

Omgevingsvisie Gooise Meren

Een rijk verleden, een gezonde toekomst!

November 2020

gemeente gooisemeren

KUIPER COMPAGNONS

Inhoudsopgave

4 Visie 5
- 4.1 Inleiding 7
- 4.2 De schijf van vijf van Gooise Meren 7
- 4.3 Ruimtelijke uitwerking 9

5 Visie per deelgebied 15
- 5.1 Woongebieden en centra 20
  - *Muiden* 22
  - *Bussum* 36
  - *Bussum centrum* 48
  - *Naarden* 60
  - *Muiderberg* 70
- 5.2 Bedrijvigheid en grootschalige detailhandel 78
- 5.3 Natuurgebieden 84
- 5.4 Agrarisch buitengebied 90
- 5.5 Recreatiegebieden 98

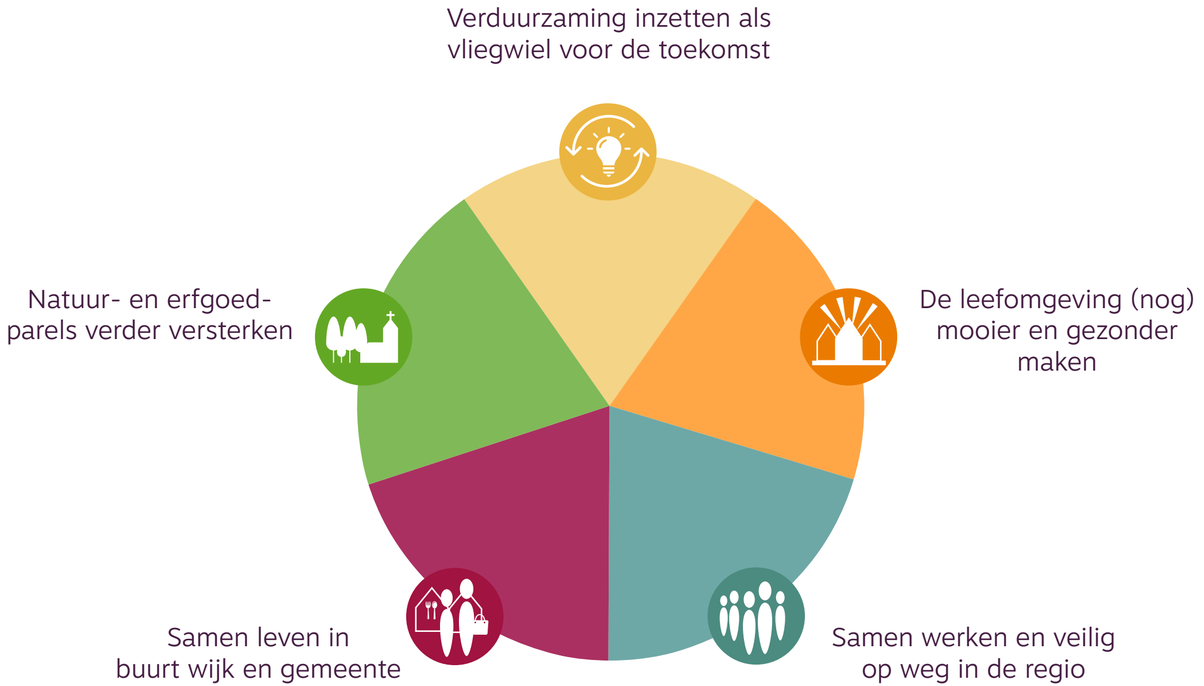
Omgevingsvisiekaart 106

6 Thematische uitwerking 109
- 6.1 Inleiding 111
- 6.2 Samen werken en veilig op weg in de regio 111
- 6.3 Samen leven in buurt, wijk en gemeente 119
- 6.4 Natuur- en erfgoedparels verder versterken 123
- 6.5 Verduurzaming inzetten als vliegwiel voor de toekomst 131
- 6.6 De leefomgeving (nog) mooier en gezonder maken 135

7 Uitvoering 139
- 7.1 Inleiding 141
- 7.2 Monitoring, aanvulling en herziening 141
- 7.3 Omgevingsplan 141
- 7.4 Programma's 143
- 7.5 Initiatieven 143

4. Visie

De schijf van vijf van Gooise Meren

4. Visie

4.1 Inleiding

Voor u ligt de Nota Koers en Keuzes. Deze bouwt voort op de Nota Bouwstenen (stap 1, Hoofdstuk 1 t/m 3), waarin het resultaat van de analyse, in de vorm van kernkwaliteiten en aandachtspunten, staat. In de Nota Koers en Keuzes is de koers per deelgebied en per thema weergegeven voor zover die al duidelijk is (bijvoorbeeld als hiervoor al bestaand recent beleid is). Dit is al heel veel. Verder is aangeven waar nog keuzes gemaakt moeten worden (stap 2). Samen vormen de nota's de aanzet voor de concept-ontwerp-omgevingsvisie.

We hebben in de eerste week van de leefomgeving uitvoerig gesproken met inwoners, ondernemers en (andere) belanghebbende partijen. Daarbij kwam duidelijk naar voren dat het belangrijk is de identiteit van de gemeente als uitgangspunt te nemen voor de ontwikkelrichting voor de komende jaren, met als streven die identiteit zoveel mogelijk te behouden en te versterken. Maar wat is nu die identiteit van Gooise Meren? In de Nota Bouwstenen is aangegeven dat deze wordt bepaald door een aantal kernkwaliteiten, te weten:

- Goed leven in Gooise Meren: ruim en rustig wonen met een hoge leef-kwaliteit
- Verbondenheid in de kernen met een uniek historisch en onderscheidend karakter
- Een natuur- en erfgoedparel
- Het hart van Nederland

4.2 De schijf van vijf van Gooise Meren

We hebben ook geconstateerd dat het niet vanzelfsprekend is dat deze kwaliteiten behouden blijven voor de toekomst. Daar moeten we ons stinkende best voor doen. Bovendien versterken we graag actief bestaande kwaliteiten, zoals gezondheid, en voegen we nieuwe kwaliteiten toe aan ons palet, zoals duurzaamheid in al zijn geledingen (klimaatadaptatie, energietransitie, biodiversiteit en circulariteit). Dit heeft geleid tot het op-stellen van de Schijf van Vijf voor Gooise Meren, die sturing geeft aan een gezonde toekomst in deze omgevingsvisie maar straks ook bij het wegen van initiatieven in het omgevingsplan.

De Schijf van Vijf bevat de volgende ambities:

- **De leefomgeving (nog) mooier en gezonder maken**

Het is goed wonen in Gooise Meren. De inwoners wonen met plezier in onze gemeente. Dat willen we graag zo houden. We zorgen daarbij voor een gezonde leefomgeving.

- **Samen werken en veilig op weg in de regio**

Gooise Meren is goed verbonden met de regio en heeft een aantrekkelijke ligging, wat zich onder meer uit in een sterke economie. Wij richten ons op een verdere versterking van deze positie.

- **Samen leven in buurt, wijk en gemeente**

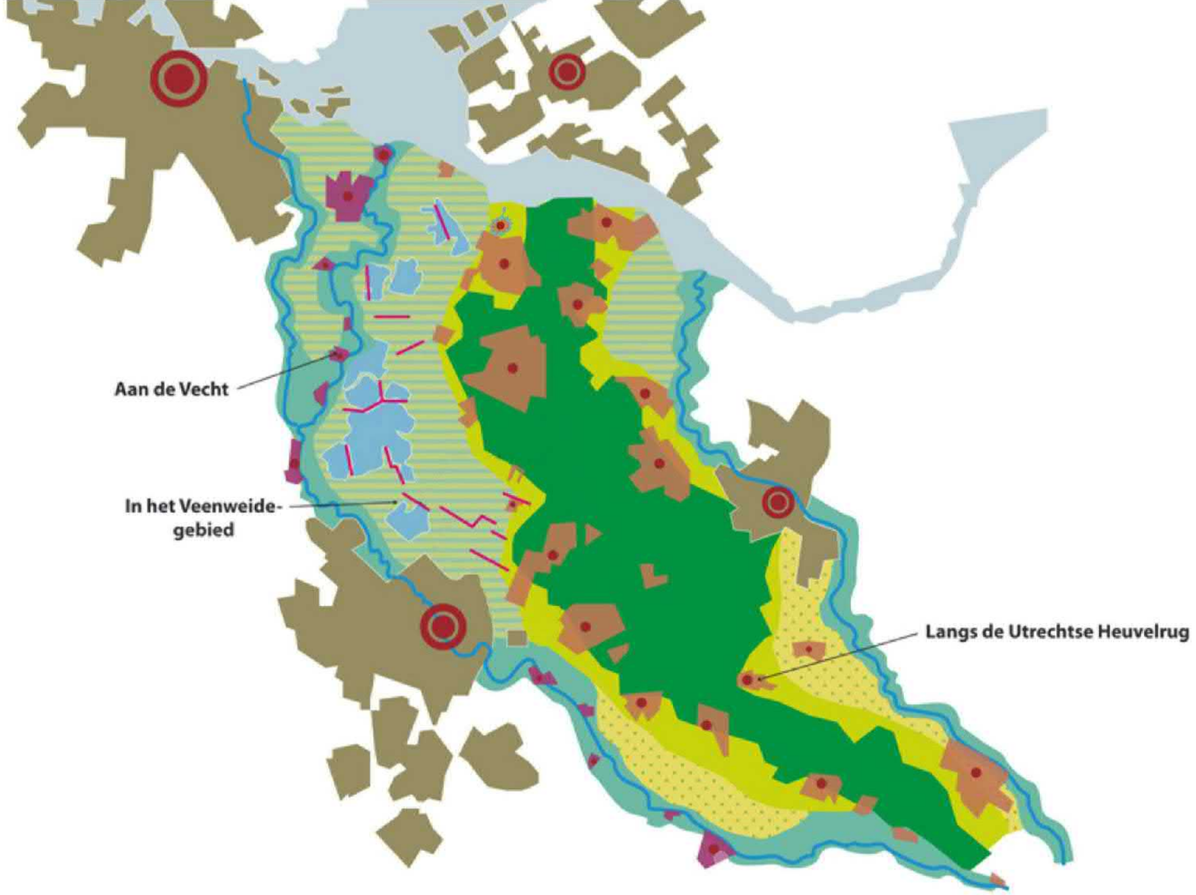
We hebben een sterke samenleving met een rijk verenigingsleven en een actieve wijkaanpak. In de toekomst willen we dit zo houden.

- **Natuur- en erfgoedparels verder versterken**

Het buitengebied van Gooise Meren is uniek met het Naardermeer als eerste natuurmonument van Nederland en de vele heides, wateren en bossen. Verder hebben we een veel cultureel erfgoed met het Muidenslot, Naarden-vesting, Muidenvesting en Pampus. We willen ons natuur en er-fgoed in de toekomst verder versterken zodat deze ook toegankelijk blijft voor volgende generaties.

- **Verduurzaming inzetten als vliegwiel voor de toekomst**

De RES, klimaatbestendigheid, aardgasvrij en circulair worden gebruiken we als vliegwiel om andere doelen te bereiken. Hierbij koppelen we het monumentaal karakter aan duurzaamheid en klimaatopgaven.

4.3 Ruimtelijke uitwerking

Majeure vraagstukken

De schijf van vijf geeft richting aan de toekomst van Gooise Meren. Voor een groot deel van het beleid is de koers al wel duidelijk (zie thematische en gebiedsgerichte uitwerking hierna). Er zijn echter ook nog majeure vraagstukken waarin nog een keuze gemaakt moet worden. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet alleen om potentiële conflicten, maar ook om kansen door ontwikkelingen in samenhang op te pakken, waarbij juist de Omgevingswet een positieve rol kan spelen door randvoorwaarden te stellen.

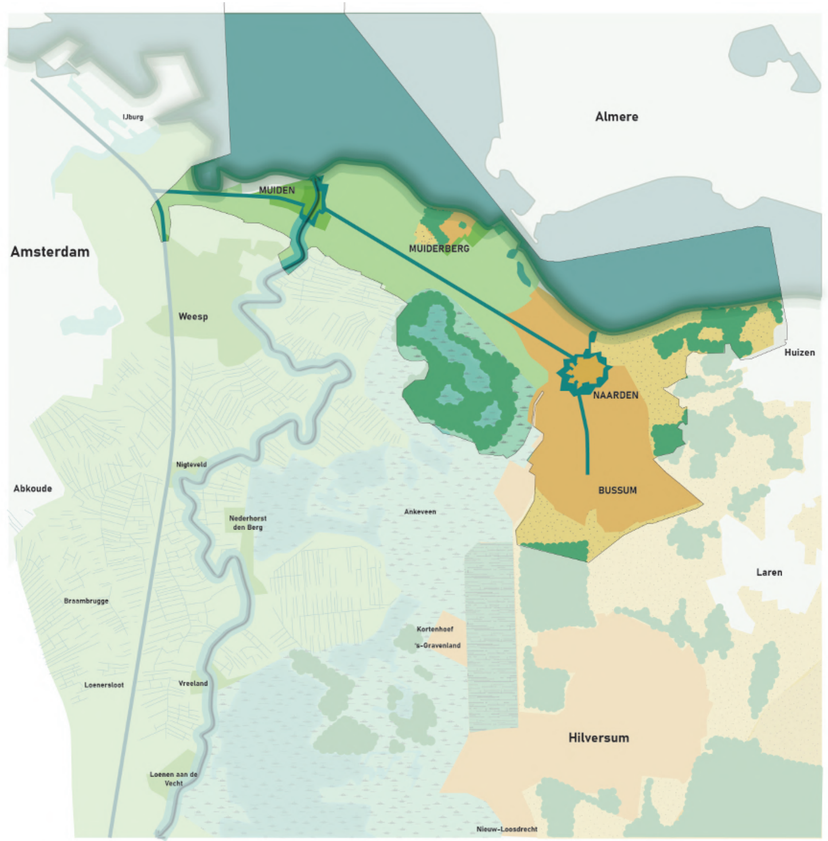
De volgende majeure vraagstukken kunnen worden onderscheiden:

1. Bouwen is nodig voor evenwichtige woningmarkt. Inzet op knooppuntontwikkeling en transformatie kleine bedrijventerreinen in de bebouwde kom. Waar en hoe kunnen we verder ruimte vinden? Verdichten? De hoogte in? Transformatie?
2. Hoe kunnen we ook werken hierin goed meenemen?
3. Hoe gaan we om met dilemma's op het gebied van klimaatadaptatie, hittestress, natuurinclusief/duurzaam bouwen en stikstof?
4. Hoe gaan we om met cultuur/erfgoed en natuur in relatie tot verduurzaming en toerisme/recreatie?
5. Waterprobleem: welke strategie moeten we volgen om bodemdaling en oxidatie van veen tegen te gaan?
6. Hoe gezond is gezond? Hoe dragen we bij aan een schonere lucht en minder geluidhinder?
7. Droom: Is de ondertunneling van de A1 wenselijk (i.v.m. bereikbaarheid en herstel landschap/recreatiemogelijkheden)? In hoeverre is de ondertunneling van het spoor nuttig en wenselijk?

De lijnen uit het verleden doortrekken naar de toekomst

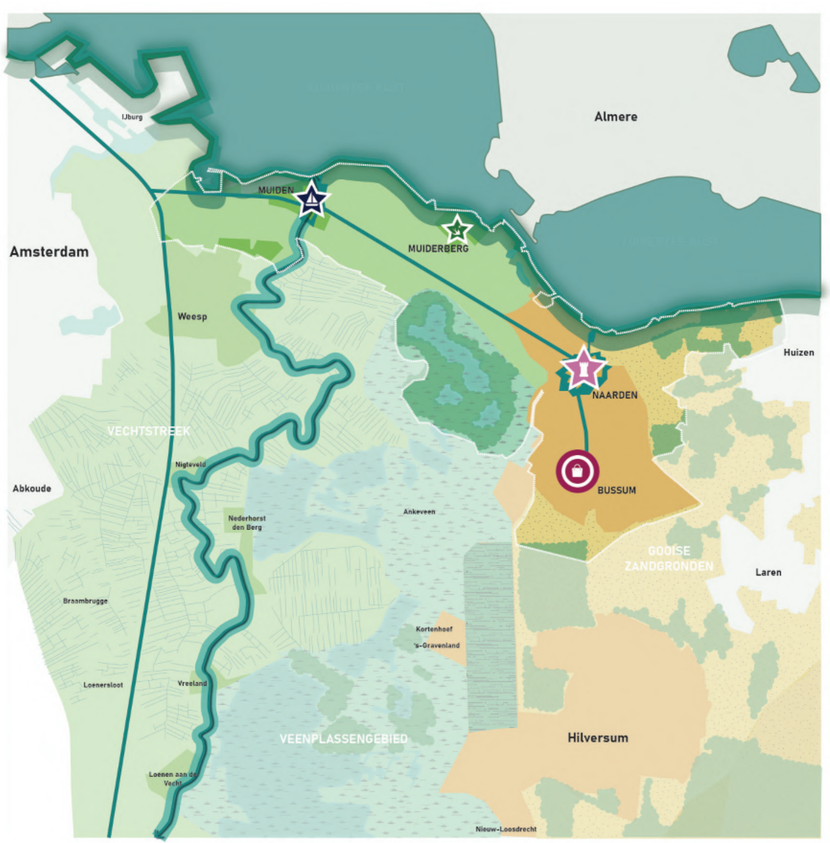
De hoogteligging, de bodem, het watersysteem en het gebruik van het land hebben het landschap gemaakt tot wat het nu is en hebben ook de kernen gevormd zoals ze nu zijn. Richting de toekomst geeft de historie en het heden van Gooise Meren structuur en houvast, niet alleen voor fysieke maatregelen maar ook als het gaat om meer bewegen en beleven. De beelden die volgen geven aan dat de gemeente die ligging en ook het netwerk van lange lijnen kan benutten.

Op de afbeelding hiernaast (pagina 8) is te zien dat Gooise Meren onderdeel is van landschappelijke eenheden, zoals de Utrechste Heuvelrug en de Vechtstreek, die een veel groter gebied omvatten dan de gemeente. Gooise Meren en de daarbinnen gelegen kernen ontlenen hun identiteit aan (de variatie in) die landschapstypen. Ook de infrastructuur en de oude lijnen zijn bepalend voor de ontwikkeling van de gemeente (zie volgende kaarten).

Landschapstypen

- Vechtstreek
- Veenplassen
- Zandgronden het Gooi
- Bossen
- Oeverzone Kustgebied
- IJmeer & Gooimeer

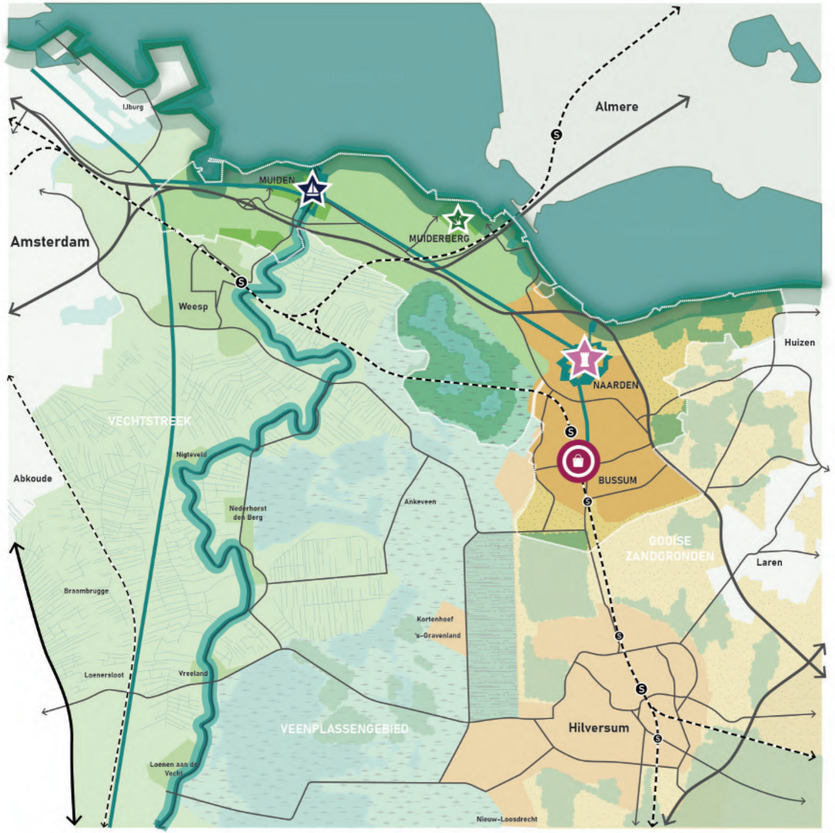
Kernen
Historische kernen met een eigen identiteit.

Muiden
Dynamische watersport, stad met een kleinschalige, nautische uitstraling, met de unieke troeven Muiderslot, Vesting, haven, de schootsvelden en Pampus

Muiderberg
Wonen en recreeren in het groen en de luwte van de kust

Naarden vesting
Cultuurhistorische Vestingstad met grachten aan de Zuiderzee voorzieningen, evenementen en schootsvelden

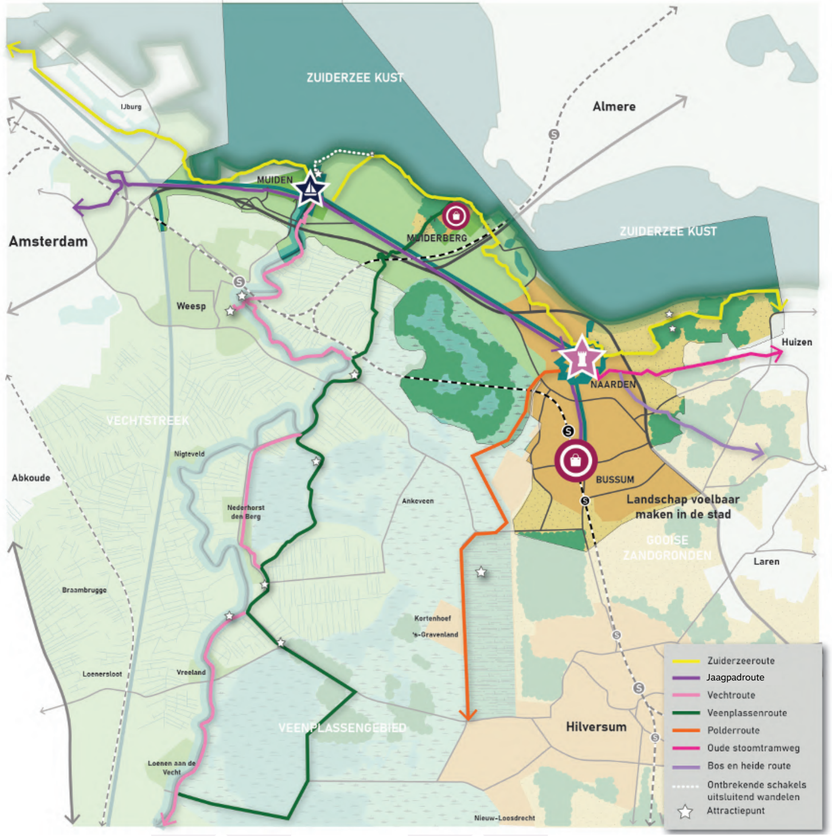
Bussum
Dorpsachtig met kleinstedelijke trekken, levendigheid en winkelhart

Infrastructuur

Bereikbaarheid:

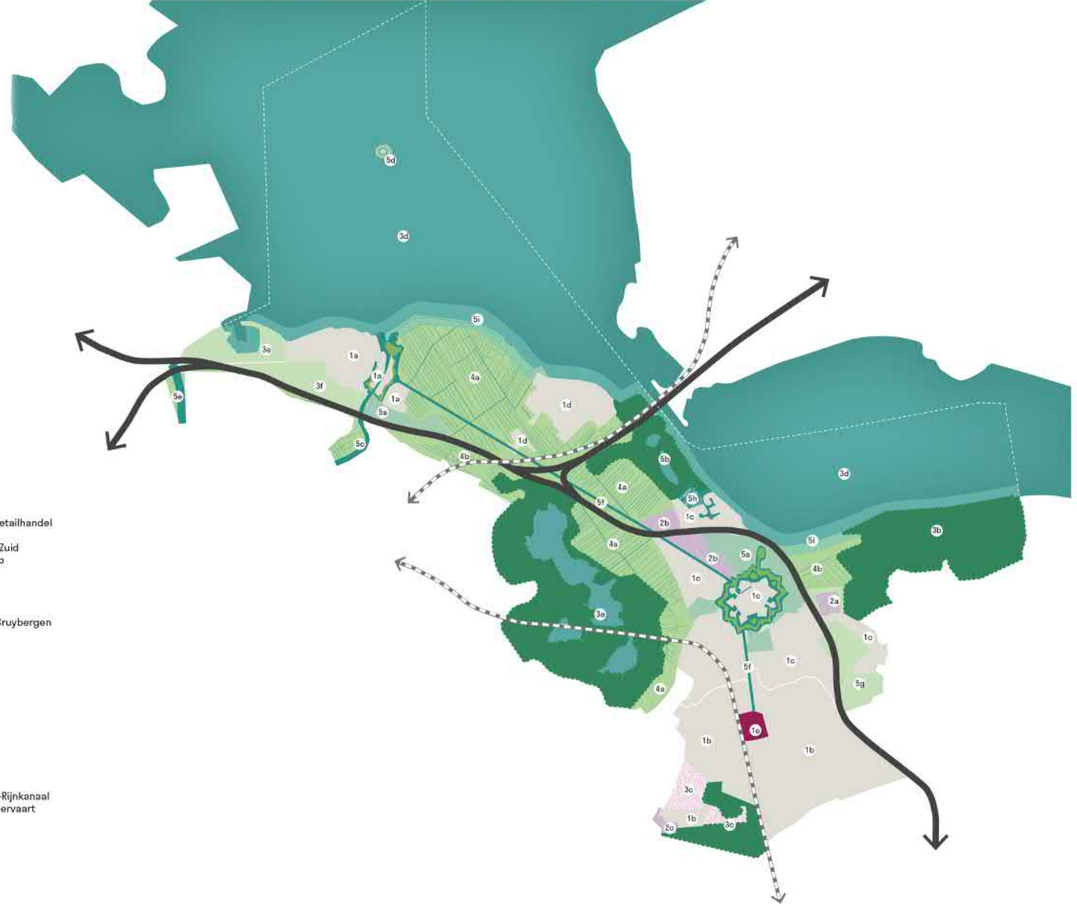
- Via A1, Amsterdam-Utrecht
- Via A6, Almere
- Via spoorlijn, Amsterdam, Hilversum, Utrecht, Almere

Netwerk van lange lijnen

- Netwerk van recreatieve lange lijnen door verschillende landschapstypen
- Extra schakels waar recreatieve potenties / attractiepunten liggen

5. Visie per deelgebied

Belangrijkste opgaven per deelgebied

Deze indeling in deelgebieden is gebaseerd op de analyse van het landschap, de infrastructuur en de occupatie (gebruik van de bodem). Per deelgebied zijn de belangrijkste opgaven geformuleerd.

Woongebieden en centra:

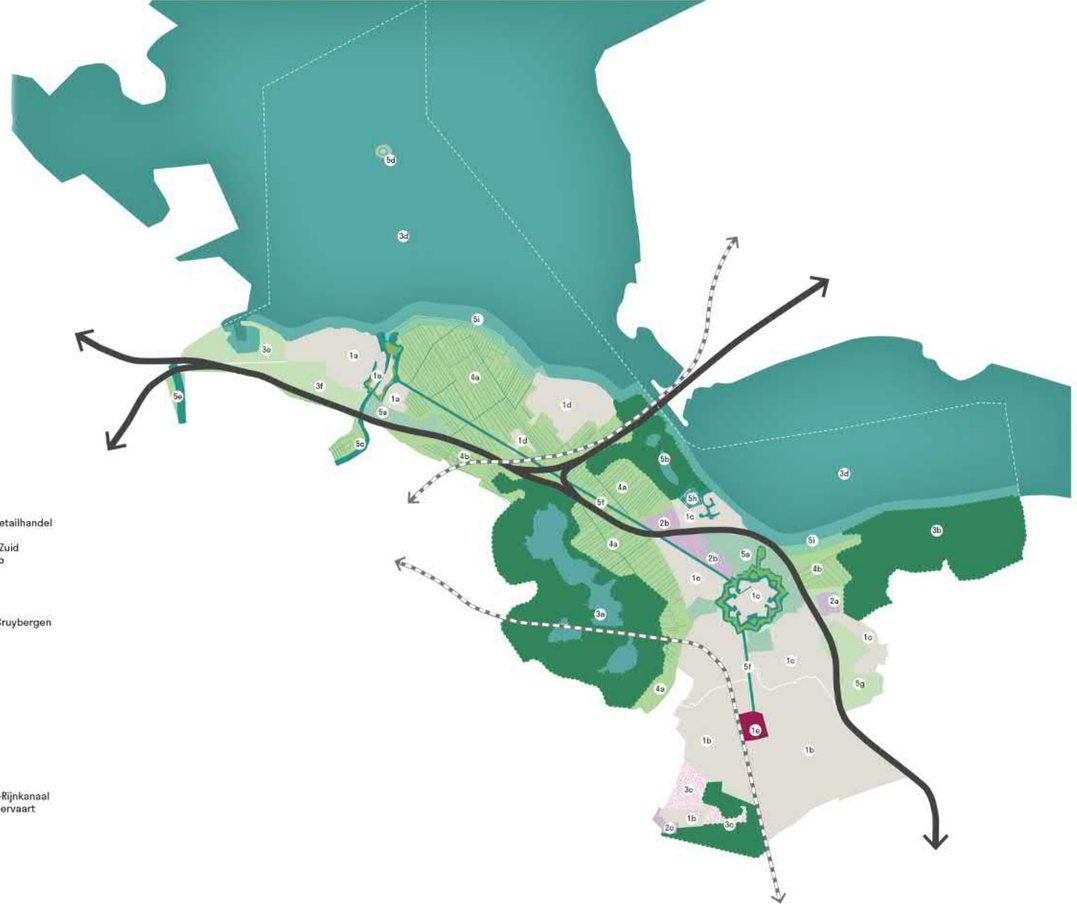
Muiden:
Kleinschaligheid behouden en tegelijkertijd bestendig uitbouwen + centrum inrichten als ontmoetingsplek (optimaliseren verkeersstructuur en onderzoeken autoluw centrum).

Bussum:
Inzetten op knooppuntontwikkeling, waar vanuit verbindingen gelegd kunnen worden met het landschap (landschap meer voelbaar maken in de kern, fietsverbindingen leggen, optimaliseren HOV, buitenpoorten etc.).

Bussum centrum:
Inzetten op een vitaal centrum; voldoende draagvak voor voorzieningen door in te zetten op kruisbestuiving en ruimte voor ontmoeting.

Naarden:
Verbinding tussen de historische vesting en het Gooimeer hetstellen; barrière A1 beperken (onderzoeken ondertunneling).

Muiderberg:
Waterfront en cultuurhistorie meer voelbaar maken (zoeken naar een juiste balans tussen rust en bruisende plekken).

Belangrijkste opgaven per deelgebied

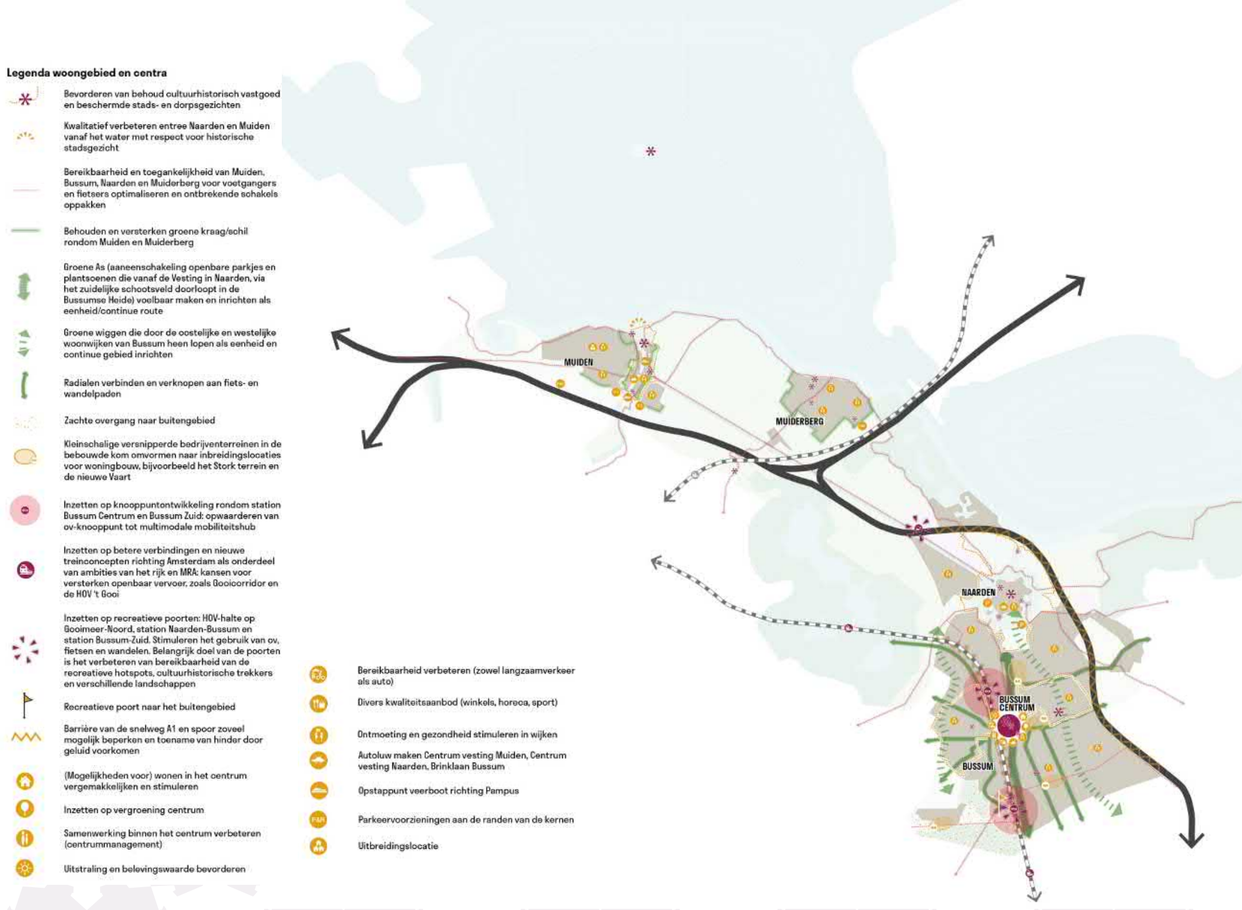
- **Bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel:**
  Gooimeer Noord (leegstaande kantoorpanden) transformeren naar een bedrijventerrein t.b.v. de uitbreiding van Gooimeer Zuid en eventuele uitplaatsing van kleinschalige/versnipperde bedrijvigheid in de bebouwde kom, die interessante inbreidingslocaties vormen.

- **Natuurgebied:**
  Vergroten en verbinden natuurnetwerk + duurzame instandhouding van deze landschappen met hun cultuurhistorische en ecologische waarden (stikstof, CO_2, vernatting Veenweideplassen/ Naardermeer, forteinkruid etc.).

- **Agrarisch buitengebied:**
  Zoeken naar een samenhangende aanpak voor het veenweidegebied en het regionale watersysteem (bodemdaling, landschap, klimaatverandering, biodiversiteit, stikstof, recreatie, water en de transformatie naar kringlooplandbouw).

- **Recreatiegebieden:**
  Benutten van de unieke combinatie van water, cultuur en historisch erfgoed door deze optimaal met elkaar te verbinden (uitbreiden trage routenetwerk en vaarrroutes).

5.1 Woongebieden en centra

5.1 Woongebieden en centra

Muiden

Missie en ambities Muiden

Behouden en versterken van de historisch culturele beleving

De unieke kwaliteiten van het historisch karakter en erfgoed van Muiden in stand houden

Opgaven:

- De unieke kwaliteiten in stand houden: Muiderslot, Westbatterij, Bruine vloot, militaire Vesting, Schootsvelden, Groote Zeesluis, Grote Kerk, open havenmond met zichtlijnen, karakteristieke panden en industrieel erfgoed.
- Zoveel mogelijk beschermen van het stadsaanzicht en monumenten (vanaf de kust) + instandhouden van de Zuiderzeekust met vergezichten over het water en verschillende landschappen langs de kustlijn.
- Het centrum als kwalitatieve eenheid herinrichten, waarbij het historische beeld van de stad weer spiegeld blijft.
- Kwalitatief verbeteren van de entree van Muiden vanaf het water met respect voor het historische stadsgezicht.

Kansen vanuit de Kustvisie, Omgevingsvisie en- of Mobiliteitsvisie:

- Opstellen van een cultuur paragraaf in de omgevingsvisie die cultuurhistorische waarden borgt.

Een levendige stad voor bezoekers, ondernemers en bewoners

Met elkaar werken aan de verschillende opgaven met als missie het kleinschalig en bestendig uitbouwen van Muiden

Opgaven:

- Bevorderen ondernemersklimaat.
- Gebalanceerde mix/gemengd woningaanbod: behoefte aan betaalbare een- of tweegezinswoningen
- Bouwen en renoveren van huur- en koopwoningen in het starters- en middensegment + doorstroommogelijkheden voor senioren bevorderen.
- Maatschappelijke voorzieningen zoveel mogelijk aan elkaar koppelen op plaatsen waar voldoende ruimte is om met de tijd mee te kunnen groeien, om meer draagvlak te creëren.
- Hoogwaardige mix/wisselend aanbod van horeca, winkels, sport en andere voorzieningen.
- Rendabel maken van flexibele, multifunctionele ruimtes die ontmoeting en het verenigingsleven stimuleren.
- Inpassing van nieuwe voorzieningen die zoveel mogelijk passen bij de ‘Muidense maat’.

- Bevorderen en in stand houden van toerisme dat past bij het intieme, kleinschalige karakter van Muiden + de gehele gemeenschap hier van laten profiteren
- Op peil houden van de voorzieningen voor toeristen en het uitbreiden van het kleinschalig kunst- en cultuuraanbod (Kunstcollectief Muiden Muiderberg, musea etc.).
- Sociale veiligheid op orde houden: ontmoeting en gezamenlijke verantwoordelijkheid stimuleren.
- Gezonde leefomgeving (luchtverontreiniging, geluidsbelasting vlieg- en autoverkeer, afvalscheiding).

Kansen vanuit de Kustvisie, Omgevingsvisie en- of Mobiliteitsvisie:

- Herontwikkeling Westbatterij/Batterijpark, uitbreiding van het strandje in Muiden met toevoeging van goede horeca aan het strand, verbouwingsplannen KNZ&RV, herontwikkeling Jachtservice Muiden en het toekomstbestendig maken van de woningen aan de Constantijn Huygenslaan en omgeving.
- De inrichting van de openbare ruimte screenen en waar nodig aanpassen zodat de toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen gegarandeerd is.

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden

Muiden bereikbaar en toegankelijk voor alle doelgroepen met aandacht voor de langzaam verkeer deelnemer

Opgaven:

- Bevorderen gebruik en optimaliseren van het openbaar vervoer (twee kanten op). Zowel routing als frequentie. Afstand halte P&R is te groot.
- Bevorderen verkeersdoorstroming centrum en de omliggende wijken; alternatieven onderzoeken in de verkeersstructuur. Aandacht voor drukte op kruispunt P1/P2 + verkeersaantrekkende bestemmingen binnen de vesting.
- Verkeer Krijgsman en Centrum zoveel mogelijk gescheiden houden; aandacht voor (kruispunt + voetpaden) Weesperweg en Amsterdamse Poortbrug.
- Op zoek gaan naar slimme en voldoende parkeermogelijkheden (aan de randen) op locaties die de verkeersstructuur ondersteunen.
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden voor voetgangers en fietsers optimaliseren en de fietsparkeermogelijkheden vergroten (o.a. fietsverbindingen door Weespersluis vanaf station Weesp).
- Stad, water en het omliggende land meer en beter toegankelijk maken voor bewoners en toeristen; verschillende vervoersmogelijkheden op een slimme manier aan elkaar koppelen.

Kansen vanuit de Kustvisie, Omgevingsvisie en- of Mobiliteitsvisie:

- Onderzoeken autoluw maken centrum, door het uitplaatsen van bezoekersparkeren en verkeerscirculatie op maat.
- Het gesprek aangaan met de Rijkswaterstaat en provincie Noord-Holland voor het verhogen van de P&R-capaciteit voor fiets en auto.
- Duurzaam vervoer over water (bijvoorbeeld elektrisch) een impuls te geven, bijvoorbeeld door de Gooise Kust als bestemming vanaf het water – in plaats vanaf de snelweg - te zien; waardoor bezoekers langer worden vastgehouden in het gebied. Gebrek aan aanmeerplekken.
- In Muiden parkeert het bezoek/toerisme (+ evenementen) aan de rand van de kern. Waar mogelijk de parkeerplaatsen vergroenen.
- Inzetten op alternatief vervoer + onderzoek doen naar de mogelijkheden van aanvullend vervoer en deelconcepten tussen de entreebrug en de P&R.
- Duidelijker bewegwijzeren van de fietsroutes (o.a. van het Naarderbos) + inventariseren van fiets- en wandelroutes waar comfort en veiligheid verbeterd kunnen worden.
- Optimaliseren en gebruik vergroten van regionale recreatieve fietsroutes (MRA) + deelfietsen bij P&R locaties onderzoeken.
- Nader onderzoek doen naar lengtebeperking instellen (en elektrisch) voor vrachtauto’s + instellen van venstertijden voor laden en lossen.

Veelzijdige waterbeleving

Diversiteit en eigenheid langs de kuststrook; Muiden als onderdeel van een groter parelsnoer

Opgaven:

- Efficiënt havengebruik en havenbeheer door betere benutting van de beschikbare ruimte.
- Verbinden van de haven met andere functies in de stad om optimaal van elkaar te kunnen profiteren.
- Verbeteren van het voorzieningenniveau in de haven (douche, toilet, afvalvoorzieningen).
- Regime nodig voor het openen en sluiten van bruggen.

Kansen vanuit de Kustvisie, Omgevingsvisie en- of Mobiliteitsvisie:

- Zonering van het watervlak waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen actieve watersportdelen en meer rustige natuurdelen.
- Verbeterde inrichting van het onderwaterlandschap, zodat bevaarbaarheid en ecologie verbetert.
- Binnen het concept van Het Gooise Minderen zijn er kansen om vanaf het Forteiland Pampus de Gooise Kust te ervaren en te beleven. Dus niet met de auto het gebied in, maar juist de beleving bieden vanuit de boot en via het water.
- Waterrecreatie langs de oevers van de Vecht concentreren.
- Ontwikkeling van de binnenhaven. Het is van belang om de eventuele ontwikkeling van de binnen haven af te stemmen op de plannen van de Schootsvelden voor het weer zichtbaar en beleefbaar maken van de Vesting.

Rust en ruimte in het buitengebied

Behouden en versterken van een groene schil rondom Muiden

Opgaven:

- Behouden en versterken van een groene schil rondom Muiden.
- Inzetten op klimaatbestendigheid, biodiversiteit en natuur in de polders. Tegengaan bodemdaling in veenweidegebieden.
- Toegankelijkheid van het buitengebied vanuit de stad visa versa bevorderen.
- Gezonde leefomgeving (luchtverontreiniging, geluidsbelasting vlieg- en autoverkeer). Opgave speelt op een hoger schaalniveau (landelijk beleid).
- Beschermen en versterken van de historisch culturele beleving van de Schootsvelden.
- Het voorkomen van storten van vervuild slib in het water op lange termijn.
- Baggeren Muidertrekvaart: onveiligheid vanwege aanwezige niet gesprongen explosieven op de bodem

Kansen vanuit de Kustvisie, Omgevingsvisie en- of Mobiliteitsvisie:

- Opwekken van energie en/of warmte uit water en de mogelijke toepassing van drijvende zonne-eilanden.
- De zichtbaarheid en herkenbaarheid van de icoonfietsroute Zuiderzee versterken, uitsluitend voor langzaam verkeer (geen wielrenners, vanwege de rust).
- Sfeer en beleving van de natuurboulevard route aan laten sluiten bij het karakter van het open polderlandschap + maatregelen treffen tegen langzaam verkeersconflicten. (In de winter mag het fietspad niet gebruikt worden vanwege visuele verstoring van de ecologische waarden).
- Het gebied aan de zuidzijde van de wijk de Krijgsman inrichten als natuurlijk biodivers rietland met de mogelijkheid van een informele wandel/natuurroute voor bewoners uit Muiden.

Vraagstukken en dilemma's

Doel: Integraal bekijken en behandelen van vraagstukken om een juiste afweging te maken

- **Behoefte aan (uitbreiding van) recreatieve voorzieningen en overnachtingsmogelijkheden neemt toe** door het groeiend aantal bewoners, bezoekers en toeristen. Tergelijkertijd dient het **kleinschalige karakter en de culturele belevenis van Muiden** beschermd en versterkt te worden. Zoeken naar een juiste balans.

- Relatief **weinig betaalbare eengezinswoningen** voor starters en senioren (huur en koop), maar waar te realiseren (beperkte ruimte) en vooral wie betaalt het? Geld is hierbij een groter probleem dan ruimte.
- Winkelaanbod zal in de toekomst gelijk blijven of verkleinen. Panden in de Krijgsman staan op dit moment leeg. **Hoe trekken we nieuwe ondernemers aan en zorgen we ervoor dat het huidige aanbod stand houdt (ook na COVID-19)?**

- **Geluidshinder en slechte luchtkwaliteit** door vliegtuigen, nieuwbouw, verkeer, veeteelt en aanwezigheid energiecentrale tasten de historisch culturele **belevenis van het centrum, het leefklimaat en de rust en beleving van het buitengebied** aan. De toegankelijkheid van het buitengebied is tevens een aandachtspunt.

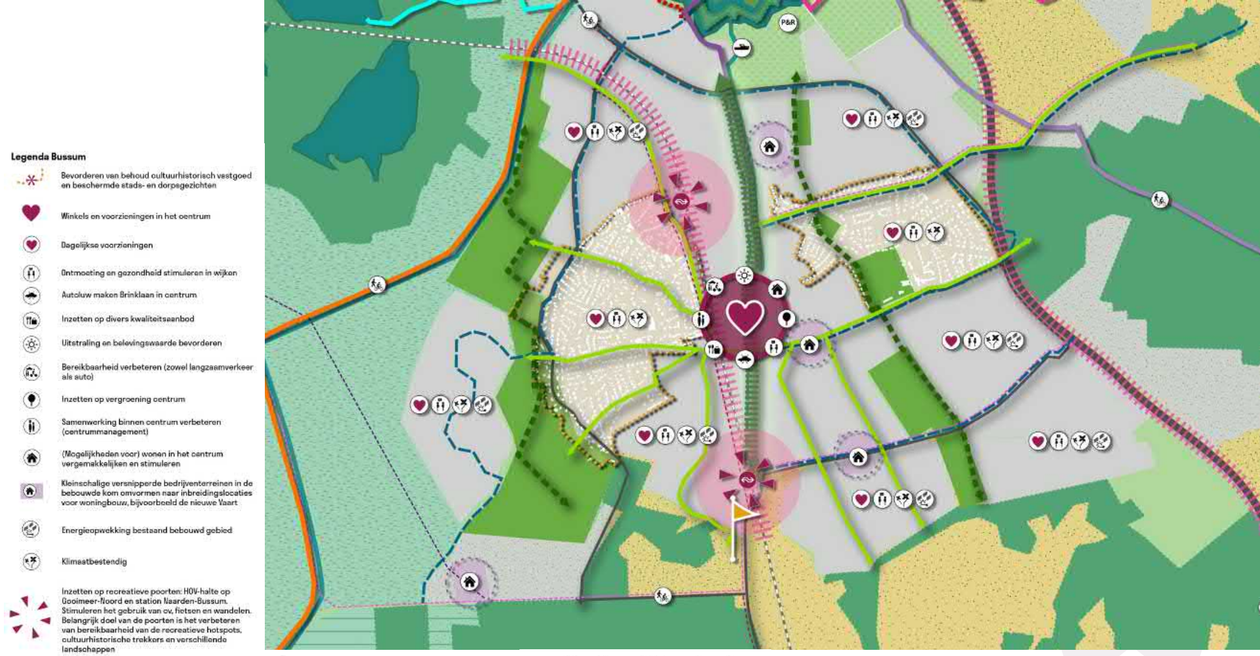
- **De bereikbaarheid en toegankelijkheid van het centrum optimaal** houden versus **het onderzoeken van het autoluw maken van het centrum**, om de historisch culturele belevenis te verbeteren en eenheid in uitstraling te creëren.

- Het verkeer over het water blijft in de toekomst een belangrijk aandachtspunt. Vaarroutes en de haven van Muiden zullen druk bezocht blijven. In de haven zijn momenteel te weinig ligplaatsen/aanlegplaatsen in het centrum voor zowel bezoekers als bewoners. **Hoe richten we de haven zodanig in dat er meer boten aan kunnen meren (en ondernemers optimaal kunnen profiteren van bezoekers en toeristen)?**
- **De behoefte aan (uitbreidingsmogelijkheden voor) watersport en ligplaatsen bewoners Krijgsman** door het groeiend aantal bewoners, bezoekers en toeristen, maar de mogelijkheden zijn beperkt mede door de beperkingen die de RCE hangt aan de **contour van de Stelling van Amsterdam en beperkte ruimte in het centrum.**
- **Steeds minder mensen hebben zelf een (zeil)boot in bezit**. Er dient daarom nagedacht te worden over de **toekomst van de Jachthaven** (in samenhang met de jachthavens in de direte omgeving bijvoorbeeld in Naarden).

5.1 Woongebieden en centra

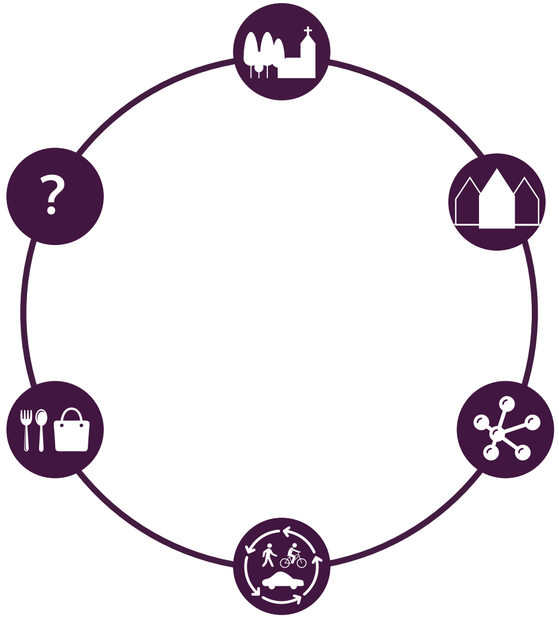
Bussum

Ambities Bussum

Landschap en cultuur-
historie meer voelbaar
maken in de stad

. . . . .

Beschikken over een
evenwichtige woning-
voorraad (zowel in
kwantiteit als in kwaliteit)

Voorzieningen
op peil houden

Het optimaliseren van
stations en
OV-knooppunten

Inzetten op een goede verkeersafwikkeling
en toegankelijkheid voor langzaam verkeer

Landschap en cultuurhistorie meer voelbaar maken in de stad

Opgaven:

- **Benutten van het cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding.**
- **Bevorderen van het behoud van historisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten. De unieke kwaliteiten in stand houden: Fortwerk IV, de Wilhelminakerk, de Sint-Vituskerk, de Mariakerk, de Sint-Jozefkerk, de Spieghelkerk, de watertoren, de beschermde stadsgezichten (Het Spiegel en Het Brediuskwartier), de Oorlogsgraven en Joodse begraafplaats, villa's en landhuizen en overige monumenten.**
- **Een bijzondere lange lijn is de Groene As: een aaneenschakeling van openbare parkjes en plantsoenen, die vanaf de Vesting in Naarden, via het zuidelijke schootsveld doorloopt tot in de Bussumse Heide. Deze meer voelbaar maken en inrichten als eenheid/continue route.**
- **De lange lijnen in Naarden en Bussum hebben allemaal een eigen identiteit en kunnen een inspiratie bron zijn voor toekomstige ontwikkelingen. Bij het verbinden van de radialen aan de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische kwaliteit liggen er kansen bij het zoveel mogelijk benutten van bestaande fiets- en wandelpaden en deze met elkaar te verbinden en verknopen.**
- **De groene wiggen die door de oostelijke en westelijke woonwijken van Bussum heen lopen als eenheid en continue gebied inrichten. De toegankelijkheid vanuit de woonwijken is hierbij belangrijk. In de wiggen bevinden zich vooral sportvelden en parkjes.**

Beschikken over een evenwichtinge woningvoorraad

Opgaven:

- Toenemende behoefte aan betaalbate (klein)stedelijke, levensloopbestendige woningen in de nabijheid van voorzieningen voor zowel jongeren als ouderen.
- Inzetten op knoopuntontwikkeling rondom station Bussum Centrum en Bussum Zuid en gebiedsontwikkeling Bussum Zuid (uitbeiding).
- Leegstaande panden aan de randen van het centrum omvormen naar wonen.
- Kleinschalige, versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw bijvoorbeeld het Stork terrein en de Nieuwe Vaart.

Voorzieningen op peil houden

Opgaven:

- Steeds langer zelfstandig thuis wonen senioren: de zelfredzaamheid in de woonomgeving faciliteren. Voor Bussum betekent dit dat het op peil houden van een compleet voorzieningenniveau in centra en wijken van groot belang is. De nabijheid van dagelijkse boodschappen is cruciaal.
- Noodzaak professionalisering, vergoten efficientie en beperken van de kosten van maatschappelijke voorzieningen. Streven naar samenwerking, clustering en schaalvergroting binnen de wijken.
- Dagelijkse voorzieningen en ontmoetingsplekken in de woonwijken aan elkaar koppelen en op ‘pantoffelafstand’ houden.
- Gezondheid/bewegen in de wijken stimuleren vanuit laagdremelige sociaalmaatschappelijke voorzieningen.

Het optimaliseren van stations en OV-knooppunten

Opgaven:

- Voor Bussum is het in de toekomst van belang de goede bereikbaarheid over spoor, weg en met het openbaar vervoer te behouden. De goede bereikbaarheid van steden als Amsterdam, Almere, Utrecht en Amersfoort is immers een belangrijke kwaliteit.
- Inzetten op betere verbindingen en nieuwe treinconcepten richting Amsterdam als onderdeel van de ambities van rijk en MRA. Er liggen kansen voor onze regio om het openbaar vervoer te versterken en ondersteuning van Rijk en provincie te krijgen. Zoals de ontwikkeling van de Gooicorridor (o.a. Sleutelproject) en de HOV 't Gooi.
- Duurzame oplossing vinden voor gevonden de barrière-werking en overlast van het spoor: aantrekkelijker en veiliger maken van de oversteekplaatsen en het zorgvuldig inpassen van geluids-werende voorzieningen. In overleg treden met ProRail (snelheid treinverkeer en de ongelijkvloerse overgangen).
- Inzetten op knoopuntontwikkeling aan de Gooicorridor rondom station Bussum Centrum en Bussum Zuid en gebiedsontwikkeling Bussum Zuid (uitbeiding) 'healty urban living'. Hier ook inzetten op werken. Economisch gezien liggener kansen op het gebied van media, zorg, recreatie. Er zijn ook bedrijven in de regio die wel willen uitbreiden, maar niet de benodigde ruimte kunnen vinden.

- Werk draagt bij aan ontplooiing van de inwoners, draagvlak voor voorzieningen en voorkomen van druk op het hoofdwegennet. Het is belangrijk om wonen, werken en mobiliteit rondom noopunten in samen hang te zien, zeker als er nog meer woningen bijkomen.
- Het toekennen van functies aan treinstations en het benoemen van de vormgeving die daar bijpast.
- Bij nieuwbouwlocaties direct OV-haltes maken.
- Het verduidelijken en vormgeven van OV-knooppunten, dan wel opwaarderen van een OV-knooppunt tot een multimodale 'Mobiliteitshub'.
- Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord, station Naarden-Bussum en station Bussum-Zuid. Deze drie poorten vormen de toegang tot de verschillende recreatieve mogelijkheden van Naarden en Bussum en stimuleren ook voor bezoekers het gebruik van openbaar vervoer, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het (verder) verbeteren van de bereikbaarheid met openbaar vervoer en fiets van de recreatieve hotspots, de aanwezige cultuurhistorische trekkers en de verschillende landschappen.

Inzetten op een goede verkeersafwikkeling en toegankelijkheid voor de langzaam verkeer

Opgaven:

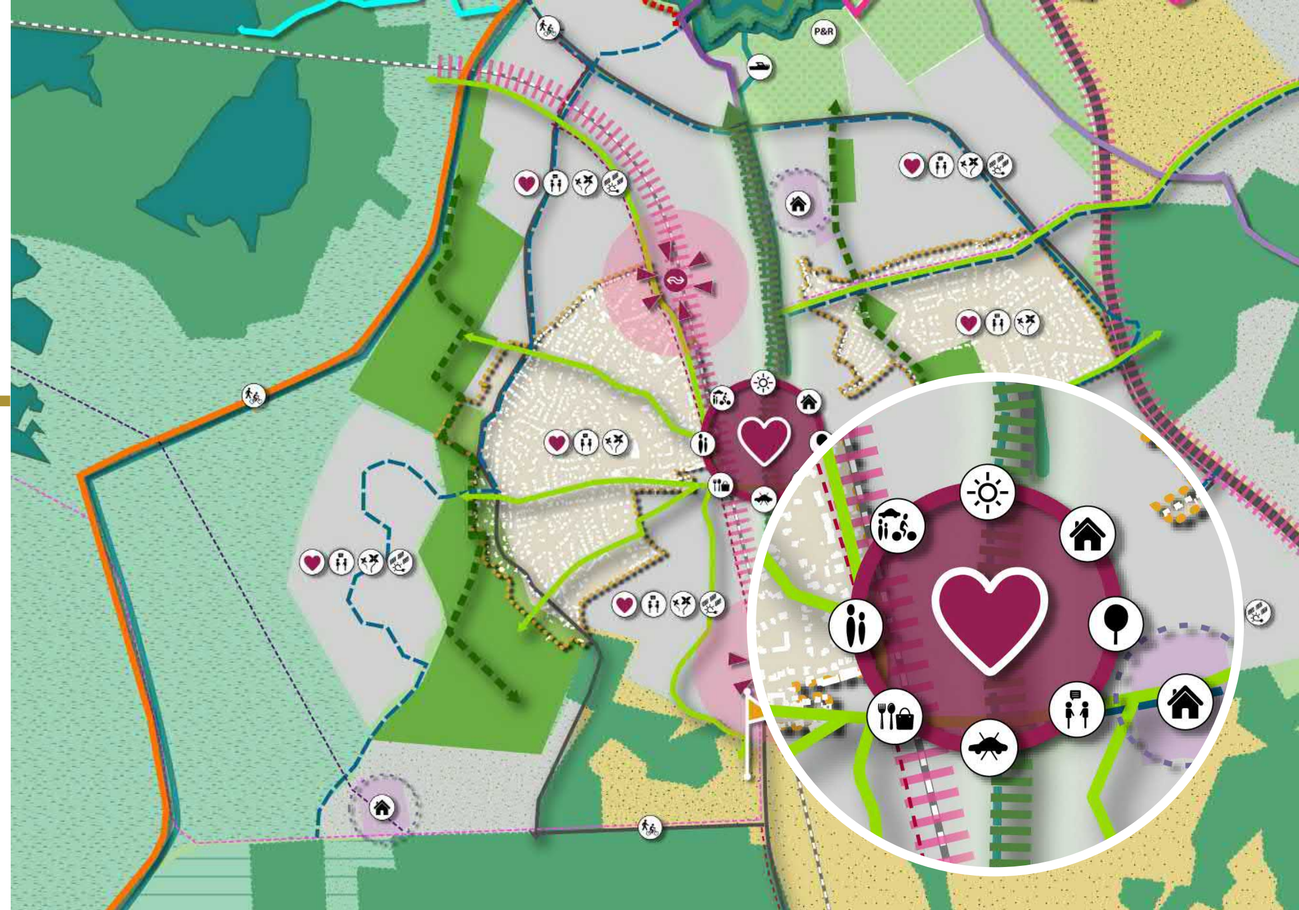
- Barrière van de snelweg A1 zoveel mogelijk te beperken en toename van hinder door wegverkeers-geluid zoveel mogelijk te voorkomen. In overleg met Rijk, provincie en regio streven naar een verdiepte aanleg van de A1 in 2050 tussen Bussum en het knooppunt met de A27.
- Streven naar vervolgstappen voor de kortere termijn voor verbeterde doorstroming op de A1 tussen Bussum en het knooppunt met de A27. De A27 verbreden is mogelijk zonder het landschap enorm aan te tasten en kan bijdragen aan de capaciteit op de A1. Er ligt daar ook een meekoppelkans voor HOV.
- Met regiogemeenten een regionaal plan opstellen en onderzoek doen naar de verkeersstructuur voor Bussum om het verkeer van en naar de snelwegen beter af te wikkelen.
- Met Hilversum afspraken maken voor het verbeteren / uitbreiden van de wegen die aansluiten op de A1, alsook het Mediapark.
- Met regionale partners een plan van aanpak maken voor verbetering van de verkeersveiligheid als onderdeel van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.
- Bij herinrichtingsprojecten de ruimte voor fietsers en voetgangers als vertrekpunt nemen.
- Waar nodig nader onderzoek doen naar aanpassing van de verkeerscirculatie ten behoeve van een autoluw centrum in Bussum.
- De Brinklaan (het winkelgebied) wordt (minimaal) autoluw door:
  - Het verhogen van de verblijfsfunctie (en verlagen van de verkeersfunctie) door aanpassingen in de verkeersstructuur en optimaliseren van de verblijfsfunctie.
  - Parkeervoorzieningen aan de randen van het centrum uit te breiden / te optimaliseren.
  - Fietsparkeren te optimaliseren.
- De openbare ruimte vergevingsgezind en toekomstbestendig inrichten: inrichting van de openbare ruimte screenen en waar nodig aanpassen zodat de toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen gegarandeerd is.
- Vormgevingen van gebiedsontsluitingswegen optimaliseren, onderzoek doen naar diverse kruispunten op doorstroming en veiligheid en het wegnemen van knelpunten.
- Doorgaan met volwaardige vormgeving van 30 km/uur zones en de overgangen tussen 30 en 50 gebieden: uitgangspunten vaststellen voor afwijkende inrichtingsprincipes: wijkontsluitingswegen, woonerven en bedrijfserven.
- Mogelijkheden en locaties onderzoeken voor deelfietsen en deelauto's en oplaadstations. Deelfietsen bij P&R-locaties faciliteren.
- Onderzoek doen naar de mogelijke maatregelen om ongewenst doorgaand verkeer te weren.

- Optimaliseren van de recreatieve fietsroutes: De doorfietsroutes in de MRA conform de intentie-verklaring realiseren, aansluiting op regionale fietsroutes en fietsstraten toepassen als onderdeel van het fietsnetwerk.
- Stad, water en het omliggende land meer en beter toegankelijk maken voor bewoners en toeristen; verschillende vervoersmogelijkheden op een slimme manier aan elkaar koppelen.
- Beleid voor veilige schoolomgevingen en routes naar scholen voortzetten, opwaarderen populaire fietsroutes scholieren.
- Bijdrage leveren aan verbeteringen in fiets- en OV-infrastructuur vanuit de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit. Alternatieve vormen van vervoer stimuleren: onderzoek doen naar de mogelijkheden van aanvullend vervoer, bijvoorbeeld zelfrijdende busjes, ter optimalisatie van de bestaande en nieuwe parkeergelegenheden aan de randen van de kernen.
- Initiatieven voor het verduurzamen van goederenvervoer, recreatief personenvervoer, zelfrijdend ver voer of waarbij het bezit van voertuigen afneemt ondersteunen.
- Ruimte bieden (of initiatief nemen) voor duurzame initiatieven op het gebied van pakketbezorging en stadslogistiek.
- Structureel aandacht geven aan fietsparkeervoorzieningen bij nieuwbouw, herinrichtingsprojecten, scholen en evenementenlocaties.

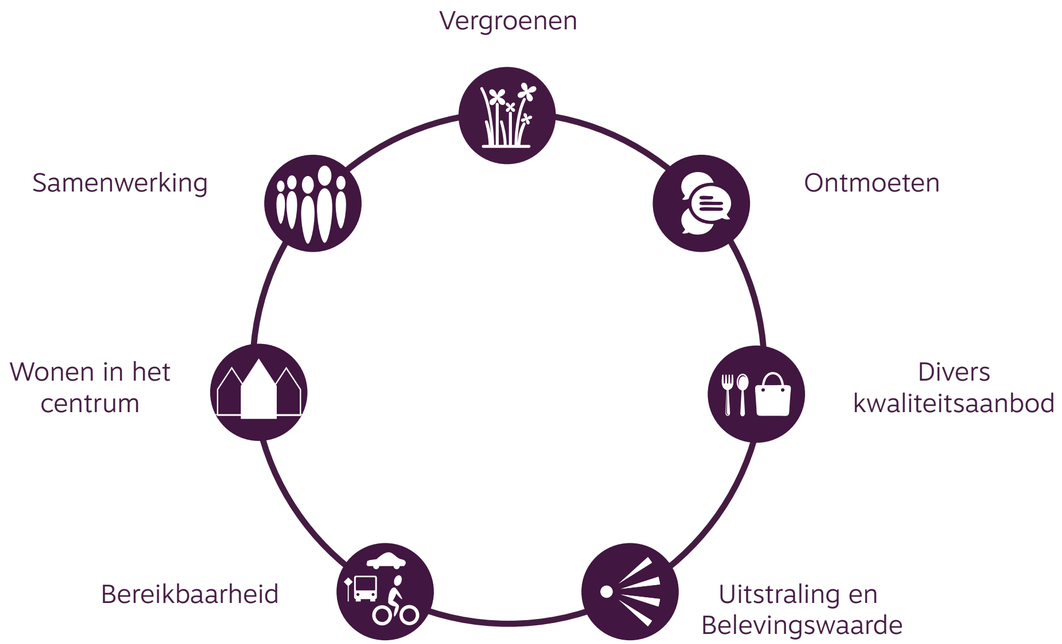
- Instellen van venstertijden voor laden en lossen.
- Initiëren en ondersteunen van bewustwordingscampagnes voor duurzaam verplaatsen.
- Zoeken naar alternatieve parkeerlocaties aan de randen van de kernen of in nieuwe parkeergarages. Door middel van tariefdifferentiatie de parkeergarages aantrekkelijk maken, hierbij is het tarief in de garages lager dan op straat.
- Waar mogelijk en gewenst de parkeerplaatsen vergroenen (bijvoorbeeld half open verharding).
- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals Crailo wordt met deelconcepten gewerkt om de parkeernorm laag te houden.
- Onderzoek doen naar alternatieve parkeervormen en -oplossingen voor bezoekers van de kernen. Er wordt daar waar mogelijk / gewenst een zomer- en winterregime voor parkeerregulering toegepast. Bezoekers van evenementen parkeren aan de rand van de kernen.
- De vindbaarheid van de parkeergarages en de beschikbare parkeerplaatsen worden vergroot door middel van een parkeerverwijssysteem.
- Er wordt meer duidelijkheid gecreëerd welk type parkeerregulering van kracht is op straat. Bewoners krijgen het primaat bij de beschikbare parkeerruimte, met name in woongebieden waar de parkeerdruk hoog is.
- De groei van (schoon) OV, deelmobiliteit en de fiets kan positieve effecten hebben wanneer dit gepaard gaat met minder behoefte aan automobiliteit, zoals een aantrekkelijker openbare ruimte.

5.1 Woongebieden en centra

Bussum Centrum

Ambities Bussum Centrum

Vergroenen

“Vergroening met inzet op klimaatadaptatie, biodiversiteit en de identiteit van Bussum in een groene omgeving. Groen moet de belevingswaarde en sfeer van het centrum versterken. Gooise Meren ambieert het karakter van een tuindorp voor het centrum van Bussum.”

Ontmoeten

“Gooise Meren ambieert dat diverse doelgroepen elkaar in Bussum ontmoeten. Men ontmoet elkaar in binnen- en buitenruimte waar dorpse waarden, gastvrijheid, vitaliteit en persoonlijke aandacht gelden.”

Divers kwaliteitsaanbod

“Gooise Meren ambeert voor Bussum een compact centrumgebied met veel zelfstandige ondermers waar een optimaal en divers aanbod aan voorzieningen te vinden is, zoals: winkels, horeca, zakelijke dienstverlening, cultuur, ontspanning, ambachten etc.”

Uitstraling en belevingswaarde

“Gooise Meren ambiteert dat de uitstraling en de beleving van de (historische) bebouwing en de openbare ruimte passen bij de kwaliteiten van Bussum als groen en kloppend ‘Hart van ‘t Gooi’.”

Bereikbaarheid

“Het centrum van Bussum is bereikbaar met de auto, de fiets, het openbaar vervoer en te voet middels logische aanrij- en looproutes en wayfinding. In het centrum moeten auto’s en fietsen gemakkelijk geparkeerd kunnen worden en het centrum met daarbij horend de openbare ruimte moet toegankelijk zijn voor alle doelgroepen. Het onderzoeken naar de mogelijkheden om de Brinklaan autoluw in te richten is een specifieke opgave. Het centrum is ook online bereikbaar.”

Wonen in het centrum

“Wonen in het centrum wordt versterkt door verdichting op ontwikkellocaties, transformatie van panden naar woningen en waar mogelijk de realisatie van woningen boven winkels.”

Samenwerking

“Samenwerking tussen én met betrokken stakeholders en het Centrummanagment is een basis voor verdere ontwikkeling. Complexe opgaven in het centrum moeten worden aangepakt en er moeten zichtbare resultaten worden geboekt.”

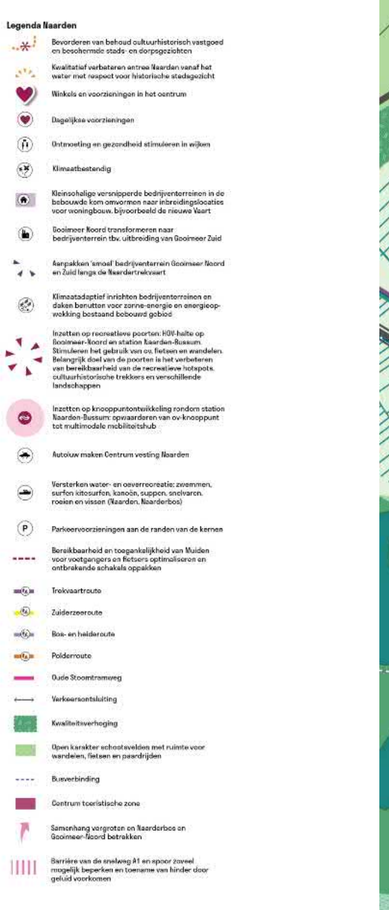

Trends en ontwikkelingen waar we rekening mee moeten houden

- Demografische transities en ontwikkelingen: trek van stedelijke gezinnen en vergrijzing
- Veranderend consumentengedrag: steeds meer online winkelen
- Blurring van winkels met horeca, wonen, bedrijvigheid, cultuur, ambachten en dienstverlening
- Wisselend economisch functioneren centrumaanbod
- Functiemix versterkt lokale economie en vitaliteit
- Vanuit kwaliteit, eigenheid en identiteit inzetten op multifunctionaliteit en compactheid
- Samenwerking met stakeholders essentieel door toenemende complexiteit van opgaven

5.1 Woongebieden en centra

Naarden

Ambities Naarden

Behouden en versterken van de cultuurhistorische beleving

Opgaven:

- Bevorderen van het behoud van historisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten. De unieke kwaliteiten in stand houden: de militaire Vesting, de Grote Kerk, de historische haven van Naarden, het Vestingmuseum, de stadspoorten, de Gele Loods, Wachthuis Q, Comnius Museum, de historische binnenstad, Bastions en ravelijnen en Het Spaanse Huis.
- Cultureel erfgoed en cultuurhistorie krijgen toenemende belangstelling en hogere commerciële waarde; benutten van het cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding.
- Cultuurhistorie en cultureel erfgoed zijn kansrijk voor recreatie: zowel structuren (bijvoorbeeld Hollandse Waterlinie en de forten) als elementen (anders bestemmen van forten, kerken, et cetera).
- De toeristische druk op de historische Vesting zal toenemen: zorgvuldig behouden van de landschappelijke en historische waarde en leefbaarheid in de gaten te houden.
- Particulieren en commerciële organisaties nemen steeds meer het voortouw in het benutten van cultuurhistorie en cultureel erfgoed: cultuurhistorische elementen en het cultureel erfgoed als inspiratie voor toekomstige ontwikkelingen.

Verbindingen leggen met het omliggende landschap

Opgaven:

- De afwisselende landschappen rondom Naarden (bossen en zandgronden, heidegebied, veenweidegebied, veenplassen, slagenlandschap, polders, Schootsvelden) meer voelbaar en beleefbaar maken maken door deze te verknopen met de kern. Zowel voor de Vesting als het overige bebouwde gebied.
- Bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers vanuit de stad visa versa te verbeteren door het optimaliseren van het fiets- vaar en wandel routenetwerk. Ontbrekende schakels oppakken en ‘lange lijnen’ die vanuit de Vesting de omliggende landschappen inlopen benutten.
- Het open houden en waar mogelijk vergroten van de uitstraling en beleefbaarheid van Schootsvelden.
- Kop van Gooimeer-Zuid transformeren en hier de continuïteit en uitstraling van de vestingwerken herstellen.
- Een andere interessante kans ligt in het bevaarbaar maken en beter zichtbaar maken van de historische waterloop tussen Vesting en het centrum van Bussum (Bussumervaart). Als herkenbare, blauwe lijn zou deze een aantrekkelijke verbinding kunnen vormen tussen de beide centra.
- De dichte grachten aan de noordzijde van de Vesting weer openmaken is duur maar wel een goed idee.
- Nieuwe plek voor sloepenverhuur.

Voorzieningenniveau op peil houden

Opgaven:

- Naarden Vesting blijven profileren met de cultuurhistorie en meer exclusief verblijf en vermaak, zoals het Arsenaal, restaurantjes, bed en breakfast, et cetera
- Steeds langer zelfstandig thuis wonen senioren: de zelfredzaamheid in de woonomgeving faciliteren. Voor Naarden betekent dit dat het op peil houden van een compleet voorzieningenniveau in centra en wijken van groot belang is. De nabijheid van dagelijkse boodschappen is cruciaal.
- Noodzaak professionalisering, vergoten efficientie en beperken van de kosten van maatschappelijke voorzieningen. Streven naar samenwerking, clustering en schaalvergroting binnen de wijken.
- Dagelijkse voorzieningen en ontmoetingsplekken in de woonwijken aan elkaar koppelen en op ‘pantoffelafstand’ houden.
- Gezondheid/bewegen in de wijken stimuleren vanuit laagdremelige sociaalmaatschappelijke voorzieningen.

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid

Opgaven:

- Waar nodig nader onderzoek doen naar aanpassing van de verkeerscirculatie ten behoeve van een autoluw centrum in Naarden-Vesting. Naarden-Vesting wordt autoluwer door het uitplaatsen van bezoekersparkeren en verkeerscirculatie op maat.

- Barrière van de snelweg A1 zoveel mogelijk te beperken en toename van hinder door wegverkeers-geluid zoveel mogelijk te voorkomen. In overleg met Rijk, provincie en regio streven naar een verdiepte aanleg van de A1 in 2050 tussen Bussum en het knooppunt met de A27.

- Streven naar vervolgstappen voor de kortere termijn voor verbeterde doorstroming op de A1 tussen Bussum en het knooppunt met de A27. De A27 verbreden is mogelijk zonder het landschap enorm aan te tasten en kan bijdragen aan de capaciteit op de A1. Er ligt daar ook een meekoppelkans voor HOV.

- Met regiogemeenten een regionaal plan opstellen en onderzoek doen naar de verkeersstructuur voor Naarden om het verkeer van en naar de snelwegen beter af te wikkelen.

- Met regionale partners een plan van aanpak maken voor verbetering van de verkeersveiligheid als onderdeel van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

- Barrière van de snelweg A1 zoveel mogelijk te beperken. Door vanuit Naarden een fietspad aan te leggen richting het Naardermeer, wordt momenteel de barrièrewerking van de Rijksweg verminderd. Andere belangrijke kansen liggen in het verbinden van Naarden Vesting met het Naarderbos en de jachthaven, door het verbeteren en aantrekkelijker maken van de bestaande wandel- en fietsroute. Dit kan daarmee ook een aantrekkelijke lange lijn richting Muiderberg gaan vormen.

- Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord, station Naarden-Bussum en station Bussum-Zuid. Deze drie poorten vormen de toegang tot de verschillende recreatieve mogelijkheden van Naarden en Bussum en stimuleren ook voor bezoekers het gebruik van openbaar vervoer, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het (verder) verbeteren van de bereikbaarheid met openbaar vervoer en fiets van de recreatieve hotspots, de aanwezige cultuurhistorische trekkers en de verschillende landschappen.

- Bestaande fiets- en wandelroutes waar mogelijk en nodig verbinden en verknopen:
  - Laatste deel om het rondje Naardermeer compleet te maken.
  - Fietsverbinding tot stand brengen vanuit de Vesting, via de Groene As naar de Bussumse Heide. Een belangrijke opgave bij deze verbinding is het veilig en aantrekkelijk oversteekbaar maken van de Godelindeweg.
  - Realiseren van de fietsverbinding tussen de vesting en boerderij Stadszigt en een fietsroute in het kader van het programma Heel de Heuvelrug.
  - Continue route via de noordzijde van de Naardertrekvaart richting Muiden.

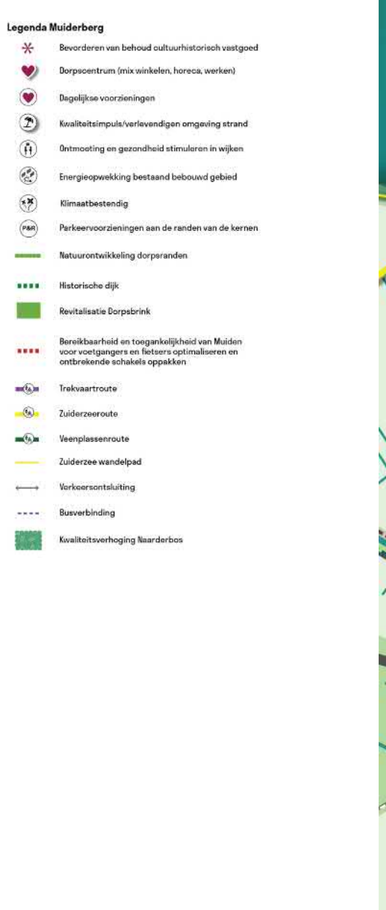
- Optimaliseren van de recreatieve fietsroutes: De doorfietsroutes in de MRA conform de intentie-verklaring realiseren, aansluiting op regionale fietsroutes en fietsstraten toepassen als onderdeel van het fietsnetwerk.

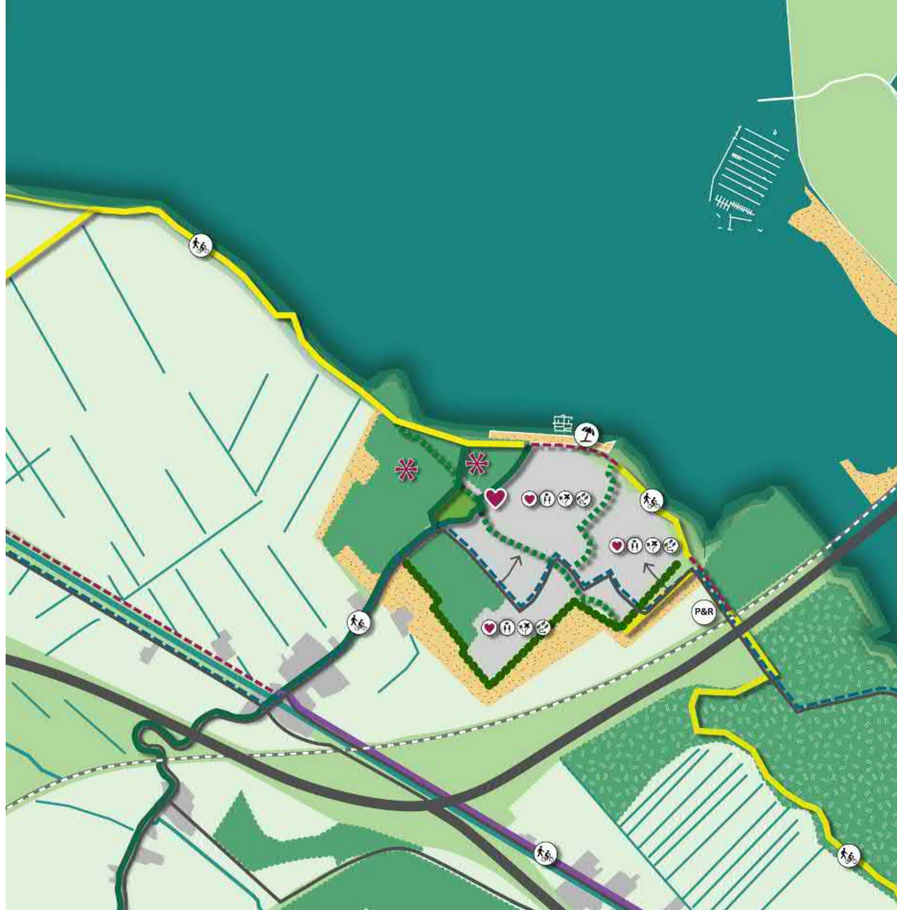
- Beleid voor veilige schoolomgevingen en routes naar scholen voortzetten, opwaarderen populaire fietsroutes scholieren.
- Bijdrage leveren aan verbeteringen in fiets- en OV-infrastructuur vanuit de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit. Alternatieve vormen van vervoer stimuleren: onderzoek doen naar de mogelijkheden van aanvullend vervoer, bijvoorbeeld zelfrijdende busjes, ter optimalisatie van de bestaande en nieuwe parkeergelegenheden aan de randen van de kernen.
- Structureel aandacht geven aan fietsparkeervoorzieningen bij nieuwbouw, herinrichtingsprojecten, scholen en evenementenlocaties.
- Initiatieven voor het verduurzamen van goederenvervoer, recreatief personenvervoer, zelfrijdend vervoer of waarbij het bezit van voertuigen afneemt ondersteunen.
- Mogelijkheden en locaties onderzoeken voor deelfietsen en deelauto's en oplaadstations. Deelfietsen bij P&R-locaties faciliteren. Deelconcepten toepassen aan de randen van Naarden.
- Ruimte bieden (of initiatief nemen) voor duurzame initiatieven op het gebied van pakketbezorging en stadslogistiek.
- Toename van hinder door wegverkeersgeluid zoveel mogelijk te voorkomen.
- In Naarden-Vesting parkeren het toerisme, de werknemers binnen de kern en bezoeker (van evenementen) aan de rand van de kern.
- Bij herinrichtingsprojecten de ruimte voor fietsers en voetgangers als vertrekpunt nemen.

- De openbare ruimte toekomstbestendig inrichten: inrichting van de openbare ruimte screenen en waar nodig aanpassen zodat de toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen gegarandeerd is.
- Vormgevingen van gebiedsontsluitingswegen optimaliseren, onderzoek doen naar diverse kruispunten op doorstroming en veiligheid en het wegnemen van knelpunten.
- Doorgaan met volwaardige vormgeving van 30 km/uur zones en de overgangen tussen 30 en 50 gebieden: uitgangspunten vaststellen voor afwijkende inrichtingsprincipes: wijkontsluitingswegen, woonerven en bedrijfserven.
- Onderzoek doen naar de mogelijke maatregelen om ongewenst doorgaand verkeer te weren.
- Instellen van venstertijden voor laden en lossen.
- Zoeken naar alternatieve parkeerlocaties aan de randen van de kernen.
- Waar mogelijk en gewenst de parkeerplaatsen vergroenen (bijvoorbeeld half open verharding).
- Onderzoek doen naar alternatieve parkeervormen en -oplossingen voor bezoekers van de kernen. Er wordt daar waar mogelijk / gewenst een zomer- en winterregime voor parkeerregulering toegepast. Bezoekers van evenementen parkeren aan de rand van de kernen.
- Er wordt meer duidelijkheid gecreëerd welk type parkeerregulering van kracht is op straat. Bewoners krijgen het primaat bij de beschikbare parkeerruimte, met name in woongebieden waar de parkeerdruk hoog is.

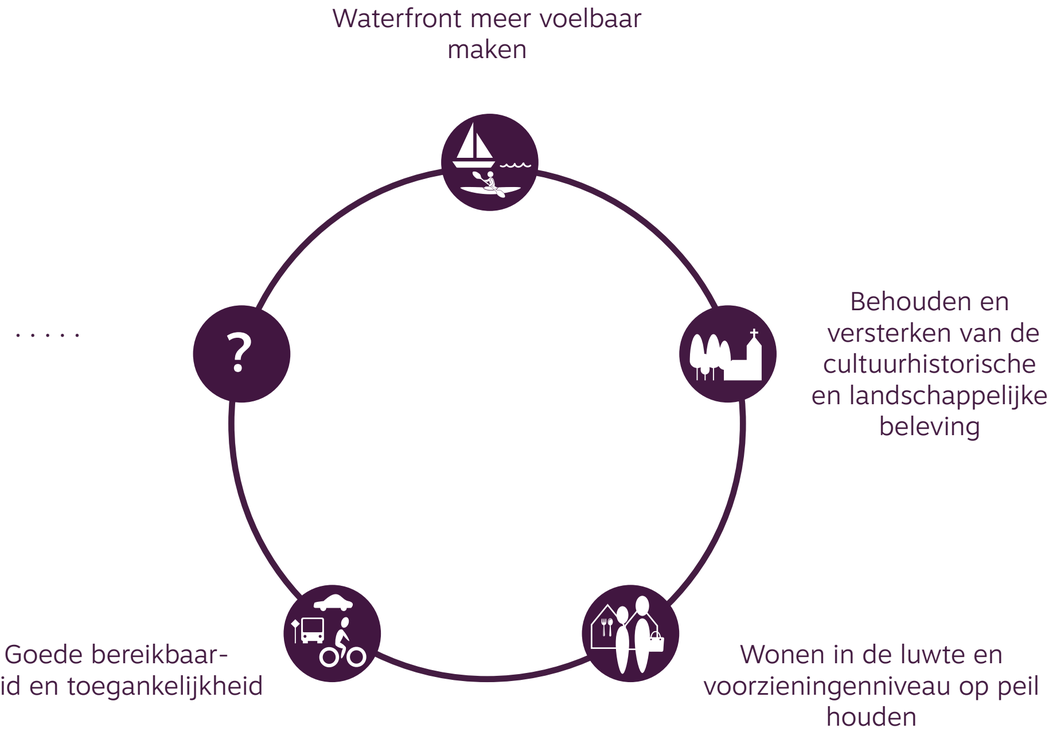
5.1 Woongebieden en centra

Muiderberg

Ambities Muiderberg

Waterfront meer voelbaar maken

Opgaven:

- **De kwaliteit van de openbare ruimte van het strand, de kade en het pleintje aan zee kan beter: kleinschalig opknappen. Het is de vraag of het nodig is om het strand zo breed te houden tot aan de Kerk aan Zee. Mogelijk kan het strand wat kleiner, maar dan wel met een douche en sanitaire voorzieningen. Ook de harde beschoeiing van de oever van het meer zou bij een eventuele reconstructie een stuk vriendelijker gematerialiseerd kunnen worden.**

- **Icoonfietsroute Zuiderzee: Sfeer en beleving van de natuurboulevard route aan laten sluiten bij het karakter van het open polderlandschap + maatregelen treffen tegen langzaam verkeersconflicten. (In de winter mag het fietspad niet gebruikt worden vanwege visuele verstoring van de ecologische waarden).**

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid

Opgaven:

- Het gesprek aangaan met de Rijkswaterstaat en provincie Noord-Holland voor het verhogen van de P&R-capaciteit bij Muiden en Muiderberg voor fiets en auto.
- Deelconcepten toepassen aan de randen van Muiderberg.
- Werknemers binnen de kern van Muiderberg parkeren buiten de kernen.
- Optimaliseren van de recreatieve fietsroutes: De doorfietsroutes in de MRA conform de intentie-verklaring realiseren, aansluiting op regionale fietsroutes en fietsstraten toepassen als onderdeel van het fietsnetwerk. Bestaande fiets- en wandelroutes waar mogelijk en nodig verbinden en verknopen.
- Bijdrage leveren aan verbeteringen in fiets- en OV-infrastructuur vanuit de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit. Alternatieve vormen van vervoer stimuleren: onderzoek doen naar de mogelijkheden van aanvullend vervoer, bijvoorbeeld zelfrijdende busjes, ter optimalisatie van de bestaande en nieuwe parkeergelegenheden aan de randen van de kernen.
- Initiatieven voor het verduurzamen van recreatief personenvervoer, zelfrijdend vervoer of waarbij het bezit van voertuigen afneemt ondersteunen.
- Mogelijkheden en locaties onderzoeken voor deelfietsen en deelauto's en oplaadstations. Deelfietsen bij P&R-locaties faciliteren. Deelconcepten toepassen aan de rand van Muiderberg.
- Ruimte bieden (of initiatief nemen) voor duurzame initiatieven op het gebied van pakketbezorging en stadslogistiek.
- Toename van hinder door wegverkeersgeluid zoveel mogelijk te voorkomen.
- De openbare ruimte vergevingsgezind en toekomstbestendig inrichten: inrichting van de openbare ruimte screenen en waar nodig aanpassen zodat de toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen gegarandeerd is.
- Bij herinrichtingsprojecten de ruimte voor fietsers en voetgangers als vertrekpunt nemen.
- Vormgevingen van gebiedsontsluitingswegen optimaliseren, onderzoek doen naar diverse kruispunten op doorstroming en veiligheid en het wegnemen van knelpunten.
- Doorgaan met volwaardige vormgeving van 30 km/uur zones en de overgangen tussen 30 en 50 gebieden: uitgangspunten vaststellen voor afwijkende inrichtingsprincipes: wijkontsluitingswegen, woonerven en bedrijfserven.
- Zoeken naar alternatieve parkeerlocaties aan de randen van de kernen.
- Waar mogelijk en gewenst de parkeerplaatsen vergroenen (bijvoorbeeld half open verharding).

Wonen in de luwte en voorzieningenniveau op peil houden

Opgaven:

- In de jaren twintig van de vorige eeuw was Muiderberg nog de badplaats van de Amsterdammers, in de loop der tijd is het een plek geworden om rustig, in het groen en in luxe te wonen. De rust en stilte in de oude buitenplaatsen aan de zuid- en westzijde van het dorp behouden. Hier is geen ruimte voor recreatieve ontwikkelingen.
- We zien kansen om de Dorpsstraat levendig te houden. Voorkomen dat de hele straat transformeert naar alleen wonen. Inzetten op een mix van winkelen, horeca en werken. Daarnaast aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Steeds langer zelfstandig thuis wonen senioren: de zelfredzaamheid in de woonomgeving faciliteren. Voor Muiderberg betekent dit dat het op peil houden van een compleet voorzieningenniveau van groot belang is. De nabijheid van dagelijkse boodschappen is cruciaal.
- Noodzaak professionalisering, vergoten efficientie en beperken van de kosten van maatschappelijke voorzieningen. Streven naar samenwerking, clustering en schaalvergroting binnen de wijken.
- Dagelijkse voorzieningen en ontmoetingsplekken in de woonwijken aan elkaar koppelen en op ‘pantoffelafstand’ houden.
- Gezondheid/bewegen in de wijken stimuleren vanuit laagdremelige sociaalmaatschappelijke voorzieningen.

Behouden en versterken van de cultuurhistorische en landschappelijke beleving

Opgaven:

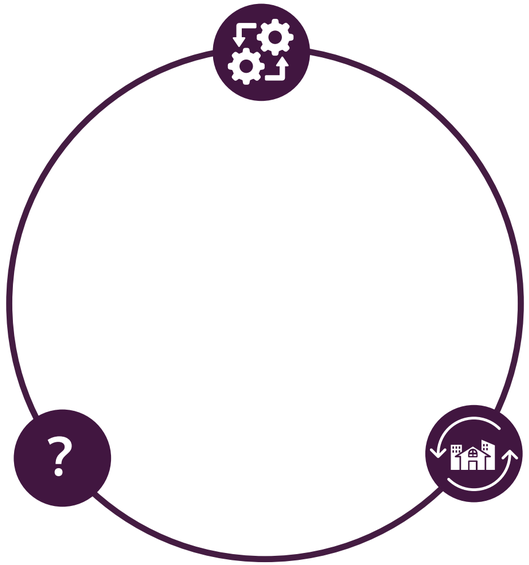
- Bevorderen van het behoud van historisch vastgoed. De unieke kwaliteiten in stand houden: Boskapel, Zuiderzeedijk, De Brink met aangrenzende oude huizen en buitenplaatsen, de Kerk aan Zee, het Kocherbos en Echobos met zijn echomuur, Het Rechthuis met het voormalige eindpunt van de Gooise stoomtram, Molen De onrust, Villa Caecilia, oude dijkjes zoals het Waterkeringpad, Tankversperring Watersnip en De Maar, Groepsschuilplaatsen, de Fortwachterswoning en de Joodse begraafplaats.
- Cultureel erfgoed en cultuurhistorie krijgen toenemende belangstelling en hogere commerciële waarde; benutten van het cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding.
- Groene kraag/zoom rondom Muiderberg weer helemaal rond maken, door aan de oostzijde van het dorp weilanden om te vormen naar bos- en natuurgebied. Hier kan gedacht worden aan een nieuwe buitenplaatsen met een combinatie van bos en (natte) natuurgebieden.
- Kwaliteit van de (groene) openbare ruimte in het dorp te vergroten, waarbij de cultuurhistorische en landschappelijke beleving optimaal tot zijn recht komt.
- Revitalisatie Dorpsbrink: verfraaien van de openbare ruimte.

5.2 Bedrijvigheid & grootschalige detailhandel

Ambities bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel

Transformatie van maak-
industrie naar dienstverlening

. . . . .

Concentratie en schaalver-
groting bedrijven-
terreinen + aanpak
leegstaande kantoorpanden

Transformatie van maakindustrie naar dienstverlening

Opgaven:

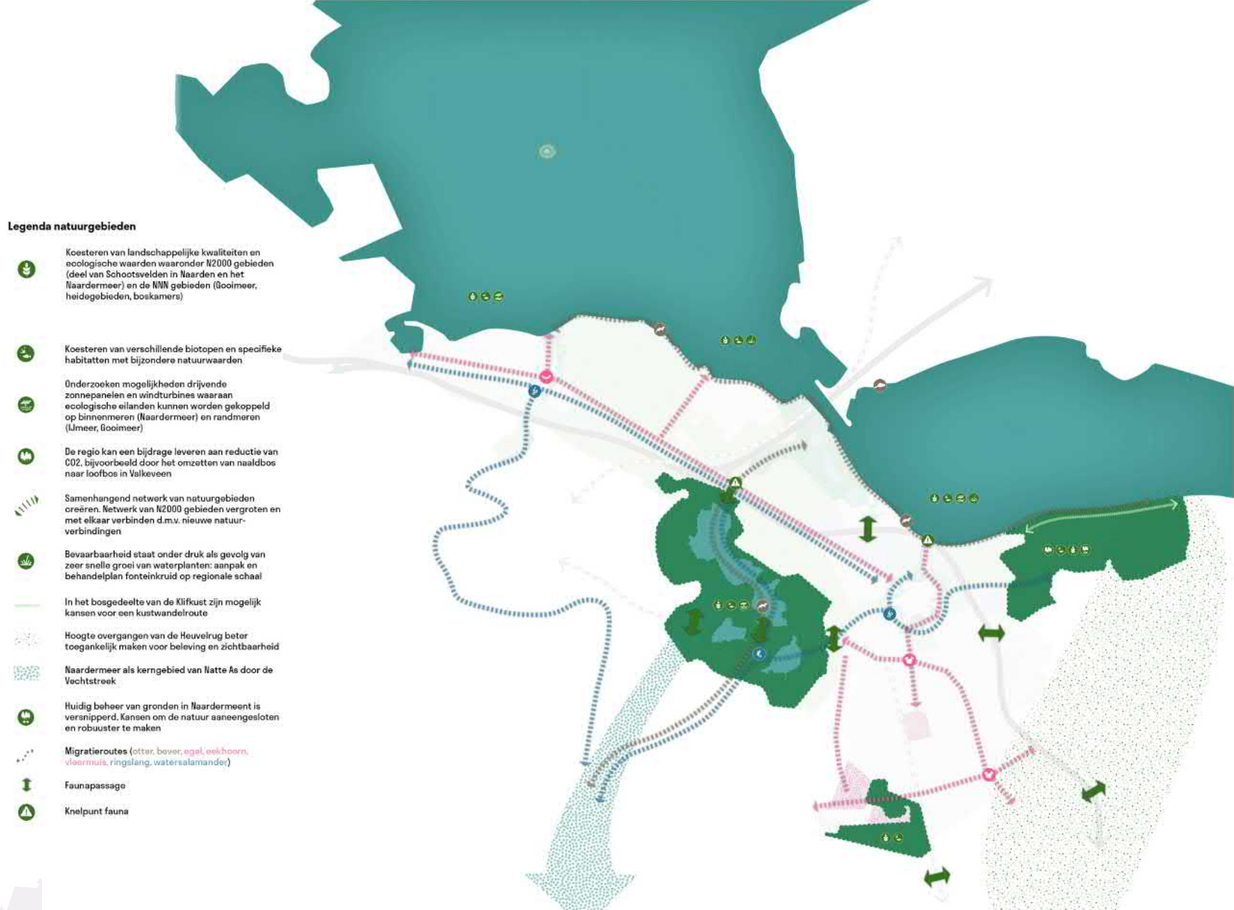
- **Veel industrie en arbeidsintensief werk wordt naar lage lonen landen verplaatst, terwijl in Nederland steeds meer een diensteneconomie ontstaat. Dit betekent iets voor de invulling van de bestaande werkgebieden, zoals bijvoorbeeld het terrein van Givaudan.**
- **Er is in Naarden en Bussum in toenemende mate werkgelegenheid te vinden in de vorm van ZZP-ers, recreatie en toerisme, zorg, horeca, beheer van het landschap, et cetera. Er liggen in Naarden en Bussum wat dat betreft interessante kansen om voor kleine, startende bedrijfjes, of doorgroeiende ZZP-ers goede faciliteiten en voorzieningen te bieden.**

Concentratie en schaalvergroting bedrijventerreinen + aanpak leegstaande kantoorpanden

Opgaven:

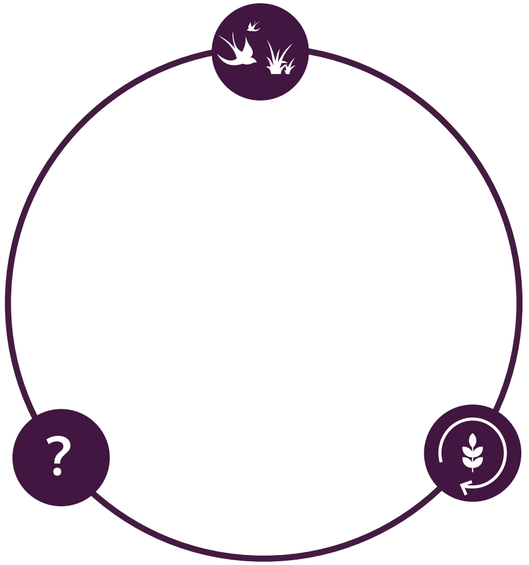
- Onderzoeken mogelijkheden om kleinschalige, versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom van Naarden en Bussum om te vormen naar woningbouwlocaties (inbreiding).
- Het het werkoppervlakte per medewerker is verkleind, waar door met name de grootschaligere en monofunctionele kantoorlocaties bij snelwegen te maken hebben met (vaak structurele) leegstand.
- Gooimeer Noord transformeren naar een bedrijventerrein t.b.v. de uitbreiding van Gooimeer Zuid en eventuele uitplaatsing van kleinschalige/versnipperde bedrijvigheid in de bebouwde kom.
- Vergroenen/klimaatadaptief inrichten bedrijdrijventerreinen en daken vbenutten voor zonne-energie.
- Onderzoeken mogelijkheden opwekken van energie op grootschalige bedrijventerreinen (zonnedaken, restwarmte etc.).
- Aanpakken ‘smoel’ bedrijventerrein Gooimeer Noord en Zuid langs de Naardertrekvaart.

5.3 Natuurgebieden

Ambities Natuurgebieden

Verhogen van de natuur-
waarden en de biodiversiteit

. . . . .

Aanhelen van het
natuurnetwerk

Aanhelen van het natuurnetwerk

Opgaven:

- Een samenhangend netwerk van natuurgebieden creeren. Netwerk van N2000 gebieden vergroten en met elkaar te verbinden door middel van nieuwe natuurverbindingen en faunapassages.
- In zijn algemeenheid geldt voor het hele watervlak voor de kust dat de bevaarbaarheid onder druk staat als gevolg van de zeer snelle groei van waterplanten, zoals fonteinkruid. Een aanpak en behandelplan van het fonteinkruid is nodig op regionale (landelijke) schaal.
- Het huidige beheer van gronden in de Naardermeent is nog wat versnipperd. Op termijn zijn er kansen om de natuur meer aaneengesloten en daarmee robuuster te maken.
- In het bosgedeelte van de Klifkust zijn er mogelijk kansen voor een kustwandelroute. De plek van een dergelijke route is afhankelijk of de grond publiek toegankelijk is en of een dergelijke route te combineren is met aanwezige natuurwaarden in het gebied.
- Op een aantal plaatsen is de abrupte hoogteovergang van de Heuvelrug naar meer goed zichtbaar en beleefbaar. Het is aan te bevelen om deze plekken beter toegankelijk te maken.
- Naardermeer als kerngebied van de Natte As door de Vechtstreek.

Verhogen van de natuurwaarden de biodiversiteit

Opgaven:

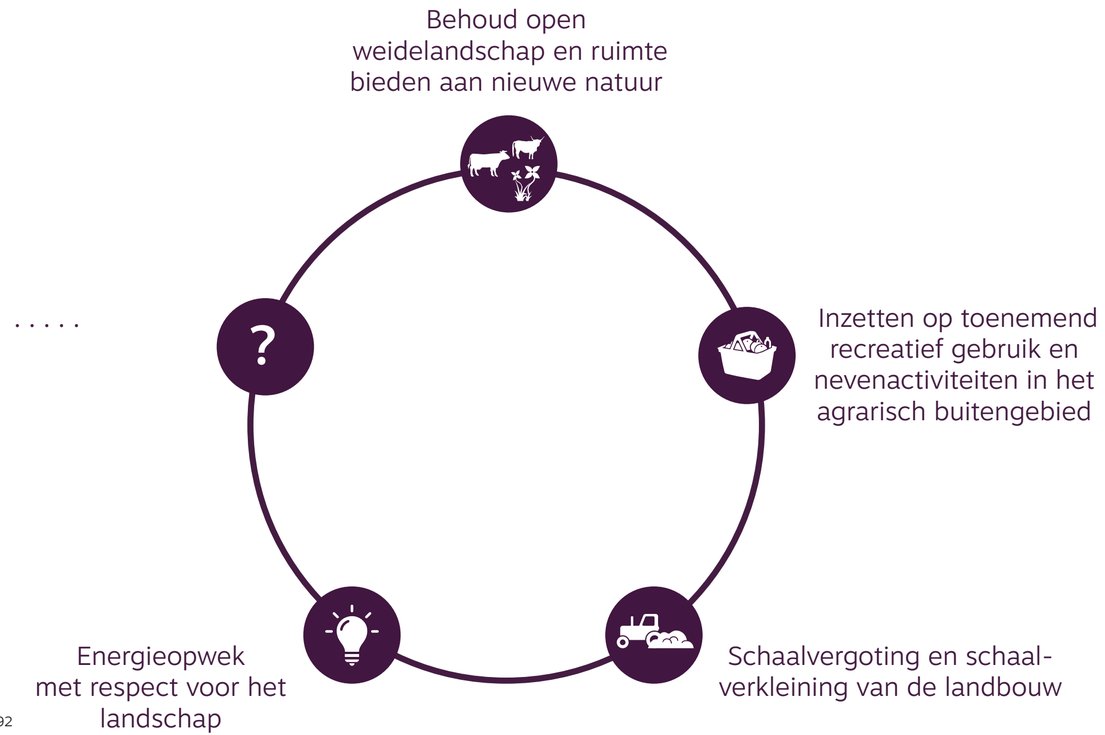
- De Gooise kuststrook is een uniek landschap met unieke ecologische waarden: koesteren van landschappelijke kwaliteiten en ecologische waarden waaronder de Natura 2000 gebieden (een deel van de Schootsvelden in Naarden en Naardermeer) en de NNN gebieden (Gooimeer, heidegebieden, boskamers etc.)
- Voor alle landschappen rondom de beide kernen geldt dat er de komende jaren nadrukkelijk aandacht zal zijn voor het beheer en de duurzame instandhouding van deze landschappen en hun cultuur-historische en ecologische waarden. De aanwezige agrariërs, natuurorganisaties en particuliere stichtingen spelen daarin een belangrijke rol.
- Koesteren van relatief veel verschillende biotopen en specifieke habitatten met bijzondere natuur waarden op een klein oppervlak zoals o.a. de otter, das, raaf, zwarte specht, ringslang en doelsoorten Natura 2000-gebieden.
- De droge zandgronden zijn gevoelig voor verzuring als gevolg van stikstof en fijnstof. De vernietiging van de PAS en de grote concentraties stikstof in de Nederlandse natuurgebieden onderstrepen het belang dat we zuinig met onze natuurgebieden om moeten gaan.

- Onderzoeken mogelijkheden drijvende zonnepanelen en windturbines waaraan ecologische eilanden kunnen worden gekoppeld op binnenmeren (veenplassengebied Naardermeer) en randmeren (IJmeer, Gooimeer)
- Verhogen van natuurwaarden en de biodiversiteit koppelen aan de energieopgave: onderzoeken mogelijkheden drijvende zonnepanelen en windturbines waaraan ecologische eilanden kunnen worden gekoppeld op binnenmeren (veenplassengebied Naardermeer) en randmeren (IJmeer, Gooimeer) (RES).
- De regio kan een bijdrage leveren aan reductie van CO2, bijvoorbeeld door het omzetten van naaldbos naar loofbos in Valkeveen.

5.4 Agrarisch buitengebied

Ambities buitengebied

Behoud open weidelandschap en ruimte bieden aan nieuwe natuur

Opgaven:

- **Binnen buitengebied vraagt het veenweidegebied om bijzondere aandacht. Hier komen de opgaven voor bodemdaling, landschap, klimaatverandering, biodiversiteit, recreatie, water en het perspectief voor de agrarische sector samen: Zoeken naar een samenhangende aanpak voor het veenweidegebied en het regionale watersysteem. Belangrijk daarbij is om oplossingen te bedenken die ook op draagvlak bij bewoners en gebruikers kunnen rekenen door het bieden van nieuwe aantrekkelijke mogelijkheden en verdienmodellen.**

- **Landbouw structuur verbreden (verduurzaming):**
  - Verbetering kavelpaden;
  - Boerderijverplaatsing en –uitplaatsing;
  - Realisatie enkele veetunnels onder N236;
  - Onderzoek naar onderwaterdrainage (t.b.v. duurzamer behoud veenweidegebieden);
  - Kavelruil en kavelaanvaardingwerken.

- **Op laaggelegen agrarisch gebied ruimte geven aan de ontwikkeling van nieuwe natuur in combinatie met vernatting. De component van samenhang tussen stuwwal en veengebied onderscheidt ons van andere gebieden met bodemdaling van veen, hier liggen kansen. Pilot: Keverdijksche polder.**

- **De regio kan een bijdrage leveren aan reductie van CO2, bijvoorbeeld in het veenweidegebied.**

Inzetten op toenemend recreatief gebruik en nevenactiviteiten in het agrarisch buitengebied

Opgaven:

- Het landschap wordt niet alleen voor agrarische productie gebruikt, maar in toenemende mate ook steeds meer voor recreatie en natuur. In Naarden en Bussum geldt dat de helft van het buiten-gebied voor agrarische productie wordt gebruikt en de andere helft bestemd is voor extensieve recreatie en natuur. De verwachting is dat het aandeel productie-landbouw rond Naarden en Bussum (voorlopig) niet kleiner zal worden.
- In het gebied is animo vanuit de agrarische sector om een aantal bezoekboerderijen in te richten die een bijdrage leveren aan de verdere verbreding van de landbouw in het Groene Uitweggebied.
- Denk aan nevenfuncties als: zorgbedrijven, verblijfsrecreatie (logies, minicamping), poldersporten, botenverhuur, bezoekboerderijen (ontvangst, horeca, educatief), biogasproductie, GFT-verwerking en huisverkoop.

Schaalvergoting en schaalverkleining van de landbouw

Opgaven:

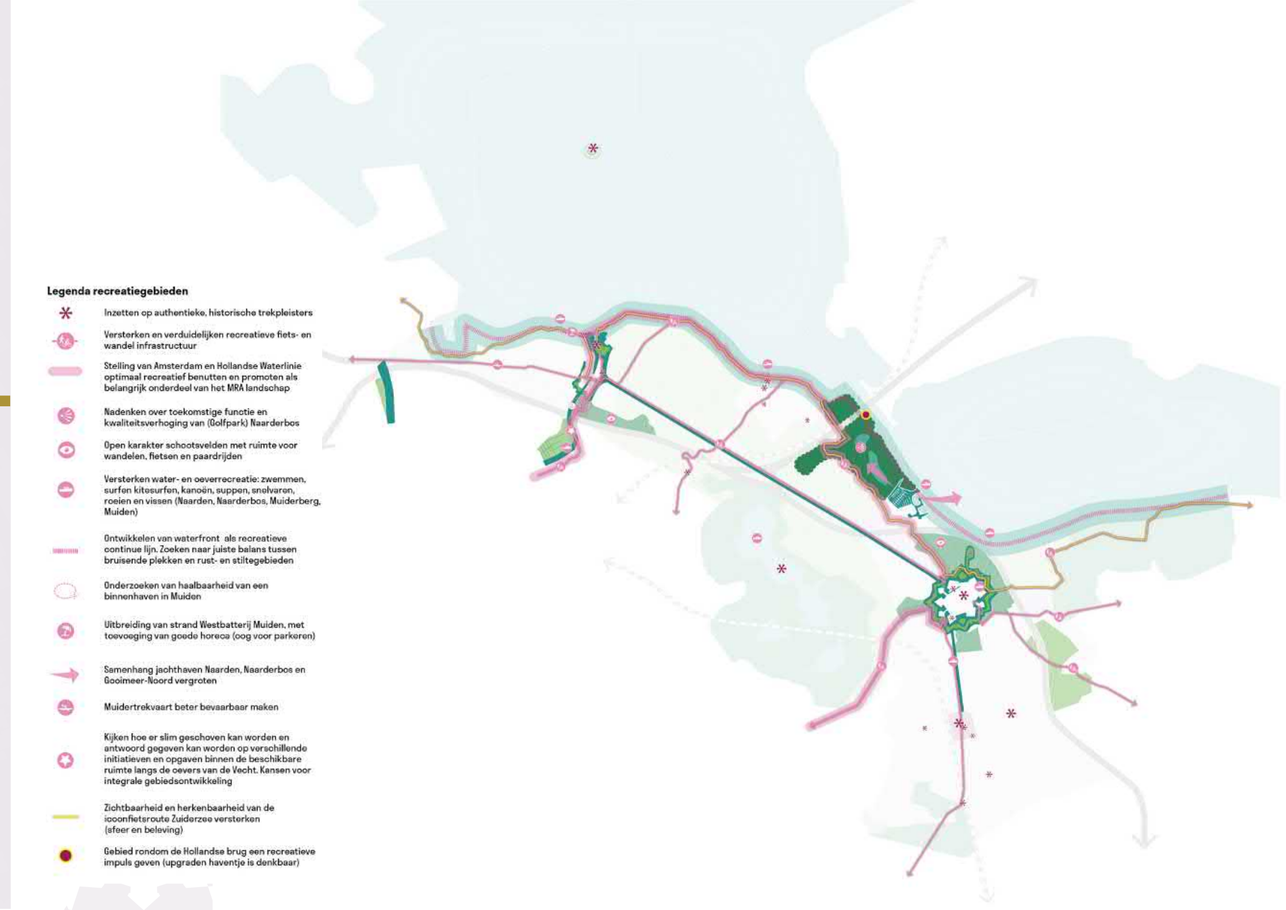
- Juiste belans vinden tussen schaalvergroting en schaalverkleining van de landbouw (o.a. verpaarding, de transformatie van grondgebruik van landbouwproductie naar paardenhouderijen).
- Naarden en Bussum zullen met hun kleinschalige en afwisselende buitengebied en relatief grote stedelijke druk, met name waakzaam moeten zijn voor verrommeling en te veel schaalverkleining. Met name in het polders en plassengebied kan dit de landschappelijke kwaliteit en openheid aantasten en de agrarische bedrijfsvoering onder druk zetten.
- Het beheren van het landschap ligt steeds minder bij de overheid en steeds meer bij organisaties, particulieren, agrariërs, et cetera. In Naarden en Bussum zijn het vooral de agrariërs en de natuur-organisaties die het landschap beheren.
- Agrariërs staan met name in de kleinschalige landschappen onder druk door beperkingen in de bedrijfsvoering (weinig tot geen uitbreidingsruimte, beperkingen voor het toepassen van recreatief medegebruik en sneller overlast aan de omgeving). Om het beheer van het buitengebied duurzaam te kunnen borgen zal er ruimte moeten blijven voor (landschappelijk ingepaste) ontwikkelingen die de agrarische bedrijfsvoering kunnen ondersteunen.
- Inzetten op circulaire landbouw.

Energieopwek met respect voor het landschap

Opgaven:

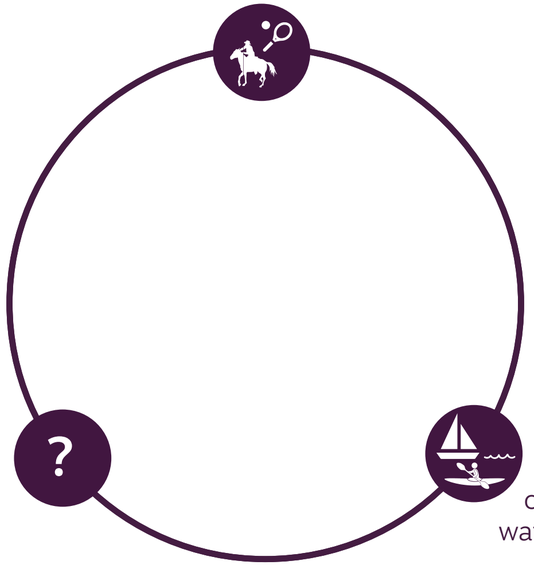
- Het zoeken naar mogelijkheden voor het benutten van nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, Warmte Koude Opslag en geothermie in het landschap met respect voor de bestaande kwaliteiten:
  - Zonopwek langs spoorbermen, boven de snelwegen en op agrarische velden langs het spoor en de snelweg (RES);
  - Zonopwek in het agrarische landschap in combinatie met natte natuur in het veenweidegebied (RES);
  - Zonnepanelen op daken van schuren van grote boeren bedrijven (RES);
  - Zoekgebieden windenergie op specifieke locaties langs de A1 (RES);
    Het openhouden van de Schootsvelden is hierbij cruciaal, nu tegenstrijdig in de RES;
  - Zon op dijken (Zuiderzeedijk) (RES).

5.5 Recreatiegebieden

Ambities Recreatiegebieden

Inzetten op een divers, kwalitatief recreatief aanbod

. . . . .

Het verder ontwikkelen van het waterfront en de havens

Het verder ontwikkelen van het waterfront en de havens

Opgaven:

- Aan de oeverlijn van het IJsselmeer aanhaken bij de regionale Gebiedsagenda IJsselmeer 2050: samen met andere gemeenten langs de voormalige Zuiderzee een front maken om mee te praten en mee te denken over de natuurwaarden en onze recreatieve behoeften in het gebied.
- De waterrecreatie concentreert zich in de kernen van Naarden (met het Naarderbos), Muiderberg en Muiden. Hier zijn verschillende stranden voor oeverrecreatie: zwemmen, surfen, kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen.
- Versterken waterrecreatie en watertoerisme door verbindingen via het binnenwater (tussen Muiden en Weesp, Muiden en Naarden, Naarden en het Oostelijke Vechtplassengebied) en het buitenwater (via Muiden en Muiderberg naar het IJmeer.
- De Vecht is met 25.000 passerende boten een populaire en drukbevaren rivier. De Muidertrekvaart wordt beperkt bevaren door motorboten: er liggen kansen om deze beter bevaarbaar te maken.

- Kijken hoe er slim geschoven kan worden en antwoord gegeven kan worden op verschillende initiatieven en opgaven binnen de beschikbare ruimte langs de oevers van de Vecht. Er liggen kansen voor een integrale gebiedsontwikkeling.
- Ontwikkelen van een visie voor Waterfront en Havens. Deze visie omvat zowel de kuststrook als de huidige en potentiele nieuwe havens. We hebben hierbij oog voor duurzaam watertoerisme.
- Onderzoeken van de (ruimtelijke en technische) haalbaarheid van een binnenhaven in Muiden.
- Behoud en verdere optimalisatie van de watersportfuncties aan de oevers van de Vecht.
- Er is een openbaar strand bij de Westbatterij in Muiden, maar daar ontbreekt parkeergelegenheid.
- Tussen Muiden en Muiderberg zijn geen openbare strandjes. Het gebied is van april tot oktober dicht om de natuur te beschermen.
- Het recreatie- en werkgebied rondom de jachthaven ligt nu gevoelsmatig als een enclave binnen de gemeente. Hier ligt een belangrijke opgave om de samenhang te vergroten en Naarderbos en Gooimeer-Noord bij de omgeving te betrekken.

- Forteiland Pampus behouden en versterken als recreatieve trekpleister. Eiland Hooft heeft een natuurfunctie en moet deze in de toekomst ook blijven behouden. Het is raadzaam om na te denken over welke functies verenigbaar zijn met de beoogde natuurdoeltypen.
- Het is denkbaar dat wanneer het multifunctionele gebouw bij de Hollandse Brug een bredere recreatieve bestemming krijgt dit een positieve impuls geeft aan het recreatieve gebruik van het hele gebied. Het is tevens denkbaar om het haventje te upgraden en initiatieven hier een plek te geven.
- Er kan gedacht worden aan een verdere programmering van het strand bij het Naarderbos en de boulevard voor de woningen van Jan des Bouvrie met steigers.

Inzetten op een divers, recreatief aanbod

Opgaven:

- De gemeente Gooise Meren heeft aantrekkingskracht als het gaat om water, cultuur, cultuurhistorie, creativiteit, interessante kernen. Deze kracht versterken door bestemmingen aantrekkelijker te maken door ze te verbinden en te promoten bij doelgroepen die we graag ontvangen, zoals: natuur- en cultuurliefhebbers, wandelaars, fietsers, sporters, fotografen en fijnproevers.

- Met name door de vergrijzing krijgen mensen in Nederland de komende jaren relatief meer vrije tijd en daarmee zal de behoefte aan recreatiemogelijkheden in de eigen omgeving ook toenemen. De toerist en recreant worden daarbij wel steeds kritischer. Daardoor zijn de omvang van recreatie-mogelijkheden, de diversiteit en kwaliteit van recreatiemogelijkheden van steeds groter belang.

- Authenticiteit wordt steeds belangrijker, waarbij cultuurhistorie en exclusiviteit een belangrijke rol spelen. Inzetten op authentieke trekkers: landgoederen, het Naardermeer, veenplassen en fortenroutes.

- Verbinding zoeken met de Regio: De Gooi- en Vechtstreek vormt al eeuwenlang een hoogwaardig, rec reatieve uitloopgebied voor steden als Amsterdam (MRA) en Utrecht en de eigen bevolking. Dit biedt interessante kansen, maar vraagt ook van beide gemeenten om zorgvuldig het behouden van de landschappelijke en historische waarde en leefbaarheid in de gaten te houden. De druk op het buitengebied zal toenemen.

- De Stelling van Amsterdam en de Hollandse waterlinie optimaal recreatief benutten en promoten als belangrijk onderdeel van het MRA landschap.

- We benutten de unieke combinatie van water, cultuur en historisch erfgoed. En zorgen voor passende randvoorwaarden (bereikbaar, toegankelijk). Het bestaande aanbod van horeca, overnachtingen, recreatie en (ruiter) sport langs het waterfront behouden en verder versterken.

- Juist in een gebied wat doorsneden wordt door grootschalige hoofdinfrastructuur van A1, A6 en spoorlijnen is het belangrijk om in te zetten op de ontwikkeling van het trage routenetwerk. De opgave is het verbinden van de verschillende plaatsen in de kuststrook, zonder dat je persé de auto in moet en terug de snelweg op moet. We zien kansen om de verschillende plekken te verbinden via het water in combinatie met het versterken en verduidelijken van de fiets- en wandel infrastructuur op land. Ontbrekende schakels in het netwerk aanhelen.

- Zoeken naar een juiste balans tussen bruisende plekken in de kernen en aan het waterfront en rust- en stiltegebieden in de natuur, waar inwoners kunnen recreëren.

- Nadenken over toekomstige functie en kwaliteitsverhoging van (Golfpark) Naarderbos.

- Werken aan informatie en promotie voor toeristen en recreanten en verbeteren van de voorzieningen.

- De schootsvelden rondom het Muiderslot dienen ook in de toekomst een open karakter te houden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden. De route door de schootsvelden hoort qua sfeer en beleving aan te sluiten bij de open polder.

Omgevingsvisiekaart

Legenda

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Kwalitatief verbeteren entree Naarden en Muiden vanaf het water met respect voor historische stadsgezicht
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden, Bussum, Naarden en Muiderberg voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Behouden en versterken groene kraag/schil rondom Muiden en Muiderberg
- Groene As (aaneenschakeling openbare parkjes en plantsoenen die vanaf de Vesting in Naarden, via het zuidelijke schootsveld doorloopt in de Bussumse Heide) voelbaar maken en inrichten als eenheid/continue route
- Groene wiggen die door de oostelijke en westelijke woonwijken van Bussum heen lopen als eenheid en continue gebied inrichten
- Radialen verbinden en verknopen aan fiets- en wandelpaden
- Zachte overgang naar buitengebied
- Kleinschalige versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw, bijvoorbeeld het Stork terrein en de nieuwe Vaart
- Inzetten op knooppuntontwikkeling rondom station Bussum Centrum en Bussum Zuid: opwaarderen van ov-knooppunt tot multimodale mobiliteitshub
- Inzetten op betere verbindingen en nieuwe treinconcepten richting Amsterdam als onderdeel van ambities van het rijk en MRA: kansen voor versterken openbaar vervoer, zoals Gooicorridor en de HOV 't Gooi
- Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord, station Naarden-Bussum en station Bussum-Zuid. Stimuleren het gebruik van ov, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het verbeteren van bereikbaarheid van de recreatieve hotspots, cultuurhistorische trekkers en verschillende landschappen
- Recreatieve poort naar het buitengebied
- Barrière van de snelweg A1 en spoor zoveel mogelijk beperken en toename van hinder door geluid voorkomen
- (Mogelijkheden voor) wonen in het centrum vergemakkelijken en stimuleren
- Inzetten op vergroening centrum
- Samenwerking binnen het centrum verbeteren (centrummanagement)
- Uitstraling en belevingswaarde bevorderen
- Bereikbaarheid verbeteren (zowel langzaamverkeer als auto)
- Divers kwaliteitsaanbod (winkels, horeca, sport)
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Autoluw maken Centrum vesting Muiden, Centrum vesting Naarden, Brinklaan Bussum
- Opstappunt veerboot richting Pampus
- Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen
- Uitbreidingslocatie
- Onderzoeken mogelijkheden om kleinschalige, versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom van Naarden en Bussum om te vormen naar woningbouwlocaties
- Gooimeer Noord transformeren naar bedrijventerrein tbv. uitbreiding van Gooimeer Zuid
- Klimaatadaptief inrichten bedrijventerreinen en daken benutten voor zonne-energie
- Aanpakken 'smoel' bedrijventerrein Gooimeer Noord en Zuid langs de Naardertrekvaart
- Koesteren van landschappelijke kwaliteiten en ecologische waarden waaronder N2000 gebieden (deel van Schootsvelden in Naarden en Naardermeer) en de NNN gebieden (Gooimeer, heidegebieden, boskamers)
- Koesteren van verschillende biotopen en specifieke habitatten met bijzondere natuurwaarden
- Onderzoeken mogelijkheden drijvende zonnepanelen en windturbines waaraan ecologische eilanden kunnen worden gekoppeld op binnenmeren (Naardermeer) en randmeren (IJmeer, Gooimeer)
- De regio kan een bijdrage leveren aan reductie van CO2, bijvoorbeeld door het omzetten van naaldbos naar loofbos in Valkeveen
- Bevaarbaarheid staat onder druk als gevolg van zeer snelle groei van waterplanten: aanpak en behandelplan fonteinkruid op regionale schaal
- In het bosgedeelte van de Klifkust zijn mogelijk kansen voor een kustwandelroute
- Hoogte overgangen van de Heuvelrug beter toegankelijk maken voor beleving en zichtbaarheid
- Naardermeer als kerngebied van Natte As door de Vechtstreek
- Huidig beheer van gronden in Naardermeent is versnipperd. Kansen om de natuur aaneengesloten en robuuster te maken
- **Migratieroutes** (otter, bever, egel, eekhoorn, vleermuis, ringslang, watersalamander)
- Faunapassage
- Knelpunt fauna
- Zoeken naar samenhangende aanpak voor veenweidegebied en regionale watersysteem (bodemdaling, biodiversiteit, waterkwaliteit, recreatie, klimaatverandering, landschap)
- Landbouw structuur verbreden (verduurzaming)
  - Verbetering kavelpaden;
  - Boerderijverplaatsing en -uitplaatsing;
  - Realisatie enkele veetunnels onder N236;
  - Onderzoek naar onderwaterdrainage;
  - Kaveltuil en kavelaanvaardingwerken
- Op laaggelegen agrarisch gebied ruimte geven aan ontwikkeling van nieuwe natuur i.c.m. vernatting
- Pilot Keverdijksche Polder (nieuwe natuur/ vernatting)
- Bijdrage leveren aan reductie van CO2 in het veenweidegebied
- Juiste balans vinden tussen schaalvergroting en -verkleining
- Inzetten op circulaire landbouw
- Zoeken naar mogelijkheden voor benutten nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, warmte-koude opslag en geothermie in het landschap
- Inzetten op verbreding van landbouw: nevenfuncties zoals zorgbedrijven, verblijfsrecreatie, poldersporten, botenverhuur, bezoekboerderijen, biogasproductie, GFT-verwerking en huisverkoop
- Het gebied aan de zuidzijde van de wijk Krijgsman inrichten als natuurlijk biodivers rietland
- Inzetten op authentieke, historische trekpleisters
- Versterken en verduidelijken recreatieve fiets- en wandel infrastructuur
- Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie optimaal recreatief benutten en promoten als belangrijk onderdeel van het MRA landschap
- Nadenken over toekomstige functie en kwaliteitsverhoging van (Golfpark) Naarderbos
- Open karakter schootsvelden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden
- Versterken water- en oeverrecreatie: zwemmen, surfen kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen (Naarden, Naarderbos, Muiderberg, Muiden)

6. Thematische uitwerking

6. Thematische uitwerking

6.1 Inleiding

Het deel van het beleid waarvan de koers al wel duidelijk is, hebben we thematisch en gebiedsgericht uitgewerkt. De gebiedsgerichte uitwerking is opgenomen in hoofdstuk 5. De thematische uitwerking is gedaan aan de hand van de schijf van vijf van Gooise Meren. De keuzes die rondom de dilemma's gemaakt moeten worden, zullen hierin nog veranderingen noodzakelijk maken.

6.2 Samen werken en veilig op weg in de regio

Verbonden met de regio
Gooise Meren is goed verbonden met de regio en heeft een aantrekkelijke ligging, wat zich onder meer uit in een sterke economie. Wij richten ons op een verdere versterking van deze positie door regionaal samen te werken.

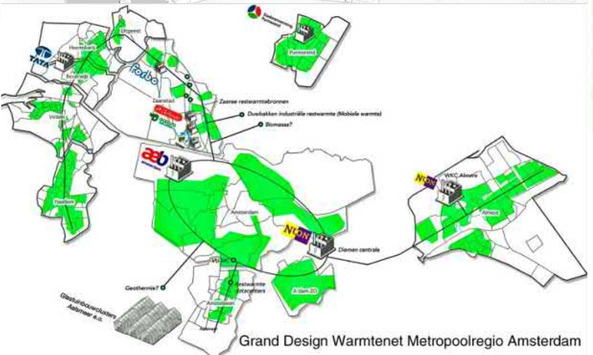
Naarden en Bussum zijn goed bereikbaar per trein en auto, voor de kernen Muiden en Muiderberg is dit een opgave. Tegelijk is het zaak dat mobiliteit de leefbaarheid niet aantast. De insteek is voorlopen in duurzame mobiliteit.

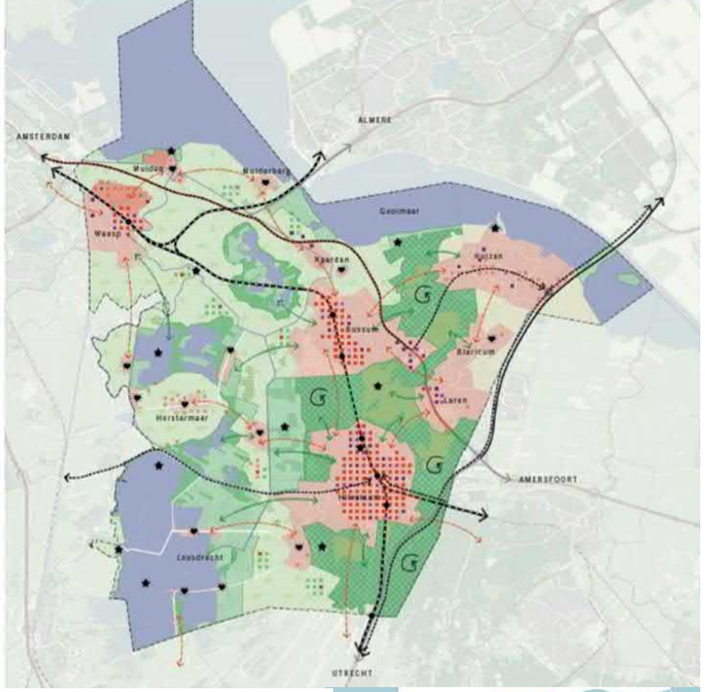
Samenwerking in de regio
Onze visie is dat op de thema's werken, duurzaamheid, energietransitie, toerisme & recreatie en veiligheid samenwerking in regionaal verband 'de sleutel tot succes' is. Als gemeente profileren we ons in de regio Regio Gooi en Vechtstreek (Regio)/Metropool Regio Amsterdam (MRA) op de dossiers economie, duurzaamheid en mobiliteit.

Regionale visie
Recent is het koersdocument Gooi en Vechtstreek opgesteld. Deze regionale omgevingsvisie kent drie basisprincipes waar we in regionaal verband van uitgaan.

- **Gooi en Vechtstreek neemt gezamenlijk verantwoordelijkheid voor regionale opgaven.**
  De woningmarkt, het landschap, watersysteem of economie stoppen niet bij de gemeentegrens. Onze inwoners bewegen zich door de hele regio. Het regionale belang is ook lokaal belang, ook al voelt dat soms niet zo. De regio heeft een traditie van samenwerken van de Erfgooiers tot het Goois Natuurreservaat. De gemeenten willen daarom allen bijdragen aan oplossingen voor de regionale opgaven en zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- **Gooi en Vechtstreek wil lokale kwaliteiten behouden en benutten en gezamenlijk inzetten daar waar het niet (alleen) lokaal kan.**
  De gemeenten in de regio zijn divers en hebben hun eigen onderscheidende kwaliteiten en identiteit. Deze identiteit is vertrekpunt bij het oplossen van vraagstukken. Bij het oplossen van regionale vraagstukken houden de gemeenten dit van elkaar in het achterhoofd. Echter staat dit het maken van keuzes voor vraagstukken die alleen bovengemeentelijk kunnen worden opgepakt/uitgewerkt niet in de weg.
- **Gooi en Vechtstreek wil zijn positie in de Randstad behouden en versterken.**
  De regio ligt tussen vier grote buren: Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht. Dit geeft extra opgaven, maar ook veel kansen. Bovenregionaal staan we voor een onderscheidend profiel. Gooi en Vechtstreek heeft daarbij een sterke regionale identiteit om te benutten.

Economie

De werkgelegenheid loopt niet gelijk op met de beroepsbevolking. Bij ongewijzigd beleid zet deze trend zich door. Hoger opgeleiden vinden elders werk, maar voor praktijkgeschoolden is dit lastiger. Dit leidt tot termijn tot meer druk op mobiliteit (zie onder) en op de gemeentelijke voorzieningen. De potentie is er in de regio wel. De regio is sterk in kleinere werklocaties maar er blijft ook behoefte aan bedrijventerreinen. Er liggen kansen voor recreatie en toerisme, daar moet een balans met de woon- en natuurlijke omgeving worden gevonden. Er komen veel transities af op de agrarische sector, zoals kringlooplandbouw.

Als we door een economische bril kijken naar het ontwikkelperspectief, dan koersen we op ruimte voor ondernemerschap. Dit betekent kiezen voor het stimuleren en faciliteren van initiatieven die bijdragen aan behoud en toename van werk en die maatschappelijke meerwaarde realiseren.

We hebben uitgesproken waardering voor alle ondernemers die we in ons midden hebben. Zij zorgen immers voor werkgelegenheid en voor levendigheid. We vinden het belangrijk dat zij zich voldoende gezien en gesteund voelen om in Gooise Meren te blijven ondernemen.

We verwelkomen ondernemers met een sociaal en/of duurzaamheidsprofiel. Ondernemers die bijdragen aan een circulaire economie, aan een inclusieve arbeidsmarkt en pionieren op het snijvlak van natuur en economie en sociaal verantwoord ondernemen. We heten social enterprises welkom. Vanuit de gemeente kopen we maatschappelijk verantwoord in.

We staan open voor ondernemers die willen uitbreiden in Gooise Meren. We zijn daarin niet voor één gat te vangen. We denken in mogelijkheden, zonder afbreuk te doen aan onze kernkwaliteiten. We vinden het belangrijk om groeiambities te waarderen en kijken met dat oog ook naar herstructurering van de bedrijventerreinen.

We sluiten aan bij de wensen van ondernemers met betrekking tot (informele) werklocaties. We verkennen de mogelijkheden van openbare gebouwen om aantrekkelijke, bereikbare werkplekken te bieden. We vinden het belangrijk om een speerpunt te maken van het realiseren van voldoende aansprekende ontmoetings- en vestigingslocaties voor zelfstandigen en kleine(re) bedrijven.

Er liggen gouden kansen om de economische kracht van het binnen- en buitenwater beter te benutten, gekoppeld aan de kustzone met zwemstranden.

We staan open voor initiatieven die zich richten op waar we sterk in zijn en die de werkgelegenheid in Gooise Meren bevorderen: cultuur, recreatie/vrijetijd en sport. We vinden het belangrijk dat we onze sterke kant- en optimaal benutten in de bredere context van de (metropool)regio: het aantrekken van (binnenlandse) toeristen/bezoekers.

We kiezen voor het aanjagen en stimuleren van vele, lokale initiatieven gericht op lokaal samen ondernemen, mensen mee laten doen via werk, duurzaamheid/circulaire economie. We geven ruimte aan de waarderende economie waarin niet omzet, maar waardecreatie centraal staat. Voorbeelden zijn Samen Sneller Duurzaam en MVO Gooise Meren. We vinden het belangrijk om hier een speerpunt van te maken om de energie vast te houden en te richten.

Mobiliteit

De druk op mobiliteit neemt toe, zowel door ontwikkelingen in de regio als daarbuiten. Van regionaal belang zijn het spoor, het hoofdwegennet en het regionale fiets- en openbaar (bus)vervoernetwerk. Er liggen gezamenlijke opgaven en kansen om het netwerk van OV-knooppunten te verbeteren. Dit kan op termijn ook ingrijpende maatregelen aan snel- of N-wegen voorkomen. Ruimtelijke programmering kan hier ook grote invloed op hebben.

Bereikbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde voor prettig wonen, werken en recreëren. Wij willen dat mensen en bedrijven zich eenvoudig en met een goede ervaren kwaliteit door ons gebied kunnen verplaatsen. Bij voorkeur met een zo laag mogelijke belasting voor natuur en milieu. Daarom wordt ingezet op het openbaar vervoer (schaalsprong Gooilijn, OV-knooppunten langs Gooicorridor), fiets en lopen om de groei op te vangen. We ontwikkelen een netwerk van bereikbare, aantrekkelijke en toegankelijke OV knooppunten van waaruit werk, wonen en recreëren te bereiken zijn.

Doorstroming op het wegennet blijft van belang. We willen de doorstroming op de A1 behouden en verbeteren. Gooise Meren ziet uitbreiding van het hoofdwegennet niet als de voorkeursoplossing. De groei van (schoon) OV, deelmobiliteit en de fiets kan positieve effecten hebben wanneer dit gepaard gaat met minder behoefte aan automobiliteit, zoals een aantrekkelijker openbare ruimte.

Voetgangers en (brom)fietsers

Fietser en voetganger stellen wij in Gooise meren boven de auto bij de inrichting openbare ruimte. Hiervoor inventariseren we fiets- en wandelroutes waar comfort en veiligheid verbeterd kunnen worden en nemen we bij herinrichtingsprojecten de ruimte voor fietsers en voetgangers als vertrekpunt.

We zetten in op de verbetering van het lokale fietsnetwerk. Hiervoor gaan we het fietsbeleid actualiseren en werken we nieuwe eisen voor fietspaden en -stroken als antwoord op toegenomen gebruik uit. Door toenemend gebruik van de (elektrische) fiets door (risico)groepen houden we hier rekening mee in (her)ontwerp van fietsroutes. We optimaliseren de recreatieve fietsroutes en passen fietsstraten toe als onderdeel van het fietsnetwerk. Hiervoor zoeken we de aansluiting op de regionale fietsroutes.

In Gooise Meren bieden we voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen. We monitoren het gebruik van fietsenstallingen bij stations, bushaltes en op strategische locaties en waar nodig breiden we deze uit, rekening houdend met elektrische fietsen en bakfietsen, e.d. We geven daarnaast structureel aandacht aan fietsparkeervoorzieningen bij nieuwbouw, herinrichtingsprojecten en scholen. Ook bij tijdelijke gebeurtenissen zoals evenementen zorgen we voor voldoende fietsparkeerplekken.

In regionaal verband treden we in gesprek met marktpartijen om deelfietsen bij P&R-locaties te realiseren. De BOA's/handhaving krijgen mandaat en capaciteit om te controleren op fietsparkeren.

Openbaar vervoer

Met Rijk, provincie en regio werken we aan verbeteringen van het openbaar vervoer in de MRA. We zetten in op betere verbindingen en nieuwe treinconcepten richting Amsterdam als onderdeel van de ambities van het Rijk en MRA. De inpassing van de treininfrastructuur optimaliseren we door in overleg met ProRail en NS onderzoek te doen naar het wegnemen van de barrièrewerking van het spoor.

Het Busnetwerk en bushaltes in Gooise Meren optimaliseren we verder door in overleg met de provincie onderzoek te doen naar mogelijkheden voor fijnmaziger OV. Jaarlijks houden we het vervoerplan tegen het licht houden en in overleg met provincie Noord-Holland optimaliseren we deze waar mogelijk. Verder gaan we het gesprek met Rijkswaterstaat en provincie Noord-Holland aan voor het verhogen van de P&R-capaciteit bij Muiden en Muiderberg voor fiets en auto en optimaliseren we het beheer en onderhoud van bushaltevoorzieningen als abri's en displays. Daarbij komen er bij nieuwbouwlocaties direct OV-haltes.

We optimaliseren stations en OV-knooppunten door het toekennen van functies aan treinstations en het benoemen van de vormgeving die daar bijpast. We realiseren daarnaast ‘buitenpoorten’ zodat stations startpunten kunnen zijn voor een bezoek aan de natuur en we verduidelijken OV-knooppunten (herkomst – of een bestemmingsknooppunt). Dan wel opwaarderen van een OV-knooppunt tot een multimodale ‘Mobiliteitshub’ (bijvoorbeeld de P+R Muiden)

Alternatieve vormen van OV zijn de basis voor een inclusieve maatschappij. Wij faciliteren daarom initiatieven vanuit de samenleving voor aanvullende vormen van vervoer. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor alternatieve vervoersvormen t.b.v. een inclusieve maatschappij zoals ‘het Automaatje’ of andere initiatieven. We zetten OV-coaches (zoals BoodschappenPlusBus, Dorpsauto, Filenetwerken.nl, Mee op Weg o.a. OV-/Fietsmaatje) in om zelfstandig reizen te bevorderen

Gemotoriseerd verkeer

We houden rekening met bereikbaarheid bij ruimtelijke ontwikkelingen.
We gaan de doorstroming op de toegangswegen in Gooise Meren verbeteren waar nodig. Met regiogemeenten stellen we een regionaal plan op om verkeer via de juiste wegen te leiden naar snelwegen. De vormgevingen van gebiedsontsluitingswegen optimaliseren we en we onderzoeken diverse kruispunten op doorstroming en veiligheid. Verder meten we structureel de intensiteiten, snelheden, rijtijden e.d. en nemen we knelpunten weg.

Met Rijk, provincie en regio werken we aan beter hoofdwegennet van en naar Gooise Meren. We streven naar vervolgstappen voor de kortere termijn voor verbeterde doorstroming op de A1 tussen Bussum en het knooppunt met de A27. We zetten daarnaast in op een verdiepte aanleg van de A1 in 2050 tussen Bussum en het knooppunt met de A27. Met Hilversum maken we afspraken voor het verbeteren / uitbreiden van de wegen die aansluiten op de A1, alsook het Mediapark. We gaan onderzoek doen naar de mogelijke maatregelen om ongewenst doorgaan verkeer te weren. Op basis van dit onderzoek nemen we maatregelen om het ongewenste doorgaande verkeer te weren.

We ontlasten centrumgebieden van auto- en vrachtverkeer. Naarden-Vesting en Muiden en het centrum van Bussum worden autoluwer door het uitplaatsen van bezoekersparkeren, verkeerscirculatie op maat en het toepassen van deelconcepten aan de randen van Naarden, Muiden en Muiderberg.

Verder gaan we onderzoek doen naar de verkeersstructuur voor Bussum om het verkeer van en naar de snelwegen beter af te wikkelen en waar nodig onderzoeken we mogelijke aanpassing van de verkeerscirculatie ten behoeve van een autoluw centrum in Naarden-Vesting, Muiden en Bussum. De Brinklaan (het winkelgebied) wordt (minimaal) autoluw door:

- Het verhogen van de verblijfsfunctie (en verlagen van de verkeersfunctie) door aanpassingen in de verkeersstructuur en optimaliseren van de verblijfsfunctie
- Parkeervoorzieningen aan de randen van het centrum uit te breiden / te optimaliseren
- Fietsparkeren te optimaliseren

We realiseren hubs voor pakketbezorging op een centrale plaats buiten de kern om bestelbusjes in de straten te verminderen. We zetten in op automatisch rijdende voertuigen in 2040 van de P&R-locaties naar de kernen van Muiden (Muiderslot), Muiderberg en Naarden. We gaan daarnaast nader onderzoek doen naar het instellen van een lengtebeperking (en elektrisch) voor vrachtauto’s en het handhaven (in alle autoluwe gebieden). Voor het laden en lossen stellen we venstertijden in

Hulpdiensten kunnen altijd, snel en overal komen. Hiervoor nemen we het plan voor de uitrukroutes van de brandweer op in de wegencategorisering (toekennen van een (verkeers- of verblijfs) functie aan een weg) en doen we nader onderzoek naar knelpunten op de uitrukroutes ten aanzien van de algemene weginrichting. Een punt van aandacht hierin zijn de historische kernen van Muiden en Naarden die vanwege hun compacte, oude bebouwing slechter toegankelijk zijn voor grote brandweervoertuigen. Bij een brandmelding wordt daarom voor beide kernen direct met een extra blusvoertuig opgeschaald o.b.v. het Regionaal Dekkingsplan voor de brandweer. De brandweer zet met haar activiteiten op het gebied van Brandveilig Leven specifiek in op veiligheid in de eigen woonomgeving, vanwege het feit dat de meeste slachtoffers bij brand juist daar vallen (niet in publieke gebouwen!). Ook hierbij geldt de relatie met Omgevingswet art. 1.3.

We stellen bij de uitvoering van werken Bereikbaarheids-, Leefbaarheids-, Veiligheid- en Communicatieplannen (BLVC-plannen) als standaard in. We houden rekening met bereikbaarheid bij ruimtelijke ontwikkelingen hierbij gaan voetgangers, fietsers en OV voor de auto. We bewaken het overzicht van ruimtelijke (her-)ontwikkelingen en nemen deze in een vroeg stadium op in periodieke update van het Verkeersmodel en beoordelen de verkeerseffecten van deze individuele ruimtelijke plannen.

Verkeersveiligheid

In Gooise Meren willen we de verkeersveiligheid versterken. Dit realiseren we door een duurzame en veilige inrichting van de openbare ruimte: vooral door middel van 30 km/u en 50 km/u wegen. Op scholen zetten we in op goede verkeerseducatie en veilige schoolomgeving.

Veiligheid langs het spoor

Veiligheid langs het spoor is door de spoorverbinding tussen Amsterdam en Amersfoort die onze gemeente kruist een belangrijk thema. We houden de ontwikkeling rondom het spoorboekloos rijden en de uitwerking van een robuust basisnet (doorontwikkeling van de regelgeving voor omvang van gevaarlijke stoffen vervoer) goed in de gate. Dit heeft een effect op de mogelijkheden om te bouwen langs het spoor.

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over ‘samenwerken in de regio’

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is veel input opgehaald bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over hoe zij samenwerking in de regio in de toekomst voor zich zien.

Inwoners:

- **Geen nachttreinen**
- **4x per uur een trein naar Amsterdam, Schiphol en Den Haag**
- **A1 ondertunnelen**
- **Geen extra voorzieningen voor auto’s en stimuleren ov**

Maatschappelijke organisaties:

- **Treinrails in Bussum verdiepen**
- **Realiseren beter ov vanuit Muiden en Muiderberg**
- **Centraal overslagpunt voor goederen om het aantal vrachtwagen te verminderen**
- **Inzetten op ov**

Ketenpartners:

- **Bij knooppunten hoogwaardig openbaar vervoer inzetten op verdichten met inzet op kwaliteit van de leef- en woonomgeving**
- **Schuifruimte regionaal oppakken**

6.3 Samen leven in buurt, wijk en gemeente

We hebben een sterke samenleving met een rijk verenigingsleven en een actieve wijkaanpak. In de toekomst willen we dit zo houden en versterken. We zetten in op sociaal beleid waarbij leefbaarheid en veiligheid van wijken van groot belang zijn.

Sociaal betekent dat ontwikkelingen bijdragen aan cohesie, inclusie, veiligheid, verbondenheid en leefbaarheid. Gooise Meren wil een inclusieve gemeenten zijn en een gemeente met een stekte sociale cohesie, waar inwoners elkaar ondersteunen. Dit vraagt naast een sterke inwonerbetrokkenheid en overheidsparticipatie om een leefomgeving die hierop aansluit (ontmoetingsplekken, horeca, voorzieningen, onderhoud etc. door buurt). Bevorderen verbinding

Sociaal betekent verder dat de omgeving ook een uitdrukking is van de wensen van inwoners en dat iedereen mee kan doen; hiervoor moeten inwoners verbonden zijn; langer zelfstandig wonen vraagt niet alleen aangepaste (levensloopbestendige) woningen, er dient een bijpassende sociale infrastructuur te zijn.

Kortom, wij zien Gooise Meren als een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en van betekenis kan zijn voor de eigen omgeving en voor elkaar. We stimuleren betrokkenheid en verbondenheid van buurtinwoners en versterken de leefbaarheid, vitaliteit en veerkracht van buurten en wijken. We zetten de belevingswereld van de inwoners centraal. Daarbij past dat we inwoners beter in positie brengen om zelf regie te nemen bij het verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de eigen woonomgeving en bij het versterken van de sociale basis. We stellen inwoners in staat om hun verantwoordelijkheid te nemen en hun capaciteiten en kwaliteiten in te zetten. We sluiten aan bij de energie in de samenleving. ‘Right to Challenge’ zien we als één van de manieren om dit te stimuleren.

In de komende jaren neemt het aantal kwetsbare mensen in de wijk sterk toe. In deze ene buurt speelt dat meer dan in de andere. Door te werken aan een sterke sociale basis en vitale en veerkrachtige wijken beogen we deze ontwikkeling op te vangen. Een sterke sociale basis zien we ook als fundament voor een goed opgroei en ontwikkelklimaat voor kinderen en volwassenen. Daarnaast staan we voor strategische opgaven zoals de energietransitie, klimaatadaptie en woningbouwopgaven, vraagstukken die impact hebben op de kwaliteit van de leefomgeving.

We zetten in op wijk- en kerngericht werken om de vitaliteit en veerkracht van wijken te bevorderen en om de sociale basis in de wijk te versterken. Vanuit het wijk- en kerngericht werken zien we kansen om de gemeenschap van onderaf steeds meer in beweging te laten komen als (mede)eigenaar en als oplossing voor de opgaven van de wijk. Ook zien we kansen voor de strategische opgaven die onze gemeenschap als geheel aangaan. Samen met wijkinwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken we aan deze opgaven. Daarbij hebben we oog voor de samenhang tussen leefbaarheid, kwaliteit van de leefomgeving en de sociale basis en zoeken we naar koppelkansen om gezamenlijke ambities waar te maken. Ook hebben we oog voor de fysieke en economische condities die kunnen bijdragen aan de gezondheid en leefbaarheid in de wijk.

De ontmoetingsfunctie in de openbare ruimte, direct in de buurt, zou meer aandacht moeten krijgen in verband met de vermindering van eenzaamheid, de versterking van het buurtgevoel en dergelijke.

Toegankelijk en sociaal
De openbare ruimte maken we hoogwaardig, inclusief en levensloopbestendig: toegankelijk en levensloopbestendigheid wordt als basisprincipes genomen.

We ondersteunen levensloop aanpasbaar vervoer op maat: bijvoorbeeld toegankelijkheid voor mindervaliden en slechtzienden. Wij geloven in de kracht van goede ideeën en initiatieven van inwoners zelf. Initiatieven die sterk geworteld zijn in de gemeenschap hebben veelal een sterke positieve impact op de leefomgeving. We zoeken nadrukkelijk naar kansen om initiatief en zelfbeheer te stimuleren. We stimuleren projecten en experimenten die bijdragen aan het zelf organiserend vermogen van inwoners. Dit doen we vanuit vijf prestatielijnen: verbinden en ontmoeten, verduurzamen, gezondheid en bewegen, zelfredzaamheid en omzien naar elkaar en cultuur- en talentontwikkeling. We versterken de openbare ruimte als laagdrempelige plek die uitnodigt tot ontmoeting en participatie.

Maatwerk in parkeren
We zorgen ervoor dat de juiste doelgroep op de juiste plek kan parkeren; voor speciale doelgroepen blijft er voldoende parkeerruimte op straat aanwezig. We bevorderen de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte door op de lange termijn verder parkeren hier te laten verdwijnen.

Wij staan voor de opgave om mensen langer thuis te laten wonen. Deze ontwikkeling faciliteren we vanuit ons parkeerbeleid door rekening te houden met de parkeerbehoefte van mindervaliden, zorgverleners en mantelzorgers. Zij kunnen in de openbare ruimte op korte loopafstand van hun bestemming parkeren. We stimuleren dat mensen ondanks hun beperking mobiel blijven en hebben bv aandacht voor scootmobielen bij voorzieningen voor parkeren, stalling en laadpunten.

We maken gebruik van bestaande en nieuwe mogelijkheden zoals deelconcepten bij ruimtelijke ontwikkelingen bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten waar de parkeernorm laag ligt. We passen parkeerregulering op maat toe door parkeernorm aan te passen aan het soort gebied. Handhaving draagt bij aan de geloofwaardigheid van de parkeerregulering

Daarnaast moderniseren we het fiscaal parkeren door parkeerregulering volledig te automatiseren. We ontvangen gastvrij alle automobilisten. Bijvoorbeeld de vindbaarheid van parkeerplaatsen vergroten d.m.v. een parkeerverwijssysteem. We gaan mee met toekomstige ontwikkelingen: onderzoek naar automatische parkeergarages, nieuwe vormen van laden en apps.

Autodelen leidt tot een efficiënter autogebruik. We stimuleren en faciliteren autodelen voor zowel professionele organisaties als particulieren.

Veiligheid
Voor een goed en prettig leefklimaat blijft de fysieke en sociale veiligheid een belangrijke prioriteit van de gemeente. We hebben daarbij oog voor het belang van zowel verlaging van de criminaliteit en overlast, als de verhoging van het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Dit doen we door de sociale cohesie en betrokkenheid in de buurt te versterken, samen met de inwoners te kijken naar preventie en verbeteringen in de wijken en door samen met andere betrokken hulpdiensten, zoals de politie, te zorgen voor betere handhaving.

We creëren samen met inwoners, ondernemers en betrokken organisaties een sluitende cyclus rondom veiligheid:
- Focus op preventie, voorlichting en eigen verantwoordelijkheid.
- Effectieve handhaving en goede samenwerking met hulpdiensten.
- Goede evaluatie, nazorg en verbetering.

We focussen op positieve doelen, preventie, voorlichting en eigen verantwoordelijkheid. De gemeente continueert de focus op initiatieven die anticiperen op risicofactoren en handelt voordat de problemen ontstaan. Preventieve programma's binnen het onderwijs, de zorg en het wijk- en kerngericht werken zorgen voor een positieve en integrale benadering.
- Eigen rol van inwoners bij veiligheid actief onder de aandacht brengen en meer aandacht voor digitale inzet zoals buurt-apps en initiatieven zoals buurtcontroles.
- De behoefte van de jongeren meenemen in het terugdringen van bestaande (gevoelens) van overlast en hen actief betrekken bij discussies over buurt- en jeugdinitiatieven.
- Uitwerken van het wijk- en kerngericht werken, zodat beter invulling gegeven kan worden aan preventie en de behoefte aan informatie.
- Daar waar sprake is van mogelijke overlast door personen met verward gedrag zetten we in op samenwerking tussen sociaal domein, zorg en veiligheid. We willen overlast vroegtijdig signaleren en houden rekening met de impact op de woon- en leefomgeving.

We zetten in op effectieve handhaving en goede samenwerking met hulpdiensten. Effectief toezicht en controle zorgen niet alleen voor terugdringing van bestaande overlast, maar ook voor een verbetering van het veiligheidsgevoel. Een goede samenwerking met politie, de Veiligheidsregio en alle andere betrokken instanties is daarbij essentieel. Belangrijk zijn:
- Bestrijden illegale handel in alcohol en drugs.
- Bijdragen aan effectieve aanpak van georganiseerde criminaliteit.
- Meer samenwerking binnen de Veiligheidsregio/fusie tussen de Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland met als doel het verminderen van de kwetsbaarheid, kostenbesparing en het vergroten van de kwaliteit bij de uitvoering van de taken.

We zorgen voor goede evaluatie, nazorg en verbetering. De gemeente werkt aan het voorkomen van terugval in criminaliteit. De criminaliteitscijfers worden omlaag gebracht door goede nazorg van (jeugd)delinquenten en evaluatie van ingezette diensten.
- Recidive van jongeren die in aanraking zijn geweest met politie verlagen
- Betere begeleiding van personen met verward gedrag
- Doorontwikkeling van de persoonsgerichte aanpak voor jongeren die in aanraking geweest zijn met politie en voor personen met verward gedrag

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over 'samen leven in buurt, wijk en gemeente'

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is veel input opgehaald bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over hoe zij samenleven in buurt, wijk en gemeente voor zich zien. Onderstaand is deze input weergegeven.

Inwoners:
- **Meer controles door Boa's**
- **Buurtcomités voor samenwerking en samenspraak**
- **Inzetten op kleinschalige winkels**
- **Inwoners inzicht geven in ontwikkelingen binnen de gemeente**
- **Binnen de bebouwde kom overal 30 km per uur**
- **Behouden van zwembaden en sportaccommodaties**
- **Straat inrichten op mobiliteit ouderen**
- **Fietsstraten en –snelwegen realiseren**

Maatschappelijke organisaties:
- **Inzetten op sport voor de jeugd**
- **Inzetten op de fiets**
- **Fietstunnels naast voetgangerstunnels realiseren**
- **Centra bereikbaar houden**
- **Instellen van een jeugdraad**
- **Camera's op horecagebieden**
- **Realiseren ontmoetingsplekken**

Ketenpartners:
- **Verbeteren wegen buiten het centrum**

6.4 Natuur- en erfgoedparels verder versterken

Landschap
Ons landschap is kenmerkend voor het gebied, en veelal is dit een cultuurlandschap dat is verweven met ons cultureel erfgoed en natuurwaarden. Het landschap staat onder druk door diverse andere opgaven, terwijl de aanwezigheid ervan juist een belangrijke vestigingsvoorwaarde is en verblijfskwaliteit oplevert. Deze baten van het landschap komen niet altijd op dezelfde plaats terecht als de kosten voor instandhouding.

Gooise Meren wil zijn groen/blauwe kwaliteiten behouden en versterken. Het landschap in Gooise Meren vertelt de geschiedenis van het gebied en geeft karakter en identiteit aan onze huidige leefomgeving. De regio is de bakermat van de Nederlandse natuurbescherming en we hebben een historie om hier gezamenlijk verantwoordelijkheid voor te nemen. De diversiteit van landschappen binnen één regio in de Randstad is uniek. Bij ontwikkelingen in de omgeving zetten wij ons in voor behoud van het 'illusie landschap'.

We willen daarom primair binnenstedelijk bouwen en waardevol landschap en natuur ontzien. Bij verdichting moet aandacht zijn voor vergroenen en natuur in de stad. Bij zo'n verdichtingsopgave hoort ook een hoogwaardig landschap. We zetten in op de aanwezigheid van groen op korte afstand van de inwoners. Juist daarvan profiteren de kwetsbare inwoners het meest. De vrees is dat bij verdichting van de bebouwing (vanwege de woningbouwopgave) het groen juist daar in de verdrukking kan komen.
De keuze van het type groen is van belang: geen allergene bomen en struiken. Schaduwgevende bomen hebben de voorkeur en ivm de sociale veiligheid op loopniveau zicht doorlatend. Het beheer van groen, zeker in woonbuurten, verdient extra aandacht. Voor de sociale cohesie: samen met de buurt.

Het landschap om de stad wordt ook steeds belangrijker voor de recreatie. De natuur moet in principe toegankelijk zijn, tenzij dit echt niet kan. Daarom moet deze wel robuuster worden. Ook de ontsluiting van het landschap moet verbeteren. Ontsluiting van de recreatieve locaties kan ook bijdragen aan de vitaliteit van kleine kernen.

We kunnen het landschap nog beter koppelen aan de stad. Hier liggen bijvoorbeeld kansen bij Bussum-Zuid (buitenpoort), vaarroutes in de Vechtstreek of in MRA door koppeling met de Diemerscheg of het IJmeer/Gooimeer (i.r.t. Bay Area).

In Gooise Meren werken we aan voedselvoorziening in balans met onze groene natuurlijke omgeving. We gebruiken geen gif en megastallen, maar verbouwen op kleine schaal met respect voor mens, dier en natuur.

Biodiversiteit
Gooise Meren kent grote diversiteit aan verschillende soorten natuur en heeft veel beschermde natuurgebieden. De natuur is kwetsbaar. In de onbeschermde agrarische gebieden is een sterke neergaande trend van de weidevogels. De beschermde gebieden staan onder druk door invloeden van daarbuiten: verdroging, vermesting en verzuring. De neerslag van stikstof op natuur beperkt ook de economische ontwikkeling, wat grote delen van de regio raakt. Bronnen zijn de agrarische sector, verkeer, woningen en industrie. De natuur heeft baat bij onderling verbinden van gebieden.

We nemen biodiversiteit als maat der dingen. Als je in 2030 door Gooise Meren loopt of rijdt zie je dat hier heel bewust instandhouding en vergroting van de biodiversiteit als maat der dingen geldt. In het belang van de biodiversiteit is een goede balans tussen verschillende landschappen en ecosystemen belangrijk, hierbij zijn overgangen van ecosystemen extra waardevol. Om een zo hoog mogelijke biodiversiteit te waarborgen streeft het Goois Natuurreservaat een grote diversiteit aan ecosystemen en landschappen na.'

Voor het versterken van de biodiversiteit is het essentieel dat wij ons hard maken voor goede randvoorwaarden voor vitale inheemse natuur zoals een natuurlijke bodem en hydrologie, herstel van de mineralenbalans van de bodem (minder (stikstof)depositie), geen bodem- en/of waterverontreiniging, robuuste gebieden die goed met elkaar verbonden zijn en natuur die weerbaar is tegen klimaatsverandering, verbindingen creëren voor lokale soorten zoals vleermuizen, vlinders, bijen en kleine zoogdieren en nestelplekken realiseren. Verder is het vergroenen van de gebouwen en de omgeving van belang voor de biodiversiteit. Momenteel werken we aan een Programma Biodiversiteit om het beleid samen met onze partners uit te voeren.

Groen

Onze ambitie is om als groene gemeente nog groener te worden. Bij de (her)inrichting letten we op groen. We stemmen onze beplanting zoveel mogelijk af op wat aantrekkelijk is voor de natuur, bijen, vlinders, kevers, vogels, egels enzovoort. Alle soorten zijn belangrijk voor de biodiversiteit. We gaan voor kwaliteit boven kwantiteit.

De begrazing wordt als sturende factor voortgezet en waar mogelijk uitgebreid. We gaan een onderzoek uitvoeren naar de effectiviteit en resultaten van het begrazingsbeheer van de afgelopen 30 jaar en passen de begrazing aan waar dit wenselijk is.

Er wordt invulling gegeven aan structureel bosbeheer waarbij wij ons richten op gemengde, natuurlijke bossen die stabiel en weerbaar zijn tegen klimaatsverandering. We hebben hierbij steeds natuurlijke processen, structuren en een hoge biodiversiteit van bossen voor ogen.

We kijken naar de toekomst van onze enggronden en de mogelijkheden voor een meer ecologisch beheer van onze akkers. We kijken hoe we de akkers in de toekomst gaan beheren wanneer bijvoorbeeld de huidige pachters wegvallen. Tenslotte willen we de historische samenhang tussen de dorpen in het Gooi, de enggronden en het heidelandschap op meer plekken versterken en de ecologische sleutelrol van de enggronden naast het heidelandschap ecologisch beter vormgeven.

In het heidelandschap zetten we in op een integraal en klimaatbestendig beheer van het heidelandschap met veel aandacht voor kleinschaligheid en afwisseling in landschapstypen. Er komt een onderzoek naar de gevolgen voor de mineralenhuishouding van de stikstofdepositie op de bodem onder het bos- en heidelandschap. Hierbij wordt ook bekeken of en zo ja, welke herstelmaatregelen van de bodem ecologisch zinvol en haalbaar zijn.

Beschermen en zo mogelijk versterken van de grondwaterinvloed op de flanken van de Gooise stuwwal ten behoeve van de bijzondere natuurwaarden, maar tevens ten gunste van de functie als hydrologische buffer en grondwatervoorraad van de Gooise stuwwal.

Structurele monitoring van onze beheerdoelen ten aanzien van Landschap, Natuur, Cultuurhistorie en Recreatie om onze terreinen blijvend doelmatig en kostenefficiënt te beheren. We gebruiken daarnaast beelden en meetmethoden om de kwaliteit van de buitenruimte te meten en te beschrijven. De gewenste beeldkwaliteit is vastgelegd in een beeldkwaliteitsplan. Het groen beheren we in heel Gooise Meren op het niveau 'voldoende'. De Vesting Naarden, de Vesting Muiden, het centrum van Muiderberg en dat van Bussum beheren we op het niveau 'goed'.

We faciliteren volwassenen, met name senioren, om te bewegen in de buitenruimte. Dat doen we onder meer door het wandelen en fietsen nog aantrekkelijker te maken. Met wandelommetjes en een fietsroutenetwerk. Aantrekkelijke bestemmingen is een van de speerpunten in onze economische visie: we gaan ervoor zorgen dat meer mensen onze natuur en historie beleven.

Een belangrijke uitdaging hier is continue een goede balans te vinden tussen natuurbehoud en recreatie. De recreant is te gast in het Gooise Natuurreservaat. Gastvrij zijn naar onze bezoekers betekent dat wij ons richten op een goede en veilige recreatieve infrastructuur en hoogwaardige voorzieningen die we goed onderhouden en zorgvuldig inpassen in onze natuurgebieden. Deze voorzieningen zijn gericht op verschillende extensieve recreatievormen zodat verschillende gebruikersgroepen op een prettige wijze en naast elkaar gebruik kunnen maken van de gebieden. Als recreatie zich zodanig ontwikkelt dat het ten koste gaat of dreigt te gaan van de natuur of er tegenstellingen ontstaan tussen recreatievormen, zijn maatregelen nodig om hieraan sturing te geven. Bepaalde recreatievormen zullen wij daarom soms (lokaal) meer gaan sturen of in het uiterste geval weren.

We zorgen voor voldoende rustpunten in de buitenruimte. Dit maakt de buitenruimte toegankelijk en aantrekkelijk voor ontmoeting.

Erfgoed

De cultuurhistorie van Het Gooi bestaat uit verschillende objecten zoals bijvoorbeeld grafheuvels, walstructuren en verkavelingspatronen. Ook het huidige landschapsbeeld is een uiting van cultuurhistorie in het Gooi. Wij willen de cultuurhistorische waarden in onze gebieden conserveren voor het nageslacht. Dit geldt zowel voor de wettelijk als niet wettelijk beschermde waarden. Waar mogelijk willen we deze meer bekendheid geven, zichtbaar en beleefbaar maken voor bezoekers op een wijze die recht doet aan het behoud van de waarden.

We hebben de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van landschap en cultuurhistorie:

- Bevorderen van het behoud van historisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Opstellen erfgoedbeleid als onderdeel van de Omgevingsvisie
- Bijdragen aan een regionale cultuurvisie en een kwaliteitsbeeld cultureel landschap Gooi en Vechtstreek
- Verbindingen versterken aan de stadsranden met het buitengebied en door stedelijk gebied van oost naar west en zuid naar noord, langs water en wegen en via grotere structuurgroen. Dit vergroot de verspreidingsmogelijkheden van flora en fauna.
- Doelsoorten van robuuste verbindingen.
- Openbare ruimte klimaatrobuust inrichten. Liever grote aaneengesloten groen, dan te veel versnippert en gebruikmaken van klimaatbestendige soorten.
- We stimuleren en faciliteren projecten en activiteiten in het onderwijs die aandacht vragen voor onze natuur en cultuur.

Begraafplaatsen

Begraafplaatsen zijn meer dan een plek waar geliefden een laatste rustplaats hebben gevonden. Het zijn ook groene, monumentale oases, plekken voor rust, bezinning en natuurbeleving. Waar bomen, bijzondere planten, mossen, kleine dieren en vogels goed gedijen. Het beheren, onderhouden en verzorgen doen we dan ook heel zorgvuldig. Bij aanschaf en gebruik van materialen en machines letten wij op de duurzaamheid. Een aantal vrijwilligers helpt mee om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen behalen. We herstellen monumentale grafmonumenten, ook als de nabestaanden niet meer te achterhalen zijn.

Recreatie en toerisme

Het toerisme en de recreatie op het grondgebied van de huidige gemeente Gooise Meren veranderden na de Tweede Wereldoorlog ingrijpend. De betekenis van de badplaats Muiderberg was door de afsluiting van de Zuiderzee en de concurrentie van de badplaatsen aan de Noordzee achteruit gegaan, en aanvankelijk kon ook een relatief kleinschalige speeltuin als Oud Valkeveen de concurrentie met de grote kapitaalkrachtige attractieparken niet aan.

Tegelijk echter betekende de opheffing van de militaire functie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam een enorme kans voor de vestingsteden en individuele forten om zich voor bezoekers 'op de kaart' te zetten. Zo werd het verval van Fort Pampus vanaf de late jaren 1980 door de inzet van een aantal inwoners van Muiden gestopt. Daarvoor werd de Stichting Forteiland Pampus opgericht. Sinds 2016 gaat er in de zomermaanden een veerdienst naar Pampus, en is het eiland af te huren voor evenementen.

Stedelijke recreatie

De grootste toeristische trekpleisters binnen de gemeente Gooise Meren zijn echter de vestingsteden Naarden en Muiden. Nadat de vesting Naarden in 1926 was opgeheven, kwam een decennialang proces van beschermen, restaureren en herbestemmen op gang. Een vroege speler is het Vestingmuseum in de stad, dat in 1955 werd opgericht. Andere belangrijke trekkers zijn de Grote Kerk, waar jaarlijks de Matthäus passion wordt opgevoerd en de toren beklommen kan worden, het stadhuis van Naarden met zijn zeventiende-eeuws interieur en het tweejaarlijkse FotoFestival Naarden, dat sinds 1989 wordt georganiseerd. Nog meer dan deze individuele plekken is de stad als geheel met zijn winkels, horeca en galeries een publieksmagneet. Niet onbelangrijk daarin is het Arsenaal, dat in 1987 uit militair gebruik raakte, en waar tegenwoordig bedrijfsruimtes gevestigd zijn. Een geboren inwoner van Naarden, Jan des Bouvrie, vestigde hier zijn ontwerpstudio en interieurwinkel.

Een belangrijke vrijetijdsbesteding in de gemeente Gooise Meren is ook de wandel- en fietsrecreatie in de natuurgebieden. Het Naardermeer is daarvan misschien wel het beste voorbeeld. Natuurbehoud heeft bij het Naardermeer altijd voorop gestaan, maar het vervullen van de recreatiebehoefte van de omgeving is altijd een belangrijke nevenrol geweest. Andere belangrijke natuurgebieden met recreatie als nevenfunctie zijn de Bussumerheide en de omgeving van Oud Valkeveen en Oud Naarden. Op veel van deze plekken was of is kleinschalige horeca aanwezig, zoals het IJsselmeerpaviljoen bij Oud Naarden.

Voor de verblijfsrecreatie bestaat de camping Fransche Kampheide nog altijd. Daarnaast is vooral de mogelijkheid om in hotels te overnachten, sterk toegenomen. Naast kleine hotels hebben zich er in de gemeente ook grotere ketens gevestigd. In de jaren 1970 werd buitendijks een nieuw recreatiegebied aangelegd, het Naardens Bos. Dit bestond uit een uitgestrekt, onbebouwd groen wandel- en recreatiegebied tussen de Westdijk, A6, A1 en kust. In het zuidelijk deel kwamen woningen en een jachthaven. Na 2000 werd het gebied door een nieuwe vraag geleidelijk omgevormd. In 2003 werd een golfbaan geopend, en vanaf 2007 werd ten noorden van de jachthaven nieuwbouw gepleegd. Het gebied is sindsdien deels als permanente woonkern in gebruik. Tegelijk werd in 1981 voor de kust het nieuwe eilandje De Schelp in het Gooimeer aangelegd. Het eilandje was bedoeld voor dagrecreatie van watersporters en wordt door Staatsbosbeheer beheerd. Andere vormen van verblijfsrecreatie zijn te vinden op de Naarder Eng tegen Huizen, waar zich in de bosrand op de plek van een vroegere camping een klein bungalowpark bevindt.

We hebben de volgende bestuurlijke ambities ten aanzien van recreatie en toerisme:

- Verbindingen in de regio
- Werken aan informatie en promotie voor toeristen en recreanten
- Verbeteren van de voorzieningen voor toeristen en recreanten
- Versterken van de infrastructuur en positie 'cultuur en erfgoed' in de regio
- Benutten van ons cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding

Water

Water speelt in onze gemeente een voorname rol; we heten niet voor niets Gooise Meren. De Vechtstreek ligt onder zeeniveau en is afhankelijk van de boezems voor in- en uitlaat van water. Klimaatverandering stelt nieuwe eisen aan waterveiligheid. Door ondergrondse waterstromen is er ook een grote relatie tussen Gooi en Vechtstreek: schoon water uit de ondergrond van de stuwwal voedt (de natuur in) de Vechtstreek. Natuurontwikkeling, bemaling van polders, drinkwaterwinning en voorkomen van droogte vragen om een regionale keuzes over de omgang met water.

Gooise Meren wil het natuurlijk bodem- en watersysteem versterken Dit doen we samen met onze partner Waternet. Een belangrijke sleutel voor de ontwikkeling van de regio is het natuurlijke bodem-watersysteem. Dit systeem loopt tegen de grens van de mogelijkheden. Het versterken is noodzaak, maar zal ook bijdragen aan robuustheid van natuur en waterveiligheid.

Ons watersysteem moet veilig zijn, ruim, robuust en ecologisch gezond. Zodat het geschikt is voor aanvoer, afvoer en berging van (regen)water. En zodat planten- en diersoorten er kunnen leven. Bij de berging van water houden we rekening met het medegebruik als bluswater door de brandweer inclusief geschikte opstelplaatsen. Voorwaarde is dan wel dat het hele jaar een minimaal volume beschikbaar is. Hoofdroutes van nood- en hulpdiensten dienen bruikbaar te blijven tijdens overmatige regenval.

Oevers zijn belangrijk om te voorkomen dat watergangen smaller of ondieper worden door dichtslibben. Diepte is nodig om (overtollig) water af te voeren en voor het vaarverkeer. Daarom zorgen wij voor goede beschoeiingen. We doen dat zoveel mogelijk op een natuurvriendelijke manier, om bij te dragen aan de biodiversiteit.

We benutten de waterkansen. We willen het op alle fronten beter doen: waterkwaliteit en –kwantiteit, waterrecreatie, beleving van water en beheer en onderhoud. Dit realiseren we door:

- De aanleg van natuurvriendelijke oevers
- Gebruik van duurzame bouwmaterialen
- Realisatie van recreatieve voorzieningen
- Water bergen bijvoorbeeld in regenwatervijvers
- Water afvoeren naar het oppervlaktewater

Het versterken en vernieuwen van de waterrecreatie is een speerpunt. Daarbij gaat het om de cultuurhistorische beleving van en vanaf het water zoals zanderijsloten, wielen bij Muiderberg en de vestinggrachten. Bij aanleg en onderhoud combineren we slim. Zo kunnen we bij grote rioleringsvervangingen combinaties maken met andere verbeteringen aan het watersysteem, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers. En zo herstellen we in Muiden het oude slotenpatroon nu de oude A1 wordt verlegd.

Klimaatbestendigheid

In Gooise Meren voldoen we aan de veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen (Nationaal beleid) en aan de normen voor regionale waterkeringen (Provinciaal beleid). Daarnaast voldoen we aan de Nationaal Bestuursakkoord Water voor het regionaal watersysteem (Provinciaal beleid). We beperken schade van wateroverlast en de gevolgen van overstromingen. We beperken schade door droogte aan landbouw, natuur, gebouwen en infrastructuur. Vitale en kwetsbare functies zijn klimaatbestendig, inclusief het effect van ketenafhankelijkheden

We voorkomen van contact met afvalwater en de afvalwaterketen (riolering en zuivering) is klimaatbestendig ingericht. De crisisorganisatie is mede ingericht om de gevolgen van overstromingen, extreme weersomstandigheden te beperken en snel te herstellen.

Waterkwaliteit

We proberen te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water doelstellingen voor waterlichamen en overige wateren (EU, Nationaal en Provinciaal beleid). Dat wil zeggen: behalen van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen voor KRW-waterlichamen in 2027 (inclusief het hoofdwatersysteem, IJmeer en Gooimeer). Voor overige wateren leiden wij in gebiedsprocessen ecologische doelen af via programma's. De waterkwaliteit is een zorg in Gooise Meren, er zijn inspanningen nodig om aan Europese richtlijnen te voldoen.

Drinkwatervoorziening

We willen voldoen aan randvoorwaarden uit de Beleidsnota Drinkwater (Nationaal beleid). Waarbij geen achteruitgang in (grond)waterkwaliteit en beschermen waterwingebieden in de regio plaatsvindt.

Energie en grondstoffen uit water
We voorkomen nadelige effecten op het watersysteem en de waterketen bij toepassingen van energiewinning uit water. Het gaat hierbij o.a. om:

- oppervlaktewater en grondwater (TEO, thermische energie uit oppervlaktewater)
- afvalwater (slibvergisting en TEA, thermische energie uit afvalwater)
- drinkwater (TED, thermische energie uit drinkwater)

Waterbewustzijn
We faciliteren waterrecreatie op een manier dat nadelige effecten worden beperkt. We behalen waterkwaliteitsnormen in officiële zwemwaterlocaties. We beschermen landschappelijke en cultuurhistorische waarden van wateren en dijken. E en voorwaarde voor het realiseren van deze doelstellingen en het vitaal houden van waterlopen is het periodiek en duurzaam beheren en onderhouden van wateren door het waterschap en gemeenten.

Hitte
We beperken schade en de nadelige effecten door hittestress. Hiervoor zetten we in op de verdamping met groen en waterpartijen. Schaduw creëren en hitte weren we met bijvoorbeeld bomen of zonwering. We beperken warmte absorptie/vergroten reflectie door bijvoorbeeld lichtgekleurde materialen te gebruiken. Hitte en koelte hergebruiken we bijvoorbeeld door middel van koud-warmteopslag. Op basis van het wijkgericht beeld van de grootste risicogebieden/-straten nemen we maatregelen als het gaat om wateroverlast en hittestress.

Droogte
Om droogte te voorkomen zetten we in op het infiltreren van water in een geschikte bodem. Daarnaast vangen we water op en hergebruiken het in waterreservoirs.

Veenoxidatie (bodemdaling)
Het veengebied klinkt in, krimpt en oxideert door ontwatering en gewicht van bebouwing en wegen. Dit veroorzaakt een bodemdaling tussen 0,2 tot meer dan 1,5 centimeter per jaar. Er treedt verzilting op, infrastructuur en bebouwing loopt schade op en het wordt lastiger om de waterveiligheid te behouden. Veen dat oxideert stoot ook CO_2 uit. Het veen meer vernatten vermindert of stopt dit proces, maar maakt het huidige agrarisch gebruik onmogelijk. Van technische maatregelen staat de werking nog niet vast. Er zijn geen gemakkelijke oplossingen en er is een gebiedsgerichte aanpak nodig om alle gebruikers perspectief te bieden.

De gemeente Gooise Meren wil een vitaal en toekomstbestendig veengebied. Hier komen veel opgaven samen, waarbij water de belangrijkste component is. Wij onderschrijven de provinciale- en rijksambitie om de bodemdaling van het veenweidegebied te remmen, stoppen of herstellen. Maatwerkoplossingen zijn nodig maar zeker niet gemakkelijk. Het is belangrijk om hier samenhangende maatregelen te nemen.

We zien het oplossen van deze opgaven als een verantwoordelijkheid en de kans om voorop te lopen. We zien hier kansen om het gebied en de gebruikers een nieuw en houdbaar perspectief te bieden.

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over ‘natuur- en erfgoedparel verder versterken’

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is veel input opgehaald bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over hoe zij de natuur en erfgoedparel verder willen versterken. Onderstaand is deze input weergegeven.

Inwoners:

- Beschermen van de open weide en weidevogel
- Omgeving aantrekkelijk houden voor jonge veehouders
- Schoon zwemwater zonder blauwalg en teveel waterplanten zoals fonteinkruid
- Valkeveen klein en klassiek houden
- Verbindingen maken van vaarwegen en fietspaden tussen toeristische trekpleiseters
- Geen bebouwing in het Naardenbos
- Meer goed, natuurlijk zwemwater met strandjes en terrasjes
- Maak de verscheidenheid van de kernen binnen de verbondenheid duidelijk, ook op het gebied van toerisme
- Inzetten citizen science
- Inzetten op meer groen in de openbare ruimte in de centrumgebieden
- Investeren in parken
- Groen niet laten inkrimpen voor woningbouw
- Inwoners betrekken in keuzes rondom groen en groenbeheer
- Aandacht voor behoud en bevordering groen op particuliere grond
- Bevorderen van bloemrijke weides en biologische landbouw
- Geen bevordering van toerisme

Maatschappelijke organisaties:

- Leegstaande winkels ombouwen tot woningen
- De buitenruimte aankleden om de verblijfkwaliteit te verhogen
- AED in iedere buurt ophangen
- Centraal overslagpunt voor goederen om het aantal vrachtwagen te verminderen
- Vrachtwagen buiten de centra houden
- Verminderen geluidshinder
- Aantrekkelijk maken van de buitenruimte
- Opzetten wandelprogramma’s op de hei en in het bos
- Inzetten op de wooneconomie in plaats van bedrijventerreinen
- Bestaande bedrijventerreinen in stand houden
- Hogere dichtheid van woningen nabij OV-knooppunten
- Kleinschalige maak-industrie faciliteren
- Faciliteren pop-up stores in de centra
- De bouw van tiny houses ondersteunen
- Meer boven winkels wonen
- Vergroten diversiteit woningaanbod
- Meer uitgaans- en ontspannings-mogelijkheden voor de jeugd

Ketenpartners:

- Inzetten op het huisvesten van bedrijven in Gooise Meren
- Vermindering geluidshinder en houtrook
- A1 op afstand houden van bebouwing
- Goede bereikbaarheid van hulpdiensten garanderen
- Verbeteren doorstroom op de woningmarkt
- Inzetten op starters en ouderen op de woningmarkt
- Historie en cultuur verbinden aan toekomstige opgaven en verandering
- Balans vinden tussen een goede drinkwaterkwaliteit en het niet te veel oppompen van water wat een druk levert op de natuur
- Buitengebied voor:
  - Stilte
  - Ontmoeting inclusief bankjes met schaduw
  - Ontspanning en herstel
  - Toegankelijkheid met OV en veilige wandel- en fietsroutes
- Bescherming leefbaarheid rondom toeristische attracties
- Creatieve overnachtingsmogelijkheden realiseren
- Inzetten op een goede waterkwaliteit
- Water niet enkel koppelen aan recreatie, maar ook als essentieel zien voor een goede leefomgeving en biodiversiteit

6.5 Verduurzaming inzetten als vliegwiel voor de toekomst

Klimaat

De verandering van het klimaat wordt merkbaar in de leefomgeving. Er liggen regionale opgaven voor de waterveiligheid en de omgang met droogte. De regio zou ook een bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van broeikasgassen. De verandering van energiebronnen vraagt om regionale afstemming: waar wekken we grootschalig energie op, wat er aan regionale energie-infrastructuur nodig en hebben we een ambitie om te besparen?

We streven naar klimaatneutraliteit en sluiten aan bij de landelijke doelstelling van 49% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990, aardgasvrij in 2050 en 95% CO2 reductie in 2050. Verder hebben we de volgende duurzaamheidsdoelstellingen: klimaatbestendig inrichten van de openbare buitenruimte voor 2050; volledig circulair in 2050; een sterke inzet op het herstellen van biodiversiteit.

De gemeente Gooise Meren zet in op het grote energiebesparingspotentieel en energiewinning op geschikte en gedragen plekken. Het groene karakter van de regio kan ook worden ingezet om klimaatverandering tegen te gaan (beperken uitstoot CO2 en verhogen opname CO2). Onze ambitie scherpen we verder aan op basis van de uitkomsten van de RES.

RES

In het klimaatakkoord is afgesproken dat er in 30 energieregio's wordt onderzocht waar en hoe het beste duurzame energie opgewekt kan worden. Gooise Meren is onderdeel van de RES Noord-Holland Zuid. De concept RES is voor deze regio gereed. In deze concept RES worden 2 zoekgebieden voor het realiseren van duurzame energie in de toekomst benoemd die in Gooise Meren liggen.

Het eerste zoekgebied is een zoekgebied voor zonnepanelen en ligt aan de rand van de A1 tussen Muiden en Muiderberg. Het tweede zoekgebied is een zoekgebied voor zonnepanelen tussen de A1 en de wijk Naarderbos.

De concept RES wordt de komende periode in de verschillende gemeenteraden van de RES regio Noord-Holland Zuid besproken waaronder onze eigen gemeenteraad. Vervolgens wordt er definitief besloten of en waar in Gooise Meren er duurzame energieopgewekt wordt in de toekomst. Dit leggen we vast in de RES 1.0.

Reductie CO2

We hebben drie subdoelen om CO2 reductie te realiseren:

- Opwekken van zoveel mogelijk hernieuwbare, schone, energie
- Overgaan naar een schone manier van verwarmen van de bebouwde omgeving in 2050. Gooische Meren start in 2020 met de transitievisie Warmte en gaat onderzoek doen naar alternatieve warmtebronnen.
- Besparen van zoveel mogelijk energie en warmte. Gooise Meren ondersteunt inwoners in samenwerking met lokale energie coöperatie WattNu door gratis energiecoachgesprekken aan te bieden bij de verduurzaming van hun huis. De gemeente werkt aan het verduurzamen van het eigen vastgoed met als eerste doel vijf grote gebouwen in 2030 gemiddeld energieneutraal te laten zijn.

We sturen aan op de ontwikkeling van een 'Ondergronds Bestemmingsplan' ten behoeve van warmtewinning en warmte/koudeopslag.

Verduurzamen van gebouwen

In Gooise Meren zijn alle nieuwbouwwoningen sinds 2020 klimaat ofwel CO2 neutraal. Ze hebben geen aardgasaansluiting meer, zijn energie zelfvoorzienend en leveren soms zelfs terug aan het net. Ook de gebruikte grondstoffen voor bouw en onderhoud zijn klimaatneutraal en milieuvriendelijk. Regelgeving heeft voor prikkels gezorgd, zodat huiseigenaren voor duurzame materialen en oplossingen kiezen. In 2025 voorzien alle gemeentelijke panden, scholen en gymzalen in hun eigen energie. In 2030 is ongeveer de helft van de woningvoorraad – particulier en verhuur – in Gooise Meren energieneutraal. De rest heeft tenminste een B-label. Alle bestaande woningen en gebouwen hebben geen aardgasaansluiting meer. Daarnaast stelt de gemeente zich ten doel dat Gooise Meren als geheel in 2050 energieneutraal is.

We maken onze duurzaamheidsambities waar in het bestaande gemeentelijke vastgoed. Onder meer door conditiemetingen uit te voeren en energie labels te optimaliseren. Toegankelijkheid is onze norm. We vinden dat ruimtes, routes en objecten in openbare gebouwen gebruikt moeten kunnen worden door de mensen voor wie ze bestemd zijn.

We gaan voor een circulaire economie. Bij de inrichting maken we gebruik van duurzame, onderhoudsvriendelijke materialen die recyclebaar zijn. Bij groot onderhoud en vervanging kiezen we voor materiaal dat hergebruikt kan worden. Hierbij hebben we aandacht voor (brand-) veiligheid. Bij herinrichting ontwerpen we onkruidwerend. Ook aan straatreiniging geven we een zo duurzaam mogelijke invulling. Een afvalloze samenleving is daarnaast ons ultieme doel.

Gooise Meren wil inzetten op het verduurzamen van bestaande woningen, nieuwbouwwoningen en de energietransitie van fossiele naar duurzame energiebronnen. Continueren en intensiveren van de ondersteuning van de buurtgerichte aanpak voor het verduurzamen van particuliere woningen.

We onderzoeken de mogelijkheden en consequenties van het gasloos aanleggen van toekomstige nieuwbouwwijken. Verder zijn we bezig een taskforce op te richten voor nieuwe woningbouwlocaties voor (betaalbare) woningbouw samen met woningcorporaties en marktpartijen.

Innovaties en duurzame mobiliteit

Voor mobiliteit geldt 0-emmissie: geen uitstoot meer van schadelijke stoffen. We spelen in op innovatieve en duurzame ontwikkelingen in mobiliteit en het aantrekkelijker maken van alternatieve vormen van vervoer: bijvoorbeeld fietsen, zelfrijdend vervoer, deelfietsen en -auto's. Hierbij schenken we extra aandacht aan de veiligheid, omdat er vaak voor innovaties nog geen wet- en regelgeving is.

- Technische ontwikkelingen van voertuigveiligheid: voertuigen die zich automatisch aan de maximale snelheid houden
- Stimuleren van gezonde en duurzame vormen van mobiliteit
- Het gebruik van emissieloos vervoer stimuleren: focus op elektrisch vervoer, bijvoorbeeld door meer openbare laadpalen en snellaadstations.

Verlichting en verkeersvoorzieningen

We zetten in op meer licht op maat. Dat betekent verlichten op het juiste moment en op de juiste plaats; dus afstemming op locatie specifieke omstandigheden en behoeften. Waarbij geldt dat we zeer terughoudend zijn met verlichting met het oog op duurzaamheid. Ook voor de buitengebieden, veelal natuur, is licht op maat essentieel voor bescherming van flora en fauna. Tegelijkertijd hebben we bijzondere, historisch waardevolle verlichtingsobjecten in beheer.

We zetten in op verdere verduurzaming. Als we verlichting plaatsen en vervangen in de openbare ruimte, kijken we vanzelfsprekend naar duurzaamheid en energiebesparing. We letten erop dat verlichting niet onnodig brandt. In de ecologische structuur wordt de openbare verlichting geminimaliseerd. In de groenstructuren is het uitgangspunt om terughoudend met verlichting om te gaan. We zorgen dat ons energieverbruik drastisch vermindert. Ook in onze historische Vestingsteden vervangen we de traditionele verlichting door lampen met een zo laag mogelijk energieverbruik.

Materiaal bewust ontwikkelen

We ontwikkelen op een materiaal bewuste manier. Dit houdt in dat we duurzame materialen gebruiken, door te kiezen voor materialen met een lage milieubelasting. Daarnaast hergebruik we materialen en zetten we in op biobased materialen. We verbruik verder weinig materialen door bouwafval te voorkomen en materialen en bestaande bouw zo lang mogelijk te benutten.

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over 'verduurzaming inzetten als vliegwiel'

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is veel input opgehaald bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over hoe zij verduurzaming in de toekomst willen inzetten als vliegwiel. Onderstaand is deze input weergegeven.

Inwoners:

- **Inzetten op een betere informatievoorziening rondom het energielabel van woningen**
- **Niet inzetten op afvalwarmte omdat het niet duurzaam is**
- **Platte daken gebruiken voor zonnepanelen**
- **Maatschappelijke organisaties**
- **Geen zonnepanelen op daken van beschermde dorpsgezichten**
- **Inzetten elektrische bussen vanaf het stationsgebied**
- **Stimuleren circulaire economie**

Maatschappelijke organisaties:

- **Bedrijventerreinen verduurzamen**
- **Gebruik maken van geothermie op bedrijventerreinen**
- **Inzetten op windmolens zonnevelden**
- **Mogelijkheden voor waterstof door gasleidingen onderzoeken**
- **In gesprek gaan met corporaties over het verbeteren van het energielabel van hun bezit**
- **Inzetten op klimaat adaptief bouwen**

6.6 De leefomgeving (nog) mooier en gezonder maken

Passend woningaanbod

Als gemeente Gooise Meren willen we een complete en inclusieve gemeente zijn. Jong en oud, rijk en arm, praktisch en hoger opgeleid, klein of groot huishouden, goed of slecht ter been: voor alle groepen is er een passend woningaanbod. We zetten in op voldoende en gemêleerd woningaanbod. De sociale woningvoorraad en het middensegment moet verhoudingsgewijs meegroeien met de voorraadontwikkeling.

Ook de komende jaren blijft de druk op de woningmarkt hoog. Nieuwbouw voorziet direct in woningbehoefte in schaarse segmenten en zorgt voor verhuisketens (doorstroming). Tot 2025 worden er circa 2.800 woningen bijgebouwd. Hiertoe behoren circa 350 sociale huurwoningen.

Wij moeten en willen ook een bijdrage leveren aan de woningbehoefte in de randstad. We bouwen daarom bij op goed bereikbare, binnenstedelijke locaties bij OV-knooppunten bovenop de aantallen in de eigen bevolkingsprognose.

Fysiek en sociaal beter verbinden

We streven naar een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag zonder negatieve invloed op de gezondheid van onze inwoners. We versterken de omgevingsfactoren die de gezondheid kunnen bevorderen. Daarnaast verbeteren we de milieukwaliteit om inwoners te beschermen tegen omgevingsfactoren die de gezondheid kunnen schaden. Door verbindingen te creëren met het sociaal domein zorgen we ervoor dat de fysieke en sociale leefomgeving bijdragen aan gezondheid en welbevinden.

Gezondheidsbevordering

De fysieke leefomgeving is één van onze pijlers in ons beleid om gezondheid te bevorderen en bij te dragen aan inclusieve en vitale wijken. De relatie tussen gezondheid en de inrichting van de leefomgeving benutten we om inwoners te faciliteren en aan te zetten tot bewegen, ontspannen, ontmoeten en om actief te zijn (participeren). Via de fysieke leefomgeving zetten we in op mogelijkheden om een gezonde leefstijl te bevorderen en gezondheidsachterstanden tegen te gaan. Voorbeelden daarvan zijn de rookvrije sport- en speelplaatsen, de uitbreiding van het wandel- en fietspadennetwerk, de buurtcamping op de Groene Long en aandacht voor gezonde voeding en ontmoeting via buurtmoestuinen.

We zien kansen om onze leefomgeving krachtiger in te zetten om de gezondheid van onze inwoners ook in de toekomst op pijl te houden en te verbeteren. We zoeken naar inspirerend en stimulerende voorbeelden om de woonomgeving nog aantrekkelijker in te richten om te ontspannen, te ontmoeten en een gezonde leefstijl te bevorderen. We streven naar een zo groot mogelijke impact van interventies in de leefomgeving door diverse maatschappelijke opgaven met elkaar te verbinden. In 2021 stellen we een nieuwe gezondheidsbeleid op waar de verbinding met het fysieke domein nadrukkelijk een plek krijgt. Daarbij hebben we ook oog voor de implementatie van gezondheid binnen gebiedsontwikkelingen.

Gezondheidsbescherming

Om gezond te kunnen wonen, werken en ontspannen is een goede leefomgevingskwaliteit vereist op het gebied van bodem, water, lucht, geluid, geur, binnenmilieu en externe veiligheid. We zijn trots op onze hoge kwaliteit van de leefomgeving en de waardering die onze inwoners voor de leefomgeving hebben. Tegelijkertijd zien we dat deze kwaliteit onder druk komt te staan door de drukte die we ondervinden van de steden Utrecht, Amsterdam en Almere. Richting 2030 verwachten we een toenemende mobiliteit en drukker wordende steden waardoor we meer belasting zullen ervaren van luchtverontreiniging en geluid. Ook de uitbreiding van het vliegverkeer zal zorgen voor een toename van geluidhinder. In de manier hoe we hiermee omgaan stellen we de inwoner centraal.

Ons doel is de te ervaren leefbaarheid van inwoners te verbeteren zodat in Gooise Meren niemand structureel overlast ervaart van verkeerlawaai en luchtverontreiniging. Binnen onze rol om de gezondheid te beschermen hebben we aandacht voor vliegtuiglawaai, spoorweggeluid, industrie, fijnstof, hittestress, verkeersveiligheid, bodemvervuiling, ongedierte en blootstelling aan allergenen (o.a. processierups) en insecten (o.a teek). We stimuleren daarnaast de bewustwording bij inwoners om rekening te houden met de omgeving en met elkaar, (bijvoorbeeld als het gaat om

houtstook). In het kader van de milieugezondheidsrisico's hebben we ook aandacht voor de doorontwikkeling van het huidige mobiele netwerk (4G) naar een nieuwe generatie (5G) en de zorgen onder inwoners hierover. Voor de uitrol van het nieuwe netwerk is meer ruimte voor antennes en masten noodzakelijk ten opzichte van de huidige situatie.

Samen met inwoners vormen we een beeld van de gewenste situatie en de prioriteiten. Dit leggen we vast in een leefbaarheidsplan. Op basis daarvan komen we tot een nadere invulling van de milieugezondheidsfactoren waarop we zullen sturen.

Positieve Gezondheid

Bij de ontwikkeling en inrichting van een gezonde en vitale leefomgeving laten we ons leiden door het breed gedragen concept van Positieve Gezondheid. Positieve gezondheid biedt ons een kans om breder te kijken naar gezondheid en preventie als alternatief voor de focus op ziekte en factoren die gezondheid kunnen schaden. We zien gezondheid als het vermogen van mensen om met de fysieke, mentale en sociale uitdagingen van het leven om te gaan. We benaderen gezondheid vanuit het doel om de veerkracht van mensen te bevorderen en hen in staat te stellen om invloed uit te oefenen op het eigen leven, gezondheid en welbevinden. Het concept van positieve gezondheid biedt ook houvast voor verbeteringen in de leefomgeving.

Gezondheid en Welzijn

Onze missie op het gebied van gezondheid en welzijn luidt als volgt: "We dragen bij aan een duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur voor haar inwoners, stimuleert (sportief) bewegen van kwetsbare inwoners en ondersteunt (sport)aanbieders tot betrokken en vitale organisaties."

Om deze missie te kunnen bewerkstelligen nemen we de komende jaren diverse rollen op ons:

- Faciliteren: Om alle inwoners de gelegenheid te geven om te sporten en/of bewegen dragen we bij aan voldoende, kwalitatief goede, duurzame en toegankelijke sportaccommodaties en een sportieve buitenruimte.
- Ondersteunen: Inwoners die zelf (nog) niet in de gelegenheid zijn om te gaan sporten/bewegen of door barrières geen aansluiting vinden bij de sport, ondersteunen wij bij het maken van een keuze en/of de toeleiding naar sportaanbod. Sportverenigingen hebben een belangrijke rol binnen de gemeente. We waarderen de inzet van sportverenigingen zeer en ondersteunt hen daarom door middel van kennisdeling en informatievoorziening.
- Stimuleren: we stimuleren dat (sport)aanbieders, die zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol, meer sport-/beweegaanbod gaan aanbieden aan inwoners die zelf (nog) niet in de gelegenheid zijn om te gaan sporten/bewegen of door barrières geen aansluiting vinden bij de sport.
- Verbinden: De expertise en kennis, aanwezig bij onze sportaanbieders, (sport)organisaties en de gemeente, is groot en veelzijdig. Het maken van goede verbindingen zorgt voor kennisdeling, met als doel het kwaliteitsniveau van de sport binnen de gemeente te verhogen.
- Inspireren: Inspirerende voorbeelden bieden hoop en toekomst. We willen inspirerende voorbeelden gebruiken om meer inwoners te enthousiasmeren en stimuleren om te gaan sporten/ bewegen.

Wegen en straatmeubilair

We werken aan de inrichting van onze wegen. De inrichting van onze wegen is conform de principes van Duurzaam Veilig Verkeer. Bij Duurzaam Veilig Verkeer gaat het om de integrale benadering van verkeersveiligheid: de drie pijlers mens, voertuig en infrastructuur worden gelijktijdig meegenomen. Waar nodig en mogelijk passen we geluidsarme wegverharding toe. Bij inrichting en beheer krijgen kwetsbare groepen - fietsers, voetgangers, mensen met een beperking - de hoogste prioriteit. We leggen bij voorkeur vrij liggende fietspaden aan van asfalt of beton. Ook zorgen we voor veilige oversteekplaatsen en werken we aan 'doorfietsroutes' in de kernen, buitenwijken en buitengebieden van Gooise Meren. We hebben aandacht voor de goede bevoorradingroutes van winkelcentra.

Het groen aan weerszijden van wegen vormt een onlosmakelijk onderdeel van de weg. Bij de inrichting van deze groenstroken speelt de verkeersveiligheid uiteraard een rol maar zeker langs de doorgaande structuren is het groen van groot belang voor veel planten- en diersoorten. Bij de keuze van bomen en planten wordt hier rekening mee gehouden. De bermen van een weg worden waar mogelijk natuurlijk beheerd ter vergroting van de biodiversiteit.

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over 'de woonomgeving (nog) mooier en gezonder maken'

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is veel input opgehaald bij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners over de leefomgeving (nog) mooier en gezonder maken. Onderstaand is deze input weergegeven.

Inwoners:

- Denken aan mensen in Gooise Meren die kleiner willen wonen d.m.v. het ondersteunen van tiny houses en knarrenhofjes
- Bussum als primair woongemeente houden met goede faciliteiten en geen hoogbouw
- Inzetten op inbreidingen
- Sportfaciliteiten binnen fietsafstand realiseren
- Realiseren van een grotere diversiteit in het woningaanbod
- Meer betaalbare woningen voor starters
- Stimuleren kleinschalige bedrijvigheid
- Bedrijven met zwaar verkeer huisvesten tegen de A1 aan
- Multifunctioneel gebruik maken van leegstaande panden
- De mogelijkheden om te wandelen en te fietsen vergroten
- Rookvrije omgeving rondom schoolpleinen en sportfaciliteiten
- Geen hoogbouw

Maatschappelijke organisaties:

- De buitenruimte aankleden om de verblijfkwaliteit te verhogen
- AED in iedere buurt ophangen
- Centraal overslagpunt voor goederen om het aantal vrachtwagen te verminderen
- Vrachtwagen buiten de centra houden
- Verminderen geluidshinder
- Aantrekkelijk maken van de buitenruimte
- Opzetten wandelprogramma's op de hei en in het bos
- Bestaande bedrijventerreinen in stand houden
- Hogere dichtheid van woningen nabij OV-knooppunten
- Kleinschalige maak-industrie faciliteren
- Faciliteren pop-up stores in de centra
- De bouw van tiny houses ondersteunen
- Meer boven winkels wonen
- Vergroten diversiteit woningaanbod
- Meer uitgaans- en ontspanningsmogelijkheden voor de jeugd

Ketenpartners:

- Inzetten op het huisvesten van bedrijven in Gooise Meren
- Vermindering geluidshinder en houtrook
- Goede bereikbaarheid van hulpdiensten garanderen
- Verbeteren doorstroom op de woningmarkt
- Inzetten op starters en ouderen op de woningmarkt

7. Uitvoeringsparagraaf

7. Uitvoeringsparagraaf

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we aan hoe we omgaan met de uitvoering van de visie en beschrijven we hoe we de visie denken te realiseren. We doen dit aan de hand van de paragrafen ‘Monitoring, aanvulling en herziening’ en ‘Ontwikkelingen’. Onder Monitoring, aanvulling en herziening gaan we in op de betekenis van de Omgevingswet voor de uitvoering. Onder ontwikkelingen beschrijven we de diverse uitwerkingen die we bij de visie gaan opstellen en geven we aan hoe we omgaan met het actualiseren van de visie.

7.2 Monitoring, aanvulling en herziening

De omgevingsvisie is een integrale visie die we in Gooise Meren vooruitlopend op de Omgevingswet hebben opgesteld. Hiermee willen we koers bepalen en snel kunnen schakelen als dat nodig is. Verder is er geen wettelijke actualiseringtermijn meer zoals wel bij structuurvisie en bestemmingsplannen altijd het geval was. Op enig moment zullen we tot de conclusie komen dat een bepaald thema nog onvoldoende is uitgewerkt of dat de situatie voor een gebied dusdanig is veranderd dat herziening van de visie nodig is. In de geest van de Omgevingswet moet de omgevingsvisie ‘elke dag vers’ gehouden worden. Dit is in de praktijk niet werkbaar. Wij denken dat een actualiseringscyclus van een jaar - dus de raad stelt elk jaar het stuk geactualiseerd opnieuw vast - werkbaar is en de omgevingsvisie voldoende scherp en bij de tijd houdt.

Een belangrijk ijkpunt is het jaar 2022. Op dat moment treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Als Gooise Meren hebben we dan een actueel planologisch kader en kennen we de finesses van de Omgevingswet. Eens per jaar wordt deze omgevingsvisie herzien. Bijzondere aandacht bij het herzien van de omgevingsvisie vraagt de verdere integratie van de ‘niet traditionele’ ruimtelijke beleidsvelden binnen de kaders van de omgevingsvisie. De sociaal-maatschappelijke thema’s zitten al in de omgevingsvisie, maar die integratie en interactie met de omgeving moet ook in de praktijk worden gebracht. Het integraal en interactief werken binnen de gemeente zal verder gestalte moeten krijgen.

7.3 Omgevingsplan

Belangrijk is ook de bepaling in de Omgevingswet dat een gemeente één omgevingsplan kent. Dit betekent in principe dat het systeem zoals we dat nu kennen, verschillende bestemmingsplannen voor de dorpen en het buitengebied, niet meer aan de orde zal zijn. Ook alle verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, zullen in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Het omgevingsplan is het enige kerninstrument uit de Omgevingswet dat de burger, bedrijven, andere overheden en de gemeente zelf direct bindt. De omgevingsvisie is zelfbindend: ze bindt alleen het bestuursorgaan (bevoegd gezag) dat het document heeft vastgesteld.

De omgevingsvisie wordt zodanig interactief opgesteld dat de stap naar het omgevingsplan beleidsmatig relatief eenvoudig is te maken. We hebben namelijk in deze omgevingsvisie al de kernkwaliteiten van Gooise Meren als geheel - en per deelgebied - opgenomen en we hebben deze vertaald in een integraal afwegingsschema, dat in het omgevingsplan verder uitgewerkt kan worden. Het doel is dat in het omgevingsplan een deel van de verzoeken snel kan worden afgedaan en dat voor een deel een nadere afweging nodig is. Als een initiatief in zijn geheel niet blijkt te passen in het omgevingsplan, dan kan hiervan afgeweken worden en kunnen we terugvallen op de omgevingsvisie. Hiervoor zal het integrale inspiratie- en afwegingskader in deze paragraaf worden opgenomen. Zo wordt vormgegeven aan de intentie van de wetgever dat de raad de beoordeling van initiatieven in vertrouwen loslaat aan het college van burgemeester en wethouders, maar niet nadat de raad de kaders heeft meegegeven.

7.4 Programma's

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om programma's te maken, die een thematische of gebiedsgerichte uitwerking vormen van de omgevingsvisie. In Gooise Meren worden parallel aan de omgevingsvisie gebiedsgerichte programma's (wijkvisies) opgesteld voor Muiden en Bussum-Centrum en een thematisch programma voor biodiversiteit.

7.5 Initiatieven

De gemeente kan en wil de in deze visie beschreven doelen uitgangspunten samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verwezenlijken.

We willen inwoners zo vroeg mogelijk betrekken en meer ruimte geven om zichzelf te laten horen en met goede ideeën of initiatieven te komen. De omgevingsvisie gaat uit van realisatie van projecten door een ieder die in Gooise Meren woont, werkt of recreëert of er op een andere manier bij betrokken is. De rol van de inwoners wordt groter en zij voelen zich ook vaak betrokken. Het gaat om ruimte geven, een andere manier van sturen, een andere verhouding tussen overheid en samenleving. De belangrijkste reden om het anders te doen is werken aan nieuwe vormen van oordeelsvorming, besluitvorming en onderhandeling waarbij mensen samen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedeelde leefomgeving.

Het beschermen en benutten van de leefomgeving wordt daarmee een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, bedrijven en inwoners. Op het moment dat de overheid niet meer alleen de verantwoordelijkheid draagt voor fysieke en ruimtelijke vraagstukken, dan verandert de rol van de lokale overheid daarmee van primaire belanghebbende naar medebelanghebbende. Dat speelt niet alleen in de fase van visievorming maar ook in de uitvoering van het beleid. Dat vraagt in veel gevallen om een ander denkkader. In plaats van draagvlak te zoeken voor overheidsideeën gaan overheden, inwoners op zoek naar commitment voor een visie die samen met de omgevingspartijen is ontwikkeld.

Bij het opstellen van de omgevingsvisie willen wij werken in deze geest en het accent leggen op de kracht van de gemeente: hoe kan deze worden benut, ontvouwd, vergroot en wat kan de gemeente aan. Hiervoor maken we een participatieplan. Het goed uitlijnen van het proces van de participatiegesprekken is een belangrijke succesfactor van een geslaagd of mislukt participatieproces. We gaan ervan uit dat budget voor eventuele concrete projecten die voortvloeien uit deze visie, per project wordt uitgewerkt. We hebben aandacht voor het bereiken van álle inwoners, onder wie ook de inwoners die, om verschillende redenen, niet zo mondig zijn. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om oudere inwoners, inwoners met een ondersteuningsbehoefte en inwoners die de Nederlandse taal niet of niet goed machtig zijn. Dit betekent dat instrumenten die de gemeente inzet ten behoeve van participatie, afgestemd worden op de te bereiken doelgroep en dat drempels verlaagd worden, zodat ook minder mondige inwoners hun inbreng kunnen leveren. Hiervoor geldt wel dat het participatievraagstuk de publieksgroep/doelgroep selecteert en het participatievraagstuk relevant dient te zijn voor deze groepen anders bereik je ze niet.

We stimuleren en ondersteunen (leveren van kennis, zorgen voor verbinding) alle initiatieven die op de een of andere manier bijdragen aan de doelen in de omgevingsvisie. In het integrale afwegingskader zijn de doelen weergegeven, die voortvloeien uit de voorgaande paragraaf. Per gebiedsdeel worden nog aanvullende doelen weergegeven. Zo kan iedere initiatiefnemer aan de voorkant zien waarop zijn of haar voorstel wordt beoordeeld. Natuurlijk zal een initiatief in de praktijk niet op alle onderdelen maximaal 'scoren', maar het is wel wenselijk dat er geen hele slechte scores tussen zitten. Het gaat hier overigens om een kwalitatieve en niet om een normatieve inschatting. Vervolgens gaat het erom dat er een gemiddeld positieve score uitkomt. Dan is sprake van een maatschappelijke meerwaarde.

Daarbij is ook van belang dat de initiatiefnemer in overleg treedt met omwonenden en eventuele andere belanghebbenden en daarbij een goed proces inricht om draagvlak te creëren voor het initiatief. In het omgevingsplan werken we het afwegingskader verder uit.

De gezamenlijk gestelde doelen zijn ook de basis geweest voor het beschrijven van de beleidsdoelstellingen uit deze visie en voor het formuleren van nieuw thematisch of sectoraal beleid. Deze manier van denken past geheel in de Omgevingswet.

gemeente gooisemeren

